

แนวทางการจัดเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ ทัศนศึกษา เบียนนาเล่ซิดนีย์

โดย

นางสาวอัยย์ญาดา มุขสดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาทฤษฎีศิลป์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวทางการจัดเทศกาลศิลปะเป็ยนนาเล่า กรณีศึกษา เป็ยนนาเล่าชนิดนี้

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาทฤษฎีศิลป์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

STRATEGIES FOR ORGANIZING A BIENNALE ART FESTIVAL: A CASE STUDY OF
THE BIENNALE OF SYDNEY

By
MISS Iyada MOOKSADEE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts Art Theory
Department of Art Theory
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

640120017 : ทฤษฎีศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : เทศกาลศิลปะ, เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่, เบียนนาเล่ซิดนีย์

นางสาว อัยย์ญาดา มุขสดี: แนวทางการจัดเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ กรณีศึกษา เบียนนาเล่ซิดนีย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศาสตราจารย์ ดร. ชัยยศ อิชฎิวรรพันธุ์

เทศกาลศิลปะถือเป็นเวทีสำคัญของวงการศิลปะระดับโลกที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนและพัฒนาศิลปะในหลากหลายแง่มุม เทศกาลศิลปะเปิดพื้นที่ให้ศิลปินได้นำเสนอผลงานสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เข้าถึงกลุ่มผู้ชมจำนวนมาก สร้างการรับรู้และยอมรับในแวดวงศิลปะ นอกจากนี้ยังเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความรู้ แนวคิด และมุมมองระหว่างศิลปินจากต่างถิ่น ก่อให้เกิดการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม และการพัฒนาศักยภาพของงานศิลปะ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์เนื้อหาและแนวความคิดของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney) และ 2) ศึกษากระบวนการบริหารและการจัดการเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและข้อมูลทางสถิติผ่านคลังข้อมูลออนไลน์ของเทศกาล รวมทั้งการเดินทางไปศึกษาดูงานเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24 ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2567 เป็นเวลา 14 วัน

ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการคัดเลือกเนื้อหา แนวความคิด และลักษณะของการจัดแสดงนิทรรศการของเทศกาลเบียนนาเล่ซิดนีย์ มุ่งความสนใจไปที่ความก้าวหน้าของศิลปะร่วมสมัยมากกว่าการจัดเทศกาลศิลปะในเชิงพาณิชย์ จึงทำให้เป็นกิจกรรมทางสังคมที่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่น และได้รับความร่วมมือในการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ส่วนด้านการบริหารจัดการ เทศกาลเบียนนาเล่ซิดนีย์มีโครงสร้างองค์กรที่ยืดหยุ่น สามารถรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี โดยมีการวางกลยุทธ์ในการกำหนดสายการบังคับบัญชา ระดับตำแหน่ง และขนาดการควบคุมอย่างชัดเจน รวมถึงการจัดกลุ่มพนักงานในแต่ละฝ่ายอย่างเป็นเอกภาพ

ผลการศึกษารั้ครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ในประเทศไทย ทั้งในแง่ของการกำหนดแนวความคิด การคัดเลือกศิลปินและภัณฑารักษ์ รวมถึงการวางระบบการบริหารจัดการองค์กรให้สอดคล้องกับบริบทของวงการศิลปะร่วมสมัยในปัจจุบัน

640120017 : Major Art Theory

Keyword : Art Festival Biennale Art Festival Biennale of Sydney

MISS Iyada MOOKSADEE : Strategies for Organizing a Biennale Art Festival: A Case Study of the Biennale of Sydney Thesis advisor : Professor Chaiyosh Isavorapant, Ph.D.

Art festivals are considered crucial platforms in the global art scene, playing a vital role in driving and developing various aspects of art. These festivals provide spaces for artists to present their new creative works, reach large audiences, and gain recognition and acceptance within the art community. Moreover, they serve as forums for exchanging knowledge, ideas, and perspectives among artists from different regions, fostering cross-cultural learning and the development of artistic potential.

This research aims to 1) analyze the content and concepts of the Biennale of Sydney and 2) study the management system of the Biennale of Sydney. The researcher employed a qualitative methodology by collecting data from documentary research and statistical data through the Biennale's online archive, as well as conducting a field study at the 24th Biennale of Sydney in March 2024 for 14 days.

The findings reveal that the Biennale of Sydney's approach to selecting content, concepts, and the nature of its exhibitions focuses on advancing contemporary art rather than organizing a festival for commercial purposes. This focus transforms it into a social event that receives extensive cooperation from local communities and generous financial support from both public and private organizations. In terms of management, the Biennale of Sydney has a flexible organizational structure that can effectively handle changing situations. It has a clear strategy for defining the chain of command, position levels, and span of control, as well as coherently grouping employees in each department.

The results of this study can be applied as guidelines for organizing

art biennales in Thailand, particularly in determining concepts, selecting artists and curators, and establishing an organizational management system that aligns with the current context of the contemporary art scene.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณตนเองที่ได้ทุ่มเทร่างกายแรงใจในการทำงานวิจัยชิ้นนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณความพยายาม ความอดทน และความมุ่งมั่นของตนเองที่ได้ฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ จนสามารถผลิตผลงานวิจัยฉบับนี้ออกมาได้อย่างงดงาม

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ชัยยศ อิชฎีวรพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณในความเมตตาและการเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำชี้แนะและตรวจทานงานวิจัยจนสำเร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์ไชยยศ จันทร์าทิตย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ให้แสง ชวนะลิขิกร นายจรรุทศ ชินวสุสิน นางสาวอาทิตย์ยา ธีระสาสน์ และนางสาวสุรางคณา สุขคะตะ ที่เป็นกำลังใจให้คำปรึกษา และช่วยเหลือสนับสนุนมาโดยตลอด ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ หากงานวิจัยนี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ผู้วิจัยขอมอบความดีทั้งหมดนี้ให้แก่บุคคลข้างต้น แต่หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

อัยย์ญาดา มุขสดี

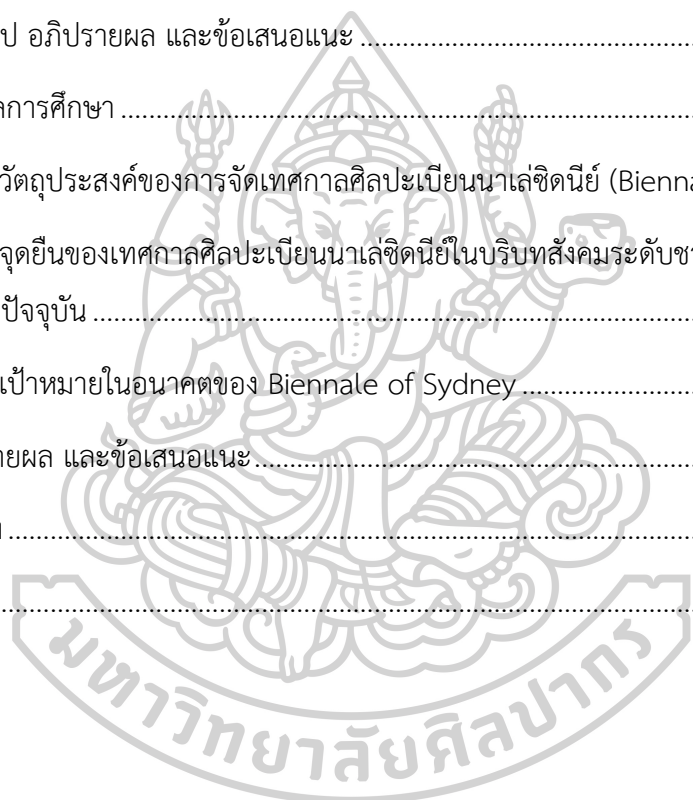
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.5 ขั้นตอนการศึกษา.....	3
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	4
2.1 ศิลปวัฒนธรรมในประเทศออสเตรเลียในอดีตถึงปัจจุบัน.....	4
2.2 ความสำคัญของเทศกาลศิลปะในโลก.....	9
2.3 เทศกาลศิลปะในประเทศออสเตรเลีย.....	11
2.4 ประวัติและความเป็นมาเทศกาลศิลปะเบียนนาเลซิดนีย์ (Biennale of Sydney).....	15
2.4.1 วิดีโอสัมภาษณ์หัวข้อ “Biennale Archive Stories #1”.....	15
2.4.2 วิดีโอสัมภาษณ์หัวข้อ “Biennale Archive Stories #2”.....	17

2.4.3	วิดีโอสัมภาษณ์หัวข้อ “Biennale Archive Stories #3”	19
2.4.4	วิดีโอสัมภาษณ์ในงาน Biennale Archive Stories ครั้งที่ 5.....	21
2.4.5	วิดีโอสัมภาษณ์ในงาน Biennale Archive Stories ครั้งที่ 6.....	23
บทที่ 3	เกี่ยวกับเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney) ครั้งที่ 20 – 24.....	27
3.1	เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney) ครั้งที่ 20	27
3.1.1	เกี่ยวกับเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20	27
3.1.2	จำนวนศิลปินที่ร่วมจัดนิทรรศการเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20	28
3.1.3	สถานที่จัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20	29
3.2	เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ Biennale of Sydney ครั้งที่ 21.....	30
3.2.1	เกี่ยวกับเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 21	30
3.2.2	จำนวนศิลปินที่ร่วมจัดนิทรรศการเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 21	31
3.3	เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney) ครั้งที่ 22	34
3.3.1	เกี่ยวกับเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 22	34
3.3.2	จำนวนศิลปินที่ร่วมจัดนิทรรศการเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 22	35
3.3.3	สถานที่จัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 22	36
3.4	เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney) ครั้งที่ 23	37
3.4.1	เกี่ยวกับเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 23	37
3.4.2	สถานที่จัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 23	40
3.5	เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24 (The24th Biennale of Sydney) ที่ได้ไปศึกษา. 42	
3.5.1	เกี่ยวกับเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24	42
3.5.2	แนวความคิดของเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney ครั้งที่ 24	42
3.5.3	สถานที่จัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24	45
3.5.4	กิจกรรมระหว่างการจัดนิทรรศการเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24.....	46

3.5.5 การบริหารจัดการระหว่างการจัดแสดงนิทรรศการเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24.....	50
3.5.6 การสร้างจุดศูนย์กลางของเทศกาลศิลปะโดยใช้พื้นที่เชิงประวัติศาสตร์	54
3.5.7 การจัดการสถานที่	55
3.5.8 ตัวอย่างผลงานศิลปะภายในอาคาร White Bay Power Station	57
3.5.9 การประชาสัมพันธ์ของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24	60
3.5.9.1 สื่อดิจิทัล (Digital) และโซเชียลมีเดีย (Social Media)	60
3.5.9.2 ข่าวประชาสัมพันธ์และพันธมิตรสื่อ	60
3.5.9.3 โครงการให้ความรู้และการพูดคุยต่อสาธารณะ	61
3.5.9.4 การมีส่วนร่วมของแวกวิไอพีและผู้มีอิทธิพล	61
3.5.9.5 ความร่วมมือกับสถาบันวัฒนธรรมและสถานทูต	61
3.5.9.6 โครงการเข้าถึงชุมชน	61
3.5.10 สรุปเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24	61
3.6 บทสรุปเกี่ยวกับเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney ครั้งที่ 20-24	63
บทที่ 4 บทวิเคราะห์.....	65
4.1 งบประมาณและรายรับ-รายจ่าย ของการจัดเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney	65
4.1.1 ภาพรวมทางการเงิน (Financial Overview)	65
4.1.1.1 รายรับทั้งหมด: \$6,966,706 (รายงานล่าสุดประจำปี 2023).....	65
4.1.1.2 รายจ่ายทั้งหมด: \$7,738,662.00 (รายงานตั้งแต่ปี ค.ศ. 2014-2023)	66
4.1.1.3 รายงานรายรับ - รายจ่าย ในการจัดนิทรรศการตั้งแต่ครั้งที่ 20 – 22.....	66
4.1.2 สรุปการวิเคราะห์งบประมาณในการบริหารจัดการเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์....	67
4.2 สถิติจำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-23.....	68
4.3 กิจกรรมเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney ครั้งที่ 20-24.....	69
4.4 สถานที่ที่ใช้จัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-24.....	70

4.5 จำนวนศิลปินที่ร่วมจัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-24	73
4.6 ภัณฑารักษ์นิทรรศการเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney ครั้งที่ 20-24.....	74
4.7 สรุปบทที่ 4	75
4.7.1 ด้านงบประมาณ	76
4.7.2 ด้านจำนวนผู้เข้าชม	76
4.7.3 กิจกรรมและสถานที่	76
บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
5.1 สรุปผลการศึกษา	77
5.1.1 วัตถุประสงค์ของการจัดเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney)	77
5.1.2 จุดยืนของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ในบริบทสังคมระดับชาติและระดับโลกในปัจจุบัน	79
5.1.3 เป้าหมายในอนาคตของ Biennale of Sydney	80
5.2 อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
รายการอ้างอิง	83
ประวัติผู้เขียน	85

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ตารางสรุปจำนวนศิลปินจากแต่ละประเทศในเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20 .	28
ตารางที่ 2 ตารางสรุปจำนวนศิลปินจากแต่ละประเทศในเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 21 .	32
ตารางที่ 3 ตารางสรุปจำนวนศิลปินจากแต่ละประเทศในเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 22 .	35
ตารางที่ 4 ตารางสรุปจำนวนศิลปินจากแต่ละประเทศในเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 23 .	39
ตารางที่ 5 ตารางสรุปจำนวนศิลปินจากแต่ละประเทศในเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24 .	43
ตารางที่ 6 ตารางสรุปกิจกรรมในเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24.....	47
ตารางที่ 7 รายงานภาพรวมทางการเงิน (รายงานล่าสุดประจำปี 2023.....)	66
ตารางที่ 8 รายงานรายจ่ายทั้งหมด รายงานตั้งแต่ปี ค.ศ. 2014-2023	66
ตารางที่ 9 ตารางรายรับในการจัดนิทรรศการครั้งที่ 20-22	66
ตารางที่ 10 ตารางรายจ่ายในการจัดนิทรรศการครั้งที่ 20-22.....	67
ตารางที่ 11 สรุปกำไร-ขาดทุน ในการจัดนิทรรศการครั้งที่ 20-22.....	67
ตารางที่ 12 ตารางสรุปสถิติจำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-24	68
ตารางที่ 13 ตารางสรุปจำนวนกิจกรรมในเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-24	70
ตารางที่ 14 ตารางสรุปสถานที่ที่ใช้จัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-24. 71	
ตารางที่ 15 ตารางสรุปจำนวนศิลปินทั้งในประเทศออสเตรเลีย และต่างประเทศ ที่ร่วมจัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-24.....	73

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ศิลปะหินวันด์จินา (Wandjina) กลุ่มบนแม่น้ำบาร์เน็ตต์ (Barnett)	5
ภาพที่ 2 MERNE (EVERYTHING, 1996).....	7
ภาพที่ 3 (LAND OF ALL, 2017)	8
ภาพที่ 4 บรรยากาศการสัมภาษณ์หัวข้อ Biennale Archive Stories #1	17
ภาพที่ 5 บรรยากาศการสัมภาษณ์หัวข้อ Biennale Archive Stories #2.....	19
ภาพที่ 6 บรรยากาศการสัมภาษณ์หัวข้อ Biennale Archive Stories #3.....	21
ภาพที่ 7 บรรยากาศการสัมภาษณ์หัวข้อ Biennale Archive Stories #5.....	23
ภาพที่ 8 บรรยากาศการสัมภาษณ์หัวข้อ Biennale Archive Stories #6.....	25
ภาพที่ 9 แผนภาพแสดงตำแหน่งสถานที่การจัดแสดงผลงานเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ครั้งที่ 20	30
ภาพที่ 10 แผนภาพแสดงตำแหน่งสถานที่การจัดแสดงผลงานเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ครั้งที่ 21... 34	
ภาพที่ 11 แผนภาพแสดงตำแหน่งสถานที่การจัดแสดงผลงานเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ครั้งที่ 22... 37	
ภาพที่ 12 The Great Animal Orchestra (Bernie Krause, 2022).....	38
ภาพที่ 13 แผนภาพแสดงตำแหน่งสถานที่การจัดแสดงผลงานเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ครั้งที่ 23... 40	
ภาพที่ 14 ภาพเว็บไซต์ (Website) เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24.....	51
ภาพที่ 15 ภาพเอกสารนำชม (Exhibition Guide) เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24	52
ภาพที่ 16 ภาพรถบัสโบราณที่ใช้รับส่งผู้ชมไปยังอาคารโรงงานไฟฟ้าไวท์เบย์.....	53
ภาพที่ 17 ภาพผู้นำชมผลงานศิลปะในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24.....	53
ภาพที่ 18 ภาพบรรยากาศภายในโรงไฟฟ้าไวท์เบย์ (White Bay Power Station).....	54
ภาพที่ 19 ภาพลิฟท์โดยสารที่สร้างขึ้นภายในตัวอาคารโรงไฟฟ้าไวท์เบย์ (White Bay Power Station).....	56
ภาพที่ 20 ภาพทางลาดชันที่สร้างขึ้นภายในตัวอาคารโรงไฟฟ้าไวท์เบย์ (White Bay Power Station)	57

- ภาพที่ 21 ภาพการป้องกันพื้นที่บางส่วนในโรงไฟฟ้าไวท์เบย์ (White Bay Power Station)..... 57
- ภาพที่ 22 ภาพผลงานศิลปะ Queen Mother of the West, 2023–2024. Polymer, steel, automotive paint. โดยศิลปิน แอนดรูว์ โรมัส หวาง (Andrew Thomas Huang)..... 58
- ภาพที่ 23 ภาพผลงานศิลปะ Britz & Mitte, 2024, Installation Art โดยศิลปิน อัลวาโร เออร์บานอ (Alvaro Urbano) และเพทริต ฮาลิลาจ (Petrit Halilaj)..... 59

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เทศกาลศิลปะเวียนนาเล่ (Biennale) เป็นนิทรรศการศิลปะระดับนานาชาติที่จัดขึ้นทุก ๆ 2 ปี โดยเริ่มต้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1895 ที่เมืองเวนิส (Venice) ประเทศอิตาลี (Italy) หรือที่รู้จักในชื่อเวนิสเบียนนาเล่ (Venice Biennale) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีศิลปะระดับโลกที่นำเสนอประเด็นด้านสังคมวัฒนธรรม ส่งเสริมการท่องเที่ยว และฟื้นฟูเมือง ตลอดจนเป็นพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติศิลปะร่วมสมัยนอกเหนือจากพิพิธภัณฑ์หรือแกลเลอรี

ในปัจจุบัน เทศกาลศิลปะเวียนนาเล่ได้แพร่หลายไปทั่วโลก รวมถึงภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ซึ่งซิดนีย์เป็นเมืองแรกๆ ที่จัดเทศกาลนี้ขึ้นในปี ค.ศ. 1973 ภายใต้ชื่อ "เบียนนาเล่ซิดนีย์" (Biennale of Sydney) นับเป็นเทศกาลศิลปะระดับนานาชาติที่เก่าแก่ที่สุดเป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากเวนิสเบียนนาเล่ (Venice Biennale) และเซาเปาโลเบียนนาเล่ (Sao Paulo Biennale)

เบียนนาเล่ซิดนีย์มีพันธกิจในการเปิดโลกทัศน์ด้านศิลปะรูปแบบใหม่ให้กับประชาชน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างศิลปินชาวออสเตรเลียกับชุมชนศิลปะระดับโลก สร้างนิทรรศการที่แปลกใหม่ กระตุ้นความคิดเชิงสร้างสรรค์และวิพากษ์ รวมถึงการมีส่วนร่วมของสาธารณชนกับงานศิลปะจากทั่วโลก ตลอดระยะเวลาหลายทศวรรษที่ผ่านมา เบียนนาเล่ซิดนีย์ได้สร้างความสำเร็จและเหตุการณ์สำคัญมากมาย ทั้งการนำเสนอศิลปินชนเผ่าพื้นเมืองในบริบทนานาชาติเป็นครั้งแรก การบุกเบิกเทศกาลศิลปะออนไลน์ และการสร้างโครงการจัดเก็บเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานนิทรรศการ

การสนับสนุนทุนจากภาครัฐและเอกชน เบียนนาเล่ซิดนีย์ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากหน่วยงานด้านศิลปวัฒนธรรมของรัฐบาลอย่างสภาออสเตรเลีย (The Council) และผู้สนับสนุนรายใหญ่อย่างบริษัททรานส์ฟิลด์ โฮลดิ้งส์ (Transfield Holdings) ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งเทศกาลนี้

โครงสร้างการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดโครงสร้างองค์กรที่ยืดหยุ่น สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี มีการกำหนดสายการบังคับบัญชา ระดับตำแหน่ง และขนาดการควบคุมอย่างชัดเจน มีการจัดกลุ่มฝ่ายต่างๆ อย่างเป็นเอกภาพ ซึ่งการวางแผนกลยุทธ์และบริหารจัดการที่ดีเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ

การปรับตัวและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลาที่ผ่านมา 50 ปี เบียนนาเล่ซิดนีย์มีการเสาะหาหัวข้อที่เชื่อมโยงกับบริบททางสังคมอยู่เสมอ ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการภายใน ทบทวนแหล่งทุน คิดค้นกิจกรรมเสริมระหว่างนิทรรศการ และกำหนดมาตรฐานในการคัดเลือกศิลปินและภัณฑารักษ์

จนได้รับการยอมรับให้เป็น 1 ใน 20 เทศกาลศิลปะที่ดีที่สุดในโลก

เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ได้พิสูจน์แล้วว่าความสำเร็จและความยั่งยืนของงานเทศกาลศิลปะระดับนานาชาตินั้น มีปัจจัยหลักคือการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ในยุคที่เทศกาลศิลปะเริ่มได้รับความนิยมในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยที่มีการจัดเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ อาทิเช่น บางกอก อาร์ต เบียนนาเล่ (Bangkok Art Biennale) และไทยแลนด์เบียนนาเล่ (Thailand Biennale) เป็นต้น

การศึกษากลยุทธ์การบริหาร แนวคิดการจัดนิทรรศการ นโยบาย รวมถึงประสบการณ์การแก้ปัญหาจากเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ มีคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาและยกระดับงานเทศกาลศิลปะในประเทศไทยให้ก้าวสู่ระดับสากลได้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาเนื้อหา และแนวความคิดของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney)

1.2.2 เพื่อศึกษาระบบการบริหาร และการจัดการเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney)

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

แนวทางการคัดเลือกเนื้อหา แนวความคิด และลักษณะของการจัดแสดงนิทรรศการเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney) มุ่งความสนใจไปที่ความก้าวหน้าของศิลปะร่วมสมัยมากกว่าการจัดเทศกาลศิลปะในเชิงพาณิชย์ จึงทำให้เป็นกิจกรรมทางสังคมที่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่น และได้รับความร่วมมือในการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างล้นหลาม

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ศึกษาที่มาและความสำคัญของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์

1.4.2 ศึกษากระบวนการโครงสร้างและยุทธศาสตร์การจัดการของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์

1.4.3 ศึกษาแนวความคิดของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ 5 ครั้ง ตั้งแต่ครั้งที่ 20 – 24

1.5 ขั้นตอนการศึกษา

1.5.1 ค้นคว้าข้อมูลพื้นฐาน และโครงสร้างการบริหาร รวมถึงยุทธศาสตร์ของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ ซิดนีย์

1.5.2 ค้นคว้าข้อมูลทางสถิติ ทิศทางการจัดเทศกาลศิลปะ และแนวความคิดการจัดเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ 5 ครั้ง ตั้งแต่ครั้งที่ 20 - 24

1.5.3 เดินทางไปศึกษาดูงานเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24 ในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2567 เป็นระยะเวลา 14 วัน

1.5.4 อภิปรายสรุปผลการวิเคราะห์ และนำเสนอในรูปแบบพรรณนา

1.5.5 จัดทำบทความวิจัยในรูปแบบดิจิทัล และเผยแพร่ในวารสารวิชาการออนไลน์

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร และข้อมูลทางสถิติผ่านคลังเก็บเอกสารออนไลน์ของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ พร้อมทั้งเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการเดินทางไปศึกษาดูงานเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ ครั้งที่ 24 ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2567 เป็นเวลา 14 วัน

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้วิจัยคาดว่าจะสามารถเข้าใจถึงวิธีการวางกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ และการวางโครงสร้างยุทธศาสตร์ พร้อมทั้งการกำหนดแนวความคิดของนิทรรศการ เสนอแนะการคัดเลือกภัณฑารักษ์และศิลปิน รวมไปถึงเรื่องอื่นๆ ที่เป็นปัจจัยในการจัดทำเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney)

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

2.1 ศิลปวัฒนธรรมในประเทศออสเตรเลียในอดีตถึงปัจจุบัน

ออสเตรเลีย (Australia) เป็นประเทศที่มีลักษณะเป็นทวีป มีเนื้อที่กว่า 7,682,300 ตารางกิโลเมตร มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 5 รองจากประเทศแคนาดา จีน อเมริกา และบราซิล โดยในอดีตราวประมาณ 30,000 ปีก่อน ชาวพื้นเมืองอะบอริจิน (Aboriginal) ได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในทวีปออสเตรเลีย ชาวอะบอริจินถือเป็นกลุ่มชนพื้นเมืองออสเตรเลียที่มีความเจริญทางวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก ซึ่งมรดกทางวัฒนธรรมของชนเผ่าพื้นเมืองได้หยั่งรากลึกในศิลปวัฒนธรรมของชาวออสเตรเลียมาจนถึงปัจจุบัน ด้วยระยะเวลาการอพยพเข้ามาในทวีปออสเตรเลียของชนเผ่าพื้นเมืองซึ่งมีอายุนับหมื่นปี ทำให้ศิลปะ ดนตรี การเต้นรำ และการเล่าเรื่องของชนพื้นเมืองมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของทวีปออสเตรเลียในปัจจุบันเป็นอย่างมาก

ศิลปะของชนเผ่าพื้นเมืองมีการใช้สีสดใส และลวดลายที่สลับซับซ้อน สิ่งเหล่านี้ได้เป็นแรงบันดาลใจให้กับศิลปินร่วมสมัยของประเทศออสเตรเลียในการสร้างสรรค์ผลงานมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีการคาดการณ์กันว่าศิลปะของชาวอะบอริจินได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะของอินโดนีเซีย (Indonesia) และเมลานีเซีย (Melanesia) ดังที่ พิบูล ศุกกจิวิเลขาการ ได้กล่าวไว้ในหนังสือศิลปะดั้งเดิมไว้ว่า “ชนดั้งเดิมของออสเตรเลียมาจากที่ใดนั้นยังมีปัญหาอยู่มากที่จะชี้ชัดได้ แต่พอจะกล่าวเป็นกลางได้ว่า ชนเผ่านี้ได้อพยพมาจากแผ่นดินใหญ่ของทวีปเอเชีย โดยได้อพยพมาทางอินโดนีเซีย และหมู่เกาะเมลานีเซียเข้าสู่ออสเตรเลียที่เคปยอร์ก (Cape York) ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของออสเตรเลีย และอาจกระจายไปถึงทิศตะวันออกเฉียงใต้ของชายฝั่งทะเลอีกด้วย และด้วยจากบริเวณที่มากขึ้นฝั่งนี้เอง พวกเขาเหล่านั้นก็ได้ค่อย ๆ ขยายออกไปจนเต็มเกาะ แม้กระทั่งในตอนกลางที่เป็นทะเลทรายก่อนที่พวกผิวขาวหรือชาวยุโรปจะมาถึง ดังนั้นจากการเคลื่อนย้ายอพยพดังกล่าวนี้เอง อาจเป็นไปได้ที่งานศิลปะของชนเผ่าดั้งเดิมของออสเตรเลียมีรูปแบบเหมือนกับงานศิลปะของอินโดนีเซียหรือเมลานีเซียในบางส่วน”

ชาวอะบอริจินมีความเฉลียวฉลาด และเรียนรู้ปรับตัวกับสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ พวกเขาได้นำเอาศิลปะมาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม อาทิเช่น การเขียนภาพด้วยลายเส้น มีการสร้างดนตรี และละคร รวมไปถึงการเต้นรำในพิธีกรรมต่าง ๆ ซึ่งงานศิลปะการเขียนภาพด้วยลายเส้นถือเป็นส่วนสำคัญที่ปรากฏในพิธีกรรมและกิจกรรมทางความเชื่อเป็นอย่างมาก โดยศิลปะของชาวอะบอริจินส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยงานวาดภาพด้วยลายเส้น การแกะสลักผนังถ้ำ และการเขียนภาพบนผนังถ้ำ

ศิลปะส่วนใหญ่ชิ้นนี้เป็นผลงานตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ โดยทั่วไปรูปแบบและเรื่องราวของภาพที่เขียนออกมาจะเกี่ยวกับธรรมชาติ พิธีกรรม และความเชื่อ อาทิเช่น ภาพวันด์จินา (Wandjina) เป็นภาพเขียนขนาดใหญ่อยู่ทางตอนเหนือของเมืองคิมเบอร์ลีย์ (Kimberley) ลักษณะรูปวันด์จินาจะมีใบหน้าเป็นวงกลมขนาดใหญ่สีดำ และมีจุดอยู่ในตำแหน่งจมูก ซึ่งรูปลักษณะจะดูเหมือนลักษณะของหัวกะโหลกศีรษะของมนุษย์ แขนขาไม่ปรากฏชัดเจน และยังประกอบไปด้วยศีรษะหลาย ๆ ศีรษะพร้อมทั้งยังมีรูปวาดที่มีลักษณะคล้ายงูปรากฏอยู่ด้วย หรือในบางครั้งจะพบรูปวันด์จินาที่มีรูปศีรษะและต้นปาล์มประกอบอยู่ในภาพเดียวกัน โดยตามความเชื่อของชาวอะบอริจินเชื่อว่าภาพวันด์จินาเป็นตัวแทนของเทพเจ้าผู้บันดาลฝนตก

ภาพที่ 1 ศิลปะหินวันด์จินา (Wandjina) กลุ่มบนแม่น้ำบาร์เน็ตต์ (Barnett)

ต่อมาในปี ค.ศ. 1700 กัปตันเจมส์ คุก (James Cook) แห่งราชนาวีอังกฤษได้เข้ามาในน่านน้ำทะเลใต้ และล่องเรือขึ้นมายังชายฝั่งตะวันออกของทวีปออสเตรเลีย พร้อมประกาศให้ออสเตรเลียอยู่ในความครอบครองของราชอาณาจักรอังกฤษในปี ค.ศ. 1788 โดยผู้อพยพกลุ่มแรกจากอังกฤษจำนวน 1,530 คน เดินทางเข้ามาตั้งถิ่นฐานในทวีปออสเตรเลียเมื่อวันที่ 26 มกราคม โดยยึดเอาท่าเรือพอร์ตแจ็กสัน (Port Jackson) เป็นจุดเริ่มต้นของอาณานิคมซึ่งกลายมาเป็นเมืองซิดนีย์ (Sydney) ในปัจจุบัน

การตั้งถิ่นฐานของชาวอังกฤษต่อชนพื้นเมืองในออสเตรเลียตั้งแต่ปี 1788-1900 ผ่านการวิเคราะห์บันทึกประวัติศาสตร์ เอกสารราชการ และงานเขียนร่วมสมัย จากบทความวิจัย

Colonization and Conflict: The Impact of British Settlement on Indigenous Australians (1788-1900) ผลการศึกษาพบว่า การโค่นล้มอาณานิคมนำไปสู่ความขัดแย้งอย่างรุนแรง การทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิม รวมถึงการลดลงของประชากรชนพื้นเมืองอย่างมาก จากนโยบายการเลือกปฏิบัติและการกีดกันของรัฐบาลอังกฤษ¹

การมาถึงของชาวยุโรปในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในภูมิภาคทางวัฒนธรรมของออสเตรเลีย ประเพณีทางศิลปะ วรรณกรรม และสถาปัตยกรรมของยุโรปกลายเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างในยุคอนานิคม การก่อตั้งสถาบันต่าง ๆ อาทิเช่น หอศิลป์แห่งนิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of New South Wales) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมศิลปกรรมผ่านการบรรยายชั้นเรียนศิลปะและการจัดนิทรรศการ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจในศิลปะที่เพิ่มมากขึ้นของชาวออสเตรเลีย และในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถือเป็นจุดเปลี่ยนอีกครั้งในวัฒนธรรมของออสเตรเลีย เนื่องจากมีการอพยพเข้ามาของผู้คนจากภูมิภาคต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นชาวยุโรป เอเชีย และตะวันออกกลาง จึงทำให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่ช่วยเสริมภูมิภาคด้านศิลปวัฒนธรรมของประเทศออสเตรเลียให้เกิดความหลากหลายตามมา²

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมเหล่านี้ถือเป็นรากฐานสำคัญของสังคมออสเตรเลียในปัจจุบัน โดยจะเห็นได้จากการเทศกาลทางศิลปวัฒนธรรมเกิดขึ้นอย่างมากมายและหลากหลาย อาทิเช่น เทศกาลศิลปะและดนตรี Dark Mofo, TAS ที่จัดขึ้นทุกปีกลางฤดูหนาว เทศกาลศิลปะและอาหาร Feast-worthy food and wine festival เทศกาลประดับไฟ Brilliant light festival เทศกาลหนังสือและวรรณกรรม Melbourne Writer's Festival และ Sydney Writer's Festival รวมไปถึง Biennale of Sydney เป็นต้น³ โดยเทศกาลเหล่านี้ได้ต่อยอดถึงวิถีชีวิตของชาวออสเตรเลียที่ให้คุณค่าและความสำคัญกับกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมอย่างชัดเจน

¹ Britannica. **Indigenous and European Contact in Australia.** เข้าถึงเมื่อ พ.ศ. 2567. เข้าถึงได้จาก <https://kids.britannica.com/students/article/Indigenous-and-European-Contact-in-Australia/631556>

² สหพันธรัฐออสเตรเลีย. (2009). **การเป็นพลเมืองออสเตรเลีย ความผูกพันร่วมกันของเรา.** เข้าถึงเมื่อ พ.ศ. 2566. เข้าถึงได้จาก <https://immi.homeaffairs.gov.au/citizenship-subsite/files/thai-non-test.pdf>

³ Joanna Tovia. (2023). **The top arts and culture festivals in Australia.** เข้าถึงเมื่อ พ.ศ. 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.yha.com.au/travel-and-tours/traveller-stories/the-top-arts-and-culture-festivals-in-australia/>

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แม้ว่าศิลปะพื้นเมืองจะมีรากฐานทางประวัติศาสตร์ที่ลึกซึ้งต่อประเทศออสเตรเลีย แต่ก็ยังมีการพัฒนาเพื่อรองรับรูปแบบศิลปะร่วมสมัยอีกด้วย อาทิเช่น ศิลปินเอมิลี คาเม กังวาระย์ (Emily Kame Kngwarreye) เป็นหนึ่งในศิลปินร่วมสมัยที่สำคัญที่สุดของออสเตรเลีย เอมิลีเกิดเมื่อต้นศตวรรษที่ 20 และเติบโตในพื้นที่ทะเลทรายอันห่างไกลที่เรียกว่ายูโทเปีย (Utopia) ซึ่งอยู่ห่างจากอลิซสปริงส์ (Alice Springs) ไปทางตะวันออกเฉียงเหนือ 230 กิโลเมตร ซึ่งห่างไกลจากศูนย์กลางของโลกศิลปะในประเทศออสเตรเลีย ผลงานของเธอโดดเด่นและได้รับการยกย่องจากนานาชาติจากผลงานเชิงสร้างสรรค์ที่ดึงเอารูปแบบดั้งเดิมมาใช้ พร้อมกับการก้าวข้ามขีดจำกัดทางศิลปะ จนเธอได้ชื่อว่าเป็นศิลปินที่นำศิลปะพื้นเมืองร่วมสมัยมาเชื่อมช่องว่างระหว่างอดีตและปัจจุบันได้อย่างลงตัว นอกจากเอมิลีแล้ว ยังมีแซลลี่ กาโบรี (Sally Gabori) ที่ได้รับการยกย่องจากนานาชาติจากผลงานเชิงสร้างสรรค์ที่ดึงเอารูปแบบดั้งเดิมไปพร้อมๆ กับการก้าวข้ามขีดจำกัดทางศิลปะ ซึ่งทำให้ศิลปะพื้นเมืองร่วมสมัยมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมช่องว่างระหว่างอดีตและปัจจุบันเป็นอย่างมาก⁴

ภาพที่ 2 MERNE (EVERYTHING, 1996)

⁴National Museum Australia. **Utopia: The genius of Emily Kame Kngwarreye.** เข้าถึงเมื่อ พ.ศ. 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.nma.gov.au/exhibitions /utopia/emily-kame-kngwarreye>

ภาพที่ 3 (LAND OF ALL, 2017)

ปัจจุบันประเทศออสเตรเลียมี ประชากรที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมขนาดใหญ่ โดยมี ประชากรประมาณ 23 เปอร์เซ็นต์ที่เกิดในต่างประเทศและอีกเกือบ 40 เปอร์เซ็นต์ที่มีต้นกำเนิดทาง วัฒนธรรมที่ผสมผสานกัน ด้วยการผสมผสานของผู้คนเช่นนี้ทำให้เกิดกิจกรรมทางวัฒนธรรมอันมั่งคั่ง ไม่ว่าจะ เป็นในรูปแบบเทศกาลวรรณกรรม ศิลปะและหัตถกรรม ดนตรี ละครเวทีและการเดินร่ำเพื่อ เชิดชูวัฒนธรรมพื้นเมือง อาณานิคมและวัฒนธรรมอื่น ๆ เป็นต้น หากกล่าวถึงคุณภาพชีวิตของชาว ออสเตรเลียถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก ด้วยบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ อัตราการเกิด อาชญากรรมที่ต่ำและค่าครองชีพที่เหมาะสม เหล่านี้เป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลกับชีวิตของคนในสังคม นอกจากนี้กลุ่มเชื้อชาติอื่นหลากหลายยังมีส่วนสร้างสีสันให้แก่ศิลปวัฒนธรรม

ด้วยคุณภาพทางสังคมในประเทศออสเตรเลียที่มีมาตรฐานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับสากล ประชากรในประเทศได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ รวมไปถึงการดูแลสุขภาพ ระบบขนส่ง โครงสร้าง พื้นฐาน และบริการของรัฐในออสเตรเลียทำให้การเข้าถึงงานศิลปะของชาวออสเตรเลียเป็นเรื่องที่ ง่ายดาย ผู้คนในประเทศออสเตรเลียต่างให้ความสนใจในงานศิลปะ โดยเมืองซิดนีย์ (Sydney) และ เมลเบิร์น (Melbourne) ถือเป็นหัวเรือที่สำคัญของโลกศิลปะร่วมสมัยในประเทศออสเตรเลีย ซึ่ง ความเฟื่องฟูในงานศิลปะร่วมสมัยปรากฏให้เห็นได้ชัดในช่วงยุคอาณานิคมสิ้นสุดลง ทำให้เกิดศิลปิน ตัวแทนจำหน่ายผลงานศิลปะและนักสะสมในประเทศจำนวนมาก

นอกจากความเฟื่องฟูของศิลปะวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นภายในประเทศแล้ว ประเทศออสเตรเลีย ยังถือเป็นประเทศที่เปิดกว้างในเรื่องของการเปิดรับศิลปินต่างถิ่น อาทิเช่น คุณวิภู ศรีวิลาส ศิลปินคน ไทยที่ย้ายมาตั้งรกราก และสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ประเทศออสเตรเลียมาอย่างยาวนานเกือบ 30 ปี โดยคุณวิภูกล่าวไว้ว่า ชาวออสเตรเลียให้ความสนใจกับกลุ่มคนหลากหลายวัฒนธรรม รวมทั้งศิลปินที่มีภูมิ หลังมาจากประเทศต่าง ๆ ทำให้ชาวออสเตรเลียเข้าใจงานศิลปะที่ผสมผสานความหลากหลายทาง วัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี⁵ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศออสเตรเลียได้รับ

การเปลี่ยนแปลงอย่างน่าทึ่งจากจุดเริ่มต้นของชนพื้นเมืองมาสู่ความเจริญรุ่งเรืองและมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งมรดกทางศิลปะภายในประเทศสามารถเป็นข้อพิสูจน์ถึงประวัติศาสตร์อันยาวนาน ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และความสามารถในการฟื้นตัวของจิตวิญญาณแห่งการสร้างสรรค์

2.2 ความสำคัญของเทศกาลศิลปะในโลก

ในระบบนิเวศของศิลปะร่วมสมัย เทศกาลศิลปะนานาชาติถือเป็นพื้นที่ที่สำคัญในการนำเสนอ แลกเปลี่ยน และขับเคลื่อนความคิดสร้างสรรค์ระดับโลก โดยทำหน้าที่เป็นจุดนัดพบของศิลปิน ภัณฑารักษ์ นักวิจารณ์ และผู้ชมจากหลากหลายวัฒนธรรม ก่อให้เกิดการหลอมรวมทางความคิด ประสบการณ์ และมุมมองที่แตกต่าง ผู้วิจัยได้คัดเลือกเทศกาลศิลปะนานาชาติชั้นนำของโลก 3 เทศกาล ได้แก่ เวนิสเบียนนาเล่ (La Biennale di Venezia) เทศกาลศิลปะดอคูเมนตา (Documenta) และเทศกาลศิลปะในประเทศญี่ปุ่น เพื่อทำความเข้าใจถึงพลวัตและปัจจัยที่ผลักดันการเติบโตของเทศกาลศิลปะ อีกทั้งบทบาทที่มีต่อระบบศิลปะโลกร่วมสมัยในมิติต่าง ๆ

เวนิสเบียนนาเล่ (La Biennale di Venezia) ต้นแบบของเทศกาลศิลปะนานาชาติสมัยใหม่ เวนิสเบียนนาเล่ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1895 ที่เมืองเวนิส ประเทศอิตาลี จึงถือเป็นเทศกาลศิลปะนานาชาติที่เก่าแก่ที่สุดในโลก และเป็นต้นแบบของการจัดเทศกาลศิลปะในรูปแบบเบียนนาเล่ (Biennale) ซึ่งจัดขึ้นทุก 2 ปี ลักษณะสำคัญคือมีการแบ่งพื้นที่การแสดงออกเป็นศาลาของประเทศต่าง ๆ (National Pavilions) เพื่อให้แต่ละประเทศคัดเลือกศิลปินตัวแทนมาร่วมแสดงผลงานในแนวความคิดหลักที่กำหนดโดยภัณฑารักษ์ การมีส่วนร่วมของชาติต่าง ๆ ทำให้เวนิสเบียนนาเล่เกิดการหลอมรวมของศิลปินและแนวคิดจากทั่วทุกมุมโลก โดยครอบคลุมสาขาทัศนศิลป์ สถาปัตยกรรม ภาพยนตร์ ดนตรี และการละคร ซึ่งล้วนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางของศิลปะโลกมาโดยตลอด⁶

⁵SBSไทย. **ชวนคนไทยเล่าประสบการณ์ย้ายถิ่นผ่านเซรามิกที่แตกหัก**. เข้าถึงเมื่อ พ.ศ. 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.sbs.com.au/language/thai/th/podcast-episode/rejoy-art-project-by-vipoo-srivilasa/2kie9jt5e>

⁶Jones, C. (2016). *The global art world: Audiences, markets, and museums*. Ostfildern: Hatje Cantz. เข้าถึงเมื่อ พ.ศ. 2567. เข้าถึงได้จาก <https://aaa>.

org.hk/en/collections/search/library/the-global-art-world-audiences-markets-and-museums

เทศกาลศิลปะดอคูเมนตา (Documenta) เวทีสำหรับศิลปะทดลองและประเด็นร่วมสมัย ดอคูเมนตาเป็นเทศกาลศิลปะร่วมสมัยระดับนานาชาติที่จัดขึ้นทุก 5 ปี ที่เมืองคัสเซิล (Kassel) ประเทศเยอรมนี โดยมีจุดเริ่มต้นในปี ค.ศ. 1955 เพื่อเป็นเวทีแสดงผลงานศิลปะที่ถูกปิดกั้นในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง⁷ แต่หลังจากนั้นดอคูเมนตาได้พัฒนาเป็นพื้นที่ที่สำคัญในการผลักดันขอบเขตของศิลปะ ด้วยการเปิดพื้นที่ให้ศิลปินนำเสนอผลงานที่ทดลอง ร่วมสมัย และมักสะท้อนประเด็นทางสังคมการเมืองร่วมสมัย

เทศกาลศิลปะในประเทศญี่ปุ่นเติบโตอย่างมากในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา โดยกระจายอยู่ในเขตต่าง ๆ อาทิ โตเกียว (Tokyo) โอซาก้า (Osaka) ฮิโรชิมา (Hiroshima) และเกาะอาวาจิ (Awaji) เป็นต้น เทศกาลเหล่านี้มีลักษณะเฉพาะที่ผสมผสานความเป็นสากลเข้ากับบริบททางวัฒนธรรมท้องถิ่นของญี่ปุ่น⁸ นอกจากนี้พื้นที่หัวเมืองแล้ว ประเทศญี่ปุ่นยังได้ขยายเทศกาลศิลปะออกไปนอกตัวเมือง อ้างอิงจากบทความวิจัยการศึกษาเทศกาลศิลปะร่วมสมัยในประเทศญี่ปุ่นเน้นกรณีศึกษาเทศกาลศิลปะน้ำและดินที่จังหวัดนิกะตะ โดยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ อิษฏ์วรพันธุ์ พบว่า เทศกาลศิลปะสำคัญอย่างเช่น เทศกาลศิลปะน้ำและดินที่จังหวัดนิกะตะ (Niigata) และเทศกาลศิลปะเอะจิโกะ-ทสึมะริ (Echigo-Tsumari) มีแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานที่เน้นการศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยศิลปินจะเข้าไปคลุกคลีกับชุมชนและสภาพแวดล้อม แล้วนำมาสร้างสรรค์ผลงานที่ผสมผสานกับบริบททางวัฒนธรรมอย่างกลมกลืน งานศิลปะส่วนใหญ่จะใช้พื้นที่นอกอาคารอาศัยวัฒนธรรมชาติ ใช้สถานที่ที่มีประวัติศาสตร์ และอาคารร้าง ซึ่งทำให้งานมีความหมายลึกซึ้งสะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างน่าสนใจ

นอกจากนี้งานวิจัยฉบับนี้ยังพบว่า เทศกาลศิลปะในญี่ปุ่นมีลักษณะเฉพาะคือ เน้นการเดินทางท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการชมศิลปะ โดยกระจายงานออกไปในพื้นที่กว้าง ทำให้ผู้ชมได้สัมผัสกับธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมท้องถิ่นไปพร้อมๆกัน ซึ่งแตกต่างจากการชมศิลปะในพิพิธภัณฑ์ที่มีข้อจำกัดมากกว่า การชมศิลปะแบบนี้จึงเปรียบเสมือนการ "ค้นพบ" ที่ทำให้เกิดความตื่นเต้นและประทับใจ จุดเด่นของเทศกาลศิลปะญี่ปุ่นคือความสามารถในการเชื่อมโยงศิลปินและภัณฑารักษ์ระดับท้องถิ่นเข้ากับเครือข่ายศิลปะนานาชาติ ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และ

⁷Documenta. (2022). About documenta. เข้าถึงเมื่อ พ.ศ. 2567. เข้าถึงได้จาก https://documenta.de/en/about#16_documenta

⁸Favell, A. (2011). **Before and after superflat: A short history of Japanese contemporary art, 1990–2011.** Hong Kong: Blue Kingfisher Limited.

ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม อีกทั้งยังมีบทบาทในการสร้างชื่อเสียงและโอกาสแก่ศิลปินญี่ปุ่นรุ่นใหม่ในเวทีระดับโลก ขณะเดียวกันก็ดึงดูดศิลปินต่างชาติให้มาร่วมแสดงผลงานในญี่ปุ่นด้วย

จะเห็นได้ว่าเทศกาลศิลปะนานาชาติมีความสำคัญต่อระบบนิเวศศิลปะโลกร่วมสมัยใน 3 มิติหลัก ได้แก่ 1) การเป็นพื้นที่นำเสนอผลงานศิลปะทดลองและร่วมสมัย เพื่อต่อยอดการสร้างสรรคและแนวคิดใหม่ๆ 2) การสร้างเครือข่ายและการแลกเปลี่ยนระหว่างศิลปิน ภัณฑารักษ์ นักวิจารณ์ และผู้ชมจากต่างวัฒนธรรม อันเป็นพื้นฐานของกาลห้อมรวมและพัฒนาองค์ความรู้ศิลปะในระดับโลก 3) การผลักดันประเด็นทางสังคมการเมืองร่วมสมัย และสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างศิลปะกับมิติต่างๆ ในสังคม ดังนั้น เทศกาลศิลปะนานาชาติจึงทำหน้าที่ขับเคลื่อนการผลิตและสร้างสรรค์งานศิลปะ กระตุ้นการเสวนาเชิงวิพากษ์ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และบูรณาการศิลปะเข้ากับประเด็นสาธารณะ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

2.3 เทศกาลศิลปะในประเทศออสเตรเลีย

เทศกาลศิลปะเป็นเทศกาลที่สามารถครอบคลุมรูปแบบศิลปะที่หลากหลาย รวมถึงดนตรี การเต้นรำ ภาพยนตร์ วิจิตรศิลป์ วรรณกรรม กวีนิพนธ์ และไม่ได้มุ่งเน้นไปที่ทัศนศิลป์เพียงอย่างเดียว เทศกาลศิลปะอาจมีรายการที่หลากหลายซึ่งรวมถึงดนตรี วรรณกรรม การแสดงตลก ความบันเทิงสำหรับเด็ก วิทยาศาสตร์ หรือโรงละครริมถนน โดยทั่วไปเทศกาลศิลปะส่วนใหญ่ได้รับการดูแลและจัดการโดยผู้อำนวยการฝ่ายศิลป์ (Artistic Director) ที่ดูแลทิศทางทางศิลปะ ซึ่งเทศกาลศิลปะถือเป็นกิจกรรมที่นำผู้คนมารวมกันและมอบประสบการณ์ร่วมกัน โดยสถิติแสดงให้เห็นว่าผู้คนในออสเตรเลียเข้าร่วมเทศกาลงานศิลปะมากกว่าการแข่งขันกีฬา เพราะกิจกรรมทางศิลปะสามารถช่วยให้ชุมชนจัดการกับปัญหาที่ยากลำบากและอาจนำมาซึ่งการเยียวยาและความเข้าใจในชุมชนชนพื้นเมืองหลายแห่ง

งานศิลปะถือเป็นกิจกรรมทางสังคม รวมไปถึงเทศกาลดนตรีและภาพยนตร์หลายแห่งทั่วออสเตรเลียที่สามารถดึงดูดผู้คนนับหมื่นคนมารวมตัวกันทุกปี ดังนั้นศิลปะจึงเป็นกิจกรรมแนวหน้าในการกำหนด เปลี่ยนแปลงค่านิยมและทัศนคติของชุมชน สามารถเป็นเวทีสำหรับการวิเคราะห์และอภิปรายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและบรรทัดฐานของชุมชน การปรองดองและการประเมินประวัติศาสตร์เป็นต้น

นอกจากนี้กิจกรรมทางศิลปะยังสามารถเชื่อมช่องว่างระหว่างกลุ่มวัฒนธรรมและคนรุ่นต่าง ๆ การผสมผสานของทัศนคติต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการเคารพซึ่งกันและกัน ในประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้รับการหล่อหลอมเป็นส่วนใหญ่จากการถกเถียงที่กระตุ้นผ่านภาพยนตร์ ศิลปะชุมชน การละคร การเขียน และดนตรี เป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้คนในชุมชนภาคภูมิใจในทรัพยากรของตน ตลอดจนถึงเป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้สำรวจวัฒนธรรมของเพื่อนบ้าน โดยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เทศกาลที่เกี่ยวข้องกับศิลปะในประเทศออสเตรเลียทั้งยังดำเนินการอยู่และสิ้นสุดลงไปแล้วมีทั้งหมดโดยประมาณ 296 เทศกาล⁹ โดยเทศกาลทางศิลปะที่เก่าแก่ที่สุดเริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1905

ปัจจุบันประเทศออสเตรเลียยังคงมีการจัดกิจกรรมทางศิลปะอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึงภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมที่หลากหลายของประเทศและการแสดงออกทางศิลปะที่พัฒนา จากจุดเริ่มต้นเล็ก ๆ ที่มีรากฐานมาจากการปฏิบัติแบบดั้งเดิมไปจนถึงการผสมผสานระหว่างนวัตกรรมและการผสมผสานทางวัฒนธรรมในปัจจุบัน เทศกาลเหล่านี้ได้ถือทอความคิดสร้างสรรค์ที่ยังคงดึงดูดผู้ชมทั่วโลก โดยรากฐานทางประวัติศาสตร์ของเทศกาลศิลปะในออสเตรเลียสามารถสืบย้อนไปถึงพิธีกรรมทางวัฒนธรรมของชนพื้นเมืองที่เฉลิมฉลองการเล่าเรื่อง การเต้นรำ ดนตรี และทัศนศิลป์ พิธีเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญของชุมชนชนเผ่าพื้นเมือง โดยถือเป็นเหตุการณ์สำคัญและเชื่อมโยงบุคคลต่าง ๆ เข้ากับมรดกทางบรรพบุรุษของพวกเขา การชุมนุมเหล่านี้วางรากฐานสำหรับจิตวิญญาณของการเฉลิมฉลองของชุมชนและการแสดงออกทางศิลปะที่แทรกซึมอยู่ในเทศกาลศิลปะร่วมสมัยของออสเตรเลีย

ด้วยการล่าอาณานิคมของยุโรป ทำให้ประเทศออสเตรเลียเกิดการผสมผสานของอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้ได้กำหนดทิศทางของการแสดงออกทางศิลปะ เทศกาลทางวัฒนธรรมเริ่มเกิดขึ้น โดยผสมผสานประเพณีของชนพื้นเมืองเข้ากับรูปแบบศิลปะยุโรป ในช่วงแรกเทศกาลทางศิลปะเหล่านี้มักเน้นไปที่งานแสดงสินค้าเกษตร งานแสดงสินค้า นิทรรศการที่จัดจะจัดแสดงงานฝีมือท้องถิ่น และผลิตผลทางการเกษตร ต่อมาในศตวรรษที่ 20 ถือเป็น การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในแวดวงเทศกาลศิลปะของออสเตรเลีย การก่อตั้งสถาบันศิลปะ แกลเลอรี และการสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านศิลปะทำให้เกิดนิทรรศการและเทศกาลศิลปะเพิ่มมากขึ้น

กิจกรรมต่างๆ เช่น เทศกาลแอดิเลดเฟรินจ์ (Adelaide Fringe Festival) เปิดตัวในปี ค.ศ. 1960 ซึ่งเทศกาลแอดิเลดเฟรินจ์เป็นเทศกาลศิลปะที่ใหญ่ที่สุดของประเทศออสเตรเลีย และเป็นเทศกาลศิลปะประจำปีที่ใหญ่เป็นอันดับสองของโลก รองจากเทศกาลเอดินบะระ (Edinburgh Festival Fringe) ซึ่งจัดขึ้นในเมืองหลวงของแอดิเลด (Adelaide) ทางใต้ของออสเตรเลีย ระหว่างกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนมีนาคมของทุกปี มีศิลปินมากกว่า 7,000 รายจากทั่วออสเตรเลีย

และทั่วโลก มีการจัดกิจกรรมมากกว่า 1,300 รายการในสถานที่หลายร้อยแห่ง โดยเทศกาลนี้มีบทบาทสำคัญในการจัดแสดงผลงานสาขาวิชาศิลปะที่หลากหลาย ตั้งแต่การละครและวรรณกรรม ไปจนถึงทัศนศิลป์และดนตรี โดยเทศกาลเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและเป็นเวทีสำหรับศิลปินทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ในขณะที่ประเทศออสเตรเลียเปิดรับศตวรรษที่ 21 เทศกาลศิลปะได้มีการปรับเปลี่ยนมากขึ้น ผู้คนในแวดวงศิลปะได้เปิดรับนวัตกรรม เทคโนโลยี และความร่วมมือแบบสหวิทยาการทำให้เกิดกิจกรรม และเทศกาลศิลปะต่าง ๆ ตามมา อาทิเช่น Melbourne International Arts Festival และ Vivid Sydney จนกลายเป็นปรากฏการณ์ระดับโลก โดยได้ผสมผสานเทคโนโลยีล้ำสมัยเข้ากับการแสดงออกทางศิลปะ เทศกาลเหล่านี้ไม่เพียงแต่จัดแสดงรูปแบบดั้งเดิมเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นศูนย์บ่มเพาะงานศิลปะเชิงทดลอง ทั้งการจัดวางมัลติมีเดีย และประสบการณ์เชิงโต้ตอบอีกด้วย และในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เทศกาลศิลปะของประเทศออสเตรเลียได้ให้ความสำคัญกับความหลากหลาย และการไม่แบ่งแยกมากขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงโครงสร้างความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประเทศ อาทิเช่น เทศกาลพาร์ตจิม่า (Parrtjima Festival) ในอลิซสปริงส์ (Alice Springs) เป็นเทศกาลที่เฉลิมฉลองวัฒนธรรมพื้นเมืองผ่านการจัดผลงานศิลปะแสงสี (Lighting Installation Art)¹⁰ เป็นต้น และเมื่อมองไปข้างหน้า เทศกาลศิลปะของออสเตรเลียได้มุ่งเน้นไปที่ความยั่งยืน การมีส่วนร่วมของชุมชน และยังมีแนวโน้มในการใช้ศิลปะเป็นสื่อกลางในการแก้ไขปัญหาสังคมที่เร่งด่วน ส่งเสริมการสนทนา และส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก

ในฐานะประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ออสเตรเลียมีศิลปะที่สะท้อนความเป็นพหุสังคมผ่านรูปแบบและแนวคิดที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นศิลปะพื้นเมืองดั้งเดิมที่มีมาหลายพันปี ไปจนถึงศิลปะร่วมสมัยที่ท้าทายขนบเดิมและกระตุ้นให้เกิดการถกเถียง ศิลปะได้หยั่งรากลึกในวิถีชีวิตและอัตลักษณ์ของชาวออสเตรเลียมาอย่างยาวนาน ศิลปะไม่เพียงเชื่อมโยงผู้คนเข้าด้วยกันผ่านประสบการณ์ทางสุนทรียะและอารมณ์ความรู้สึก แต่ยังทำหน้าที่เป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนแนวคิด

⁹Wikipedia (แก้ไขล่าสุดเมื่อ 2566). List of festivals in Australia. เข้าถึงเมื่อ พ.ศ. 2567. เข้า ถึง ได้ จ าก https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_festivals_in_Australia#Western_Australia

¹⁰Parrtjimaaustralia. **About us.** เข้า ถึง เมื่อ พ .ศ . 2567. เข้า ถึง ได้ จ าก <https://parrtjimaaustralia.com.au/information/about-us/>

สะท้อนคุณค่า รวมถึงวิพากษ์วิจารณ์สังคม เทศกาลศิลปะระดับชาติอย่างเบียนนาเลซิดนีย์ (Biennale of Sydney) คือตัวอย่างของเทศกาลที่ประชันผลงานศิลปะจากทั้งในและต่างประเทศ เพื่อผลักดันให้เกิดการหารือในประเด็นสำคัญของสังคมที่นับวันยิ่งมีความเชื่อมโยงกับบริบทระดับโลกมากขึ้น ในขณะที่ศิลปะบางส่วนมุ่งตั้งคำถามและท้าทายสังคม ศิลปะอีกด้านหนึ่งก็ทำหน้าที่ประสานผู้คนจากหลายภูมิหลังเข้าด้วยกัน ศิลปะจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มวัฒนธรรมที่แตกต่าง

สถาบันศิลปะทั่วประเทศ ไม่ว่าจะเป็น Art Gallery of New South Wales, National Gallery of Victoria หรือ Museum of Contemporary Art ต่างจัดแสดงผลงานที่แสดงถึงความ เป็นพหุวัฒนธรรมของสังคมออสเตรเลียในปัจจุบัน นอกจากนี้ศิลปะยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการอนุรักษ์และถ่ายทอดเรื่องราวของชนพื้นเมือง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญทางวัฒนธรรมของชาติ ศิลปะช่วยให้คนรุ่นใหม่เข้าถึงภูมิปัญญาและความรู้แบบดั้งเดิมผ่านสื่อศิลปะร่วมสมัย เป็นการสานสายใยระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคตอย่างไม่ขาดตอน ภาพเขียนสีอะคริลิกของศิลปินชนพื้นเมืองบนผืนผ้าใบที่ระบายสีสดใส และงานประติมากรรมหินอ่อนขนาดใหญ่ที่บอกเล่าตำนานพื้นบ้าน คือสัญลักษณ์ของการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมชนพื้นเมืองที่มีชีวิตชีวาและพลวัต ในขณะเดียวกัน ศิลปะก็เป็นเวทีสำคัญของการเคลื่อนไหวทางสังคม ดังเช่นบทบาทของศิลปินหญิงที่ต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมในแวดวงศิลปะที่เคยถูกรองรับโดยปิตาธิปไตย

การผลักดันประเด็นเหล่านี้ผ่านผลงานและการรวมตัวของศิลปินหญิงได้ช่วยเบิกทางให้ผู้หญิงในสายอาชีพอื่น ๆ ได้ก้าวตาม ศิลปะจึงเป็นหนึ่งในพลังขับเคลื่อนสังคมผ่านการท้าทายโครงสร้างและทัศนคติเดิม ๆ ซึ่งสังคมออสเตรเลียในวันนี้ไม่อาจแยกขาดจากบทบาทของศิลปะที่สอดแทรกอยู่ในทุกมิติของวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ศิลปะทำหน้าที่บันทึก ย้อนอดีต สะท้อนสภาวะปัจจุบัน และวาดภาพของอนาคตผ่านจินตนาการและการแสดงออกของศิลปินที่มาจากหลากหลายแง่มุม ซึ่งในท้ายที่สุด ความเข้มข้นของวงการศิลปะออสเตรเลียในปัจจุบันไม่เพียงแต่บ่งบอกถึงความมั่งคั่งทางวัฒนธรรม แต่ยังสะท้อนถึงสุขภาวะของสังคมที่มีพื้นที่ที่ให้ความสำคัญสร้างสรรค์และจิตวิญญาณอิสระได้เติบโตออกมา ซึ่งจะหล่อหลอมและขับเคลื่อนชาติต่อไปในอนาคต

จากการศึกษาของ จูดิธ แมร์ (Judith Mair), คาริน เวเบอร์ (Karin Weber) สองนักวิชาการชาวออสเตรเลียพบว่า เทศกาลศิลปะในออสเตรเลียมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศ โดยช่วยสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว กระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น สร้างงาน และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศและดึงดูดนักท่องเที่ยว

คุณภาพ อย่างไรก็ตาม ยังมีความท้าทายในด้านความยั่งยืนทางการเงินและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมในการบริหารจัดการ¹¹

2.4 ประวัติและความเป็นมาเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney)

เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney) ถือเป็นหนึ่งในเทศกาลศิลปะร่วมสมัยนานาชาติที่ทรงอิทธิพล ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1973 ด้วยรากฐานจากประวัติศาสตร์อันยาวนาน และการขับเคลื่อนด้วยพันธกิจที่ต้องการนำเสนองานศิลปะที่สร้างสรรค์ เทศกาลนี้จึงกลายเป็นจุดเด่นทางศิลปวัฒนธรรมของประเทศออสเตรเลีย เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ได้รับแรงบันดาลใจจากเวนิสเบียนนาเล่ (Venice Biennale) ที่ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1895 โดยมีแนวคิดที่สอดคล้องกัน ผู้ริเริ่มก่อตั้งเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์คือ แฟรนโก เบลจอร์โน-เน็ตติส (Franco Belgiorno-Nettis) นักอุตสาหกรรมชาวอิตาลี แฟรนโกเป็นผู้อุปถัมภ์งานศิลปะที่มีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานเทศกาลเบียนนาเล่ซิดนีย์เป็นอย่างมาก เบียนนาเล่ซิดนีย์มีศูนย์กลางในการจัดงานที่ซิดนีย์ (Sydney) โดยใช้สถานที่หลายแห่งภายในตัวเมือง ครอบคลุมทั้งแกลเลอรี และสถานที่ทั่วไป อาทิเช่น เกาะ โกดิง และอาคารร้าง พื้นที่ที่หลากหลายนี้เป็นข้อพิสูจน์ถึงความมุ่งมั่นของผู้จัดในการทำให้ผู้ชมได้มีการโต้ตอบ และเข้าถึงงานศิลปะได้มากขึ้น โดยในแต่ละนิทรรศการจะได้รับการดูแลจัดการโดยภัณฑารักษ์รับเชิญ ที่ถูกคัดสรรอย่างพิถีพิถันจากคณะกรรมการ เพื่อให้ผู้ชมได้มั่นใจถึงมุมมองที่สดใหม่ของแนวความคิด อยู่เสมอ

จุดเริ่มต้นในช่วงแรก งานเบียนนาเล่ซิดนีย์มุ่งเน้นเชื่อมโยงศิลปะออสเตรเลียกับศิลปะจากยุโรปและอเมริกา แต่เมื่อเข้าสู่ยุค 80 ได้หันมาให้ความสำคัญกับศิลปะจากเอเชียและศิลปินชาวอะบอริจินมากขึ้น การนำศิลปินจากทั่วโลกและทั่วภูมิภาคเข้ามาร่วมงานกันได้ช่วยขยายขอบเขตของศิลปะร่วมสมัยในออสเตรเลียให้แผ่ขยายออกไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบวิดีโอสัมภาษณ์ที่กล่าวถึงความเป็นมา และแนวทางของเทศกาลศิลปะซิดนีย์เบียนนาเล่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยโครงการนี้ใช้ชื่อว่า “Biennale Archive Stories” ผู้วิจัยได้สรุปเนื้อหาสำคัญดังนี้

2.4.1 วิดีโอสัมภาษณ์หัวข้อ “Biennale Archive Stories #1”

นำโดยมามิ คาทาโอกะ (Mami Kataoka) การสนทนาจัดขึ้นเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2559 ณ หอศิลป์แห่งรัฐนิวเซาท์เวลส์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเริ่มต้นสืบค้นเกี่ยวกับเทศกาลเบียนนาเล่ซิดนีย์

¹¹Mair, J., & Weber, K. (2019). The Australian Festival Industry: Characteristics, Challenges and Resilience. In J. Mair (Ed.), The Routledge Handbook of Festivals (pp. 385-396). Routledge.

ร่วมกับพยานและผู้มีบทบาทสำคัญอีก 3 ท่าน ประกอบไปด้วย พอลลา ลาโตส-วาเลียร์ (Paula Latos-Valier) ผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดงานเบียนนาเล่ซิดนีย์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981-2007 จอห์น มันเดย์ (John Munday) มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเบียนนาเล่ซิดนีย์ในปี ค.ศ. 1988 มันเดย์เป็นผู้ดูแลแนวคิดสำหรับการก่อตั้งอนุสรณ์สถานชาวอะบอริจิน และ ไมค์ พาร์ (Mike Parr) ศิลปินที่เข้าร่วมแสดงผลงานกับเบียนนาเล่ซิดนีย์มากที่สุด โดยหัวข้อของเวทีสนทนานี้ได้พิจารณาบทบาทของเบียนนาเล่ซิดนีย์ในช่วงเวลาที่ผ่านม่ว่าสามารถเรียนรู้อะไรได้บ้างจากความสำเร็จและข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นจากการจัดเทศกาลที่ผ่านมา รวมไปถึงไขความเชื่อมโยงระหว่างเทศกาลเบียนนาเล่ซิดนีย์กับเวทีเทศกาลศิลปะระดับโลกในปัจจุบัน และเทศกาลเบียนนาเล่ซิดนีย์จะส่งต่อเรื่องราวอะไรให้กับคนรุ่นต่อไปได้บ้าง โดยสรุปใจความสำคัญได้ดังนี้

มามิ คาทาโอกะ (Mami Kataoka) ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการให้เป็นผู้อำนวยการฝ่ายศิลป์คนต่อไปสำหรับงานเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 21 ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2023 เธอจึงสนใจที่จะค้นคว้าเอกสารสำคัญของเบียนนาเล่ซิดนีย์เพื่อตั้งคำถามถึงความเกี่ยวข้องและความหมายของเทศกาลเบียนนาเล่ซิดนีย์ในปัจจุบัน

ในปี 1967 มีการลงประชามตินำชาวอะบิริจินมาสู่จิตสำนึกระดับชาติ โดยจัดตั้งคณะกรรมการศิลปะของชาวอะบิริจินเพื่อนำชาวอะบิริจินเข้าสู่สังคม

เบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งแรกจัดขึ้นในปี ค.ศ. 1973 โดยจุดประสงค์เพื่อเฉลิมฉลองการเปิดซิดนีย์โอเปร่าเฮาส์ (Sydney Opera House)

ในปี ค.ศ. 1979 มีการเชิญศิลปินชาวอะบิริจินเข้าร่วมแสดงผลงานเป็นครั้งแรก และ ไมค์ พาร์ (Mike Parr) มีส่วนช่วยในการนำศิลปินจากยุโรปตะวันออกมาร่วมแสดงผลงานด้วย

ปี ค.ศ. 1982 เริ่มมีความขัดแย้งเกิดขึ้น อาทิเช่น การประท้วงการเปิดงานโดย มัลคอล์ม เฟรเซอร์ (Malcolm Fraser) รวมถึงหน่วยปราบจลาจลได้รื้อถอนผลงาน “Stupid as a Painter” (1981-82) ของศิลปิน ฮวน ดาวิลลา (Juan Davila) ออกจากแกลเลอรีโรสลิน ออกซ์ลีย์ (Roslyn Oxley Gallery) ด้วยข้อหาผลงานมีความอนาจารมากเกินไป

ปี ค.ศ. 1986 เริ่มมีการนำผลงานออกไปจัดแสดงนอกพื้นที่หอศิลป์ โดยใช้ท่าเรือ 2 และ 3 เป็นพื้นที่จัดแสดงผลงาน ซึ่งนับเป็นก้าวสำคัญในการเปิดพื้นที่อุตสาหกรรมริมน้ำให้เป็นสถานที่จัดนิทรรศการ

ปี ค.ศ. 1988 จอห์น มันเดย์ (John Munday) และเทอร์รี่ เมอร์ราวิลลี่ (Terry Murravillie) ได้ก่อตั้งโครงการอนุสรณ์สถานชาวอะบิริจินซึ่งมีอิทธิพลต่อศิลปินชาวอะบิริจินรุ่นต่อมา

ช่วงทศวรรษ 1990 พื้นที่จัดงานขยายไปยังโกสต์ไอส์แลนด์ (Goat Island) และต่อมาที่คอคคัทอ์ไอส์แลนด์ (Cockatoo Island) ในปี ค.ศ. 2000

ในปี ค.ศ. 2000 เริ่มมีการเชิญศิลปินจากเอเชียเข้าร่วมมากขึ้น และเวียนนาเลชิตนีย์ กลายเป็นพื้นที่สำหรับศิลปินรุ่นใหม่จากภูมิภาคเอเชีย

จากประวัติศาสตร์ เวียนนาเลชิตนีย์ถือเป็นกิจกรรมที่มีบทบาทในการนำเสนอผลงานศิลปะใหม่ ๆ เปิดพื้นที่ให้ศิลปินจากหลากหลายพื้นที่ สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาผู้ชมศิลปะผ่านโปรแกรมการศึกษา

อย่างไรก็ตามเวียนนาเลชิตนีย์ ยังประสบกับความท้าทายทางการเงิน แต่การรักษาความคิดสร้างสรรค์ซึ่งการปรับเปลี่ยนในแต่ละครั้งถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะขับเคลื่อนเทศกาลนี้ไปสู่ออนาคตได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 4 บรรยากาศการสัมภาษณ์หัวข้อ Biennale Archive Stories #1

2.4.2 วิดีโอสัมภาษณ์หัวข้อ “Biennale Archive Stories #2”

คลิปวิดีโอนี้เป็นบทสนทนาในงานอภิปรายเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของงานเวียนนาเลชิตนีย์ ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งในปี ค.ศ. 1973 จนถึงปี ค.ศ. 2014 โดยวิทยากรหลักคือศิลปินและผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานเวียนนาเลชิตนีย์ในอดีต ประกอบด้วย วิเวียน บินส์ โอเอเอ็ม (Vivienne Binns OAM) เดโบราห์ เคลลี (Deborah Kelly) จูลี แรป (Julie Rrap) และแอน สตีเฟน (Ann Stephen) ซึ่งหาหรือกันในประเด็นสำคัญดังนี้

ในช่วงปี ค.ศ. 1970 มีการอภิปรายถกเถียงกันมากในชุมชนศิลปะเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ เช่น จำนวนศิลปินหญิงและศิลปินชาวออสเตรเลียที่ได้ร่วมแสดงผลงานในสัดส่วนที่น้อย ค่าตอบแทนศิลปิน ความเหลื่อมล้ำของศิลปะระหว่างประเทศและศิลปะออสเตรเลีย โดยศิลปินได้รวมตัวกันผ่านองค์กรต่าง ๆ เพื่อผลักดันวาระเกี่ยวกับบทบาทและความพยายามของศิลปินหญิงในการเรียกร้องให้มี

การเปลี่ยนแปลง อาทิเช่น จำนวนศิลปินหญิงที่เข้าร่วมแสดงผลงาน สัดส่วนศิลปินท้องถิ่นเมื่อเทียบกับศิลปินต่างชาติ และเงื่อนไขการทำงานของศิลปิน รวมถึงค่าตอบแทนและสัญญา

ขบวนการศิลปะสตรีในออสเตรเลียพยายามสร้างเครือข่ายทั่วประเทศและสร้างองค์กรขึ้นมา เกิดความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มศิลปินหญิงที่ทำงานเคลื่อนไหวเพื่อการเปลี่ยนแปลง รวมถึงเกิดขบวนการศิลปะสตรีนิยมที่กำลังขยายตัวในออสเตรเลียและทั่วโลกในช่วงทศวรรษ 1970 อาทิเช่น กลุ่ม Women's Art Movement ในซิดนีย์ (Sydney) ซึ่งได้รับความร่วมมือจากนักวิจารณ์ศิลปะหญิงจากต่างประเทศ แต่ต่อมาในยุคศตวรรษที่ 80 กลับอ่อนแรงลง

แนวทางการคัดเลือกผลงานของผู้อำนวยการศิลป์ (Artistic Director) ในแต่ละครั้งส่งผลต่อรูปแบบและเนื้อหาของงานเปียนนาเล่ซิดนีย์ อาทิเช่น ในการจัดงานครั้งที่ 3 ปี ค.ศ. 1979 โดย นิค วอเตอร์โลว์ (Nick Waterlow) เป็นผู้อำนวยการฝ่ายศิลป์ มีศิลปินเข้าร่วมแสดงผลงานถึง 131 คน เป็นศิลปินชาวออสเตรเลีย 26 คน เทียบเท่า 20% ศิลปินหญิง 22 คน คิดเป็น 17% และผู้หญิงออสเตรเลีย 11 คน คิดเป็น 50% จากจำนวนศิลปินหญิง

พัฒนาการด้านสถานที่จัดงาน จากพื้นที่จัดแสดงแบบเป็นทางการ เช่น Art Gallery of New South Wales ไปสู่สถานที่เฉพาะกิจที่หลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น เช่น Bond Stores และ Cockatoo Island ซึ่งเปิดโอกาสให้ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานที่สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานที่มากขึ้น

การประท้วงในหลายช่วงเวลา ไม่ว่าจะเป็นในปี ค.ศ. 1979 ค.ศ. 1984 จนถึงปี ค.ศ. 2014 โดยมีประเด็นทั้งเรื่องการเป็นตัวแทนของศิลปินกลุ่มต่าง ๆ หรือปัญหาการสนับสนุนจากผู้สนับสนุนเหล่านั้นแสดงให้เห็นว่าแต่ละครั้งที่เกิดข้อถกเถียง งานเปียนนาเล่ซิดนีย์จะกลายเป็นเวทีสำหรับการแสดงความเห็นของศิลปินและผู้ที่เกี่ยวข้อง

อิทธิพลของหน่วยงานศิลปะอื่นๆ ในออสเตรเลีย เช่น สภาศิลปะแห่งออสเตรเลีย (Australia Council) สหภาพแรงงานศิลปิน (Artists' Union) มีผลต่อการพัฒนานโยบายของเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ เช่น การจัดสรรเงินทุน การจ่ายค่าตอบแทนศิลปิน เป็นต้น

เปียนนาเล่ซิดนีย์มีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงวงการศิลปะออสเตรเลียกับวัฒนธรรมศิลปะระดับโลก แม้จะมีความขัดแย้งและมีการต่อรองผลประโยชน์เกิดขึ้นตลอดมา แต่ในท้ายที่สุด เปียนนาเล่ซิดนีย์ยังคงเป็นเวทีที่สร้างพลังขับเคลื่อนการพัฒนาของศิลปะและสถาบันศิลปะในออสเตรเลียอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 5 บรรยากาศการสัมภาษณ์หัวข้อ Biennale Archive Stories #2

2.4.3 วิดีโอสัมภาษณ์หัวข้อ “Biennale Archive Stories #3”

ณ หอศิลป์รัฐนิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of NSW) ร่วมกับองค์กรเบียนนาเล่ซิดนีย์ จัดขึ้น ณ วันที่ 13 เมษายน ปี ค.ศ. 2024 โดยมี มามิ คาทาโอกะ (Mami Kataoka) ภัณฑารักษ์ประจำงานเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 21 เป็นผู้ดำเนินรายการ และมีวิทยากรสองคนคือเทอร์รี่ สมิธ (Terry Smith) และ ชาร์ลส กรีน (Charles Green) มาเสวนาร่วมกัน สรุปเนื้อหาได้ดังนี้

มามิ คาทาโอกะ (Mami Kataoka) ภัณฑารักษ์เบียนนาเล่ซิดนีย์ ตั้งคำถามสำคัญว่า เบียนนาเล่ซิดนีย์ยังคงมีความเกี่ยวข้องกับวงการศิลปะในออสเตรเลียอยู่หรือไม่ และมีความจำเป็นอย่างไรในปัจจุบันเมื่อเทียบกับจุดเริ่มต้นในปี ค.ศ. 1973 ซึ่งเธอพยายามตอบคำถามเหล่านี้โดยการสนทนากับผู้มีประสบการณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในอดีต ผ่านเวทีการเสวนาหัวข้อ “Biennale Archives Stories” เพื่อถอดบทเรียนและกำหนดทิศทางในอนาคต

ในช่วงปี ค.ศ. 1970 Biennale of Sydney เผชิญกับความขัดแย้งหลายประการ เช่น การประท้วงต่อต้านนายกรัฐมนตรี มัลคอล์ม เฟรเซอร์ (Malcolm Fraser) ในพิธีเปิดงานปี ค.ศ. 1976 ซึ่งสาเหตุเกิดจากการมีศิลปินหญิงที่ได้คัดเลือกให้จัดแสดงผลงานเพียง 6 คนจากศิลปินทั้งหมด 80 คน

ในปี ค.ศ. 1988 นิค วอเตอร์โลว์ (Nick Waterlow) ภัณฑารักษ์ประจำนิทรรศการได้ผลักดันแนวคิดสำคัญในการเชื่อมโยงศิลปินท้องถิ่นกับโลกศิลปะนานาชาติ

ในช่วงทศวรรษที่ 2000 เบียนนาเล่ซิดนีย์เริ่มตกอยู่ในรูปแบบที่มีลักษณะสถาบัน โดยมีลักษณะทิศทางการจัดนิทรรศการสลับกันระหว่างภัณฑารักษ์ชายที่เน้นการเมือง และภัณฑารักษ์หญิงที่เน้นความหลากหลาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นอคติทางเพศที่ยังคงอยู่ในระบบศิลปะในประเทศออสเตรเลีย

ความขัดแย้งทางการเมืองอาจส่งผลกระทบต่อเทศกาลได้เสมอ ดังเช่นกรณีการประท้วงในปี ค.ศ. 2014 ที่เกิดเหตุการณ์ต่อต้าน ทรานส์ฟิลด์ คอร์ปอเรชั่น (Transfield Corporation) ผู้สนับสนุนหลัก ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศูนย์กักกันผู้ลี้ภัย ณ ขณะนั้น

บริบทของเทศกาลศิลปะเบียนนาเลในเอเชีย ตั้งแต่ทศวรรษ 1990 มีเทศกาลศิลปะในลักษณะนี้เกิดใหม่เป็นจำนวนมาก แต่หลายแห่งมีลักษณะเป็นเหมือนนิทรรศการที่จัดแสดงผลงาน คล้ายพิพิธภัณฑ์ขนาดใหญ่ ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดดั้งเดิมของเทศกาลศิลปะเบียนนาเลอย่างชัดเจน

ในอดีตศิลปินและภัณฑารักษ์มีบทบาทร่วมกันในการผลักดันขอบเขตของศิลปะร่วมสมัยผ่าน เทศกาลศิลปะเบียนนาเล แต่ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ศิลปะเองก็สามารถสร้างประสบการณ์ที่ทำนายและ เปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน ทำให้บทบาทของเทศกาลศิลปะเบียนนาเลในแง่นี้ลดลงไปบ้าง

ความสำคัญของเทศกาลศิลปะเบียนนาเลในฐานะการเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับการอภิปรายทางปัญญาและการสร้างผู้ชมที่ดี ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้จัดควรคำนึงถึงเพื่อคงไว้ซึ่ง จุดประสงค์และเป้าหมาย

บทบาทของภัณฑารักษ์ในเทศกาลศิลปะเบียนนาเลนั้นมีความซับซ้อน ทั้งในแง่การเป็นคนกลางที่ต้องคอยไกล่เกลี่ยระหว่างท้องถิ่นและสากล การแสวงหาศิลปินร่วมสมัยในระดับนานาชาติ การสร้างสมดุลของศิลปินจากภูมิภาคต่าง ๆ และที่สำคัญคือการควบคุมคุณภาพและความเชื่อมโยงของผลงาน ซึ่งล้วนแต่เป็นความรับผิดชอบอันใหญ่หลวง

ชาร์ลส กรีน (Charles Green) ได้อธิบายว่า เทศกาลศิลปะเบียนนาเลเป็นโครงสร้างสำคัญของการดำเนินงานในศูนย์ทัศนศิลป์ทั่วโลก ถือเป็นกุญแจสำคัญต่อความเป็นสากล และความร่วมสมัยของศิลปะร่วมสมัย พร้อมยกตัวอย่างบทบาทสำคัญของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล ที่เป็นพื้นที่ในการรวมศิลปะที่ไม่ร่วมสมัย การขยายงานศิลปะออกไปในขอบเขตอื่น และการกระตุ้นนวัตกรรมด้านการคัดเลือกผลงานของภัณฑารักษ์

เทอร์รี่ สมิธ (Terry Smith) อธิบายว่าในบริบทของศูนย์ทัศนศิลป์เทศกาลศิลปะเบียนนาเล ช่วยให้ศิลปินสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงในผลงานของตนได้ ซึ่งปกติอาจถูกจำกัดในพิพิธภัณฑ์หรือพื้นที่ทางเลือก

ในส่วนของเทศกาลศิลปะเบียนนาเลซิดนีย์ เทอร์รี่ สมิธ (Terry Smith) ได้ย้อนดูประวัติศาสตร์เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1973 และวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงในแง่ของการมีส่วนร่วมของศิลปินท้องถิ่นและนานาชาติ รวมถึงเรื่องสภาพสตรีนิยม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นบทบาทของเบียนนาเลซิดนีย์ที่ทำนายการถูกครอบงำทางวัฒนธรรมจากศูนย์กลาง พร้อมกับตั้งข้อสังเกตถึงแนวโน้มการคัดสรรการคัดเลือกภัณฑารักษ์ระหว่างภัณฑารักษ์ผู้ชายที่มีความเกี่ยวพันทางการเมืองสูง กับภัณฑารักษ์หญิงที่เน้นความหลากหลาย

แนวทางของการเป็นภัณฑารักษ์ของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ ถือเป็นความท้าทายที่สำคัญในการรักษาคุณภาพของงานในบริบทท้องถิ่น ทั้งนี้จำเป็นต้องมีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างท้องถิ่นและนานาชาติอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างการเป็นเจ้าของร่วมกัน

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในชุมชนซิดนีย์เป็นบริบทสำคัญที่ เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ควรนำสิ่งเหล่านี้มาพิจารณา โดยมองว่าการทำความเข้าใจเมืองซิดนีย์อย่างลึกซึ้งจะนำไปสู่มุมมองเชิงลึกต่อโลก

ทิศทางในอนาคตของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ คือการสร้างอนาคตร่วมกันโดยใช้โอกาสในวาระครบรอบ 45 ปีในการตั้งคำถามและการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ เพื่อวางแนวทางอนาคตข้างหน้า

ภาพที่ 6 บรรยากาศการสัมภาษณ์หัวข้อ Biennale Archive Stories #3

2.4.4 วิธีโอสัมภาษณ์ในงาน Biennale Archive Stories ครั้งที่ 5

ณ หอศิลป์รัฐนิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of New South Wales) เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเบียนนาเล่ซิดนีย์ ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1973 ผู้ร่วมสนทนาได้แก่ มามิ คาทาโอกะ (Mami Kataoka) ผู้อำนวยการด้านศิลปะของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ ครั้งที่ 21 ร่วมด้วย จูดี โอนีล (Judy O'Neill) ภัณฑารักษ์ โทนี่ บอนด์ (Tony Bond) ภัณฑารักษ์อิสระและอดีตผู้อำนวยการด้านศิลปะของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ และ เพเนโลปี ไฮด์เลอร์ (Penelope Seidler) สถาปนิกและนักสะสมงานศิลปะ โดยประเด็นสำคัญที่ถูกหารือในการสนทนาครั้งนี้ ได้แก่

การเปลี่ยนแปลงของเนื้อหาและกิจกรรมในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์จากในอดีตที่เน้นจัดแสดงภาพวาด ไปสู่ผลงานที่หลากหลายและการมีส่วนร่วมกับผู้ชม และความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างศิลปิน ภัณฑารักษ์ และพื้นที่ที่จัดแสดงผลงาน

แนวทางการใช้พื้นที่ใหม่ ๆ อาทิเช่น เกาะคอคคาทู (Cockatoo) และท่าเรือ 2 และ 3 รวมถึงความเฉพาะเจาะจงของสถานที่ในการสร้างสรรค์และจัดแสดงงาน

ผลตอบรับและความท้าทายที่เปลี่ยนแปลงไปของศิลปินต่อการเข้าร่วม ซึ่งปัจจุบันมีเทศกาลศิลปะนานาชาติเกิดขึ้นมากมาย

แนวโน้มการจัดงานในอนาคต ที่เสนอให้เน้นความเฉพาะตัวมากขึ้น อาจเริ่มโดยการเชื่อมโยงกับระดับภูมิภาค เพื่อสร้างความโดดเด่นท่ามกลางผลงานศิลปะที่มีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เบียนนาเล่ซิดนีย์ยังคงดำเนินมาได้อย่างต่อเนื่อง 45 ปีจนถึงปัจจุบัน แม้จะประสบปัญหาทางการเงินเป็นครั้งคราว คือความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

การผนวกรวมศิลปะร่วมสมัยจากออสเตรเลียและต่างประเทศเข้าด้วยกัน เป็นหนึ่งในแรงบันดาลใจหลักในการจัดตั้งเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของในยุคเริ่มต้น เพื่อเชื่อมโยงประเทศออสเตรเลียกับโลกศิลปะสากล ก่อนที่จะเกิดพิพิธภัณฑสถานศิลปะร่วมสมัยขึ้นหลายแห่ง

แนวโน้มของเทคโนโลยีที่จะช่วยเปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือประสบการณ์ในการชมงานโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาข้อความบรรยายที่ผนัง แต่สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกในรูปแบบอื่นผ่านอุปกรณ์ดิจิทัล (Digital)

บทบาทสำคัญของสถาปัตยกรรมและพื้นที่จัดแสดง ควรเน้นไปที่เพื่อให้ผู้ชมเกิดประสบการณ์ทางกายภาพและสร้างความประทับใจมากกว่าเนื้อหาข้อความที่ถูกนำเสนอความสำคัญของการคัดเลือกภัณฑารักษ์หรือผู้อำนวยการศิลปะ จะเป็นตัวกำหนดทิศทางและสร้างอัตลักษณ์เฉพาะ เช่นการแต่งตั้ง มามิ คาทาโอกะ (Mami Kataoka) เป็นผู้อำนวยการศิลปะชาวเอเชียคนแรก ซึ่งถือเป็นหมุดหมายสำคัญ

แนวทางการค้นหาภัณฑารักษ์รุ่นใหม่ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักแต่มีแนวคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ แทนการเลือกชื่อภัณฑารักษ์ชื่อดัง ๆ เพื่อสร้างความโดดเด่นให้เทศกาลมากขึ้น

การคัดเลือกผลงานศิลปะของศิลปินที่มีชื่อเสียงให้เข้าร่วมแสดงผลงาน นอกจากจะได้ผลงานเก็บเข้าคลังสะสมแล้ว ยังมีโอกาสสร้างแรงบันดาลใจต่อศิลปินท้องถิ่น และส่งผลกระทบต่อประสบการณ์ชีวิตและวิธีการทำงานของศิลปินท้องถิ่นได้

ภาพที่ 7 บรรยากาศการสัมภาษณ์หัวข้อ Biennale Archive Stories #5

2.4.5 วิดีโอสัมภาษณ์ในงาน Biennale Archive Stories ครั้งที่ 6

ข้อมูลจากคลิปวิดีโอนี้เป็นการอภิปรายเกี่ยวกับเบียนนาเล่ซิดนีย์ โดยมี มามิ คาทาโอกะ (Mami Kataoka) ผู้อำนวยการฝ่ายศิลปะของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ ครั้งที่ 21 เป็นผู้ดำเนินการ และมีผู้เข้าร่วมอภิปราย ได้แก่ ไมเคิล แบรินด์ (Michael Brand) ผู้อำนวยการหอศิลป์นิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of New South Wales) อเล็กซ์ กลาส-คันทอร์ (Alexie Glass-Kantor) ผู้อำนวยการอาร์ตสเปซ (Artspace) และลิซ่า ฮาวิล่าห์ (Lisa Havilah) ผู้อำนวยการ แครร์ริจเวิร์ค (Carriageworks) โดยมีสาระสำคัญของการอภิปรายดังนี้

ผู้จัดได้เล่าย้อนประวัติความเป็นมาของเบียนนาเล่ซิดนีย์ตั้งแต่เริ่มจัดครั้งแรกในปี ค.ศ. 1973 ซึ่งใช้เวลา 45 ปี โดยมีสถาบันศิลปะต่าง ๆ เช่น หอศิลป์นิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of New South Wales) อาร์ตสเปซ (Artspace) พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยแห่งซิดนีย์ (Museum of Contemporary Art) และ แครร์ริจเวิร์ค (Carriageworks) เป็นพันธมิตรที่ร่วมจัดเทศกาลนี้มาอย่างยาวนาน

ผู้เข้าร่วมอภิปรายแต่ละท่านเล่าถึงประสบการณ์ครั้งแรกที่ได้ไปชมเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ และประทับใจกับผลงานศิลปะที่จัดแสดง รวมถึงผลกระทบต่อมุมมองของตนเองที่มีต่อศิลปะร่วมสมัยเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ช่วยผลักดันขอบเขตของสถาบันศิลปะและทำให้ผู้ชมได้สัมผัสกับศิลปะร่วมสมัยในรูปแบบใหม่ อาทิเช่น การจัดแสดงผลงานในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วเมือง

แต่ละสถาบันมีบทบาทร่วมกับองค์กรเบียนนาเล่ซิดนีย์ในการอำนวยความสะดวกด้านสถานที่ บุคลากร และงบประมาณ รวมถึงเป็นพันธมิตรในการร่วมผลิตผลงานกับศิลปิน โดยมองว่าเป็นความสัมพันธ์ระยะยาวที่มีความหมาย

ในอดีตผู้ชมยังมีจำนวนไม่มาก จนพิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยแห่งซิดนีย์ (Museum of Contemporary Art) ตัดสินใจให้เข้าชมฟรีในปี ค.ศ. 2000 ส่งผลให้มีผู้ชมเพิ่มขึ้นอย่างมาก แม้จะมีความเสี่ยงด้านการเงิน

ในปัจจุบันเปียนนาเล่ซิดนีย์เผชิญกับความท้าทายหลายประการ อาทิเช่น การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและปัจจัยแวดล้อมภายนอก การมีเทศกาลศิลปะอื่น ๆ เกิดขึ้นมากมายขึ้นในซิดนีย์งบประมาณที่จำกัด ความคาดหวังของผู้ชมและการตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของชุมชน รวมไปถึงการเชื่อมโยงกับชุมชนชาวพื้นเมือง เป็นต้น

มีการหารือเกี่ยวกับการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน เช่น การทำงานร่วมกันมากขึ้นระหว่างสถาบันศิลปะกับผู้อำนวยการศิลปะเพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว การใช้แผนกลยุทธ์ที่แตกต่างออกไป อาทิเช่น การเพิ่มวาระการทำงานของผู้อำนวยการศิลปะ การแต่งตั้งผู้บริหารอย่างถาวร การสานต่อความสัมพันธ์กับภัณฑารักษ์ท้องถิ่น รวมถึงการเก็บค่าเข้าชมบางส่วน เป็นต้น

มามิ คาทาโอกะ (Mami Kataoka) ได้เชิญศิลปินที่เคยร่วมแสดงในอดีตกลับมาร่วมงานในปัจจุบัน เพื่อสร้างการเชื่อมโยงและทบทวนถึงคุณค่าของศิลปะ

ความสัมพันธ์ระหว่างเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์กับสถาบันศิลปะต่าง ๆ ในเมืองไม่ได้รับราบรื่นเสมอไป ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนบทบาทไปตามกาลเวลา ดังจะเห็นได้จากบทความวิจารณ์ที่ อาร์ตสเปซ (Artspace) ตีพิมพ์เพื่อตั้งคำถามต่อความสัมพันธ์ระหว่างศิลปินออสเตรเลียกับเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ ในปี ค.ศ. 1998 ซึ่งมีมุมมองที่วิพากษ์วิจารณ์ว่าเปียนนาเล่ซิดนีย์ละเลยศิลปินท้องถิ่น แต่เมื่อเวลาผ่านไป 10 ปี มุมมองได้เปลี่ยนไปในทางที่ดี ซึ่งเห็นถึงความร่วมมือที่ใกล้ชิดกันมากขึ้น ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติ

การคัดเลือกผู้อำนวยการศิลปะให้กับเทศกาลเปียนนาเล่ซิดนีย์เป็นประเด็นที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ เพราะสามารถสะท้อนวิสัยทัศน์และทิศทางของเทศกาลได้ในระยะยาว อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาเทศกาลเปียนนาเล่ซิดนีย์เน้นแต่งตั้งภัณฑารักษ์เฉพาะบุคคลเป็นหลัก ซึ่งอาจไม่ตอบโจทย์ความต้องการที่หลากหลายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนั้นอาจจะต้องมีการหารือร่วมกันในวงกว้าง ว่าต้องการเห็นเทศกาลนี้เป็นอย่างไรใน 5-10 ปีข้างหน้า และควรวางแผนการแต่งตั้งผู้อำนวยการศิลปะในเชิงกลยุทธ์มากขึ้น โดยควรเปิดโอกาสให้สถาบันศิลปะที่เป็นพันธมิตรหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ มีส่วนร่วมเสนอชื่อหรือร่วมตัดสินใจตั้งแต่ต้น

การจัดสรรงบประมาณเป็นความท้าทายที่สำคัญ ปัจจุบันต้องมีการระดมทุนอย่างหนัก และต้องพึ่งพาเงินสนับสนุนจากรัฐบาลและการบริจาคเป็นหลัก ทำให้ต้องหาจุดสมดุลระหว่างการรักษาอุดมการณ์ในการเข้าถึงได้ของสาธารณชน กับความจำเป็นในการแสวงหารายได้เพิ่มเติม เช่น การเก็บค่าผ่านประตูบางส่วน ซึ่งเป็นประเด็นที่มีข้อโต้แย้งที่น่าสนใจ

บทบาทของเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ ในเรื่องการสนับสนุนศิลปินท้องถิ่น โดยเฉพาะศิลปินพื้นเมืองให้มีพื้นที่ในการจัดแสดงผลงานในเวทีนานาชาติ และการเชื่อมโยงกับชุมชนพื้นเมืองในเชิงลึกเป็นอีกประเด็นท้าทายที่สำคัญ เพราะต้องใช้ระยะเวลาและความไว้วางใจในการสร้างความสัมพันธ์ ซึ่งจำเป็นต้องพึ่งพาความร่วมมือจากภัณฑารักษ์และสถาบันท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญ และมีเครือข่ายความสัมพันธ์อยู่แล้วในการเป็นสื่อกลาง

มา미 คาทาโอกะ (Mami Kataoka) ผู้อำนวยการฝ่ายศิลปะคนปัจจุบัน เธอให้ความสำคัญกับการศึกษาประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาของเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ และพยายามเชื่อมโยงมรดกจากอดีตร่วมกับบริบทปัจจุบัน ทั้งการหยิบยกผลงานศิลปะในอดีตมาจัดแสดงใหม่ การเชิญศิลปินที่เคยร่วมงานมาแล้วมาแสดงผลงานใหม่อีกครั้ง ตลอดจนการตั้งคำถามถึงความหมายและคุณค่าของศิลปะที่ถูกหยิบยกขึ้นมาทบทวนใหม่ผ่านมุมมองที่ข้ามกาลเวลา ซึ่งเป็นความพยายามที่น่าสนใจในการสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ของวงการศิลปะร่วมสมัยในประเทศออสเตรเลีย

ภาพที่ 8 บรรยากาศการสัมภาษณ์หัวข้อ Biennale Archive Stories #6

2.4.6 สรุปวิดิโอสัมภาษณ์จากโครงการ Biennale Archive Stories

โดยสรุปจากกรณีศึกษาวิดิโอสัมภาษณ์ที่กล่าวถึงความเป็นมา และแนวทางของเทศกาลศิลปะซิดนีย์เปียนนาเล่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ภายใต้โครงการ “Biennale Archive Stories” โดยมา미 คาทาโอกะ พบว่า เทศกาลศิลปะแห่งนี้ได้ผ่านช่วงเวลาอย่างยาวนาน มีพัฒนาการ การปรับตัว และข้อท้าทายที่น่าสนใจหลายประการ

ตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1970 เทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ต้องเผชิญกับความขัดแย้งจากประเด็นทางสังคมหลายเรื่อง เช่น การเรียกร้องให้มีศิลปินหญิงและศิลปินท้องถิ่นเข้าร่วมมากขึ้น การประท้วง

ทางการเมือง และความพยายามของขบวนการศิลปะสตรีนิยม ความขัดแย้งเหล่านี้ถือเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายและการบริหารจัดการเทศกาล

ในช่วงทศวรรษ 1990 เทศกาลเริ่มขยายขอบเขตออกนอกพื้นที่จัดแสดงแบบดั้งเดิม ไปสู่สถานที่เฉพาะกิจที่หลากหลาย อาทิ เกาะคอคคาตู ท่าเรือ และพื้นที่อุตสาหกรรม เปิดโอกาสให้ศิลปินได้สร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานที่ รวมถึงเพิ่มการมีส่วนร่วมจากศิลปินเอเชียด้วย

อย่างไรก็ตาม ความท้าทายที่เทศกาลยังเผชิญอยู่คือ ปัญหาด้านการเงินและงบประมาณ การสร้างสมดุลระหว่างศิลปินท้องถิ่นกับนานาชาติ การตอบสนองความคาดหวังของผู้ชมที่หลากหลาย และการเชื่อมโยงกับชุมชนในพื้นที่มากขึ้น ซึ่งต้องใช้ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างภัณฑารักษ์และสถาบันพันธมิตร เรื่องการคัดเลือกผู้อำนวยการฝ่ายศิลปะเป็นอีกประเด็นยุทธศาสตร์ที่ควรมีการหารือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อกำหนดทิศทางของเทศกาลในระยะยาว

แม้จะมีอุปสรรคท้าทายมากมาย แต่เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ก็ยังคงเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงวงการศิลปะออสเตรเลียกับศิลปะนานาชาติ ทำหน้าที่เป็นเวทีสาธารณะในการผลักดันขอบเขตของศิลปะร่วมสมัย และสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างศิลปิน ผู้ชม และสถาบันศิลปะ ดังจะเห็นได้จากความสำเร็จที่เทศกาลแห่งนี้สามารถยืนหยัดผ่านกาลเวลามาได้ถึงปัจจุบัน แม้จะมีปัญหาและข้อถกเถียงต่าง ๆ เกิดขึ้นเป็นระยะ

مامิ คาทาโอเกะ ผู้อำนวยการก่อตั้งโครงการ “Biennale Archive Stories” ได้ย้ำถึงความสำคัญในการศึกษาประวัติศาสตร์ของเทศกาล พร้อมเชื่อมโยงมรดกจากอดีตร่วมกับบริบทปัจจุบัน ทั้งการหยิบยกผลงานสำคัญจากอดีตมาจัดแสดงใหม่ การเชิญศิลปินรุ่นเก่ากลับมาร่วมงานอีกครั้ง และการตั้งคำถามทบทวนคุณค่าของศิลปะผ่านมุมมองข้ามกาลเวลา ซึ่งเป็นความพยายามที่ท้าทายในการสร้างสายสัมพันธ์ของศิลปะออสเตรเลียในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

ท้ายสุดนี้ เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ ได้พิสูจน์ให้เห็นถึงความสำคัญของตนเองในฐานะกลไกขับเคลื่อนศิลปะร่วมสมัยของประเทศ ที่สามารถยืนหยัดผ่านความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยอาศัยพลังความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และการเรียนรู้ปรับตัวอย่างต่อเนื่อง บทเรียนจากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดทิศทางและอนาคตของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ต่อไป

บทที่ 3

เกี่ยวกับเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney) ครั้งที่ 20 – 24

เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney) เป็นหนึ่งในเทศกาลศิลปะร่วมสมัยที่เก่าแก่และมีชื่อเสียงที่สุดในโลก จัดขึ้นทุก ๆ สองปีในนครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1973 เทศกาลนี้ได้กลายเป็นเวทีสำคัญในการนำเสนอผลงานศิลปะร่วมสมัยจากศิลปินชั้นนำทั่วโลก และเป็นจุดหมายปลายทางทางวัฒนธรรมที่ดึงดูดผู้ชมนับแสนคนในแต่ละครั้ง

การศึกษาเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ ครั้งที่ 20 ถึง 23 ในงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจพัฒนาการ แนวคิด และผลลัพธ์ของเทศกาลในช่วงระยะเวลา 8 ปีที่ผ่านมา โดยมุ่งเน้นวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความท้าทายของเทศกาล ทั้งในแง่ของการคัดเลือกศิลปินและผลงาน แนวความคิดและการจัดวางนิทรรศการ กลยุทธ์ในการดึงดูดผู้ชมและการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมถึงความยั่งยืนทางการเงินและการบริหารจัดการเทศกาล ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกจากการศึกษารายงานผลประกอบการที่จัดทำโดยองค์กรเบียนนาเล่ซิดนีย์งานวิจัยนี้จะช่วยให้เข้าใจถึงปัจจัยที่ทำให้เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์สามารถรักษาความเป็นผู้นำในวงการศิลปะร่วมสมัยระดับโลกได้อย่างต่อเนื่อง ท่ามกลางความท้าทายและการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในยุคปัจจุบัน

ผลการศึกษาจะช่วยให้เห็นภาพรวมของพลวัตและทิศทางของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ในปัจจุบัน และเป็นข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้จัดเทศกาลศิลปะ ศิลปิน และผู้ที่สนใจในวงการศิลปะร่วมสมัยทั่วโลก รวมถึงการวางแผนและพัฒนาเทศกาลในอนาคต เพื่อสานต่อบทบาทของเบียนนาเล่ซิดนีย์ในฐานะผู้นำและผู้สร้างแรงบันดาลใจในการส่งเสริมศิลปะร่วมสมัยให้เติบโตและเข้าถึงผู้คนในวงกว้างต่อไป

3.1 เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney) ครั้งที่ 20

3.1.1 เกี่ยวกับเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20

เบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20 จัดขึ้นภายใต้หัวข้อ "The Future Is — It's Just Not Evenly Distributed" ซึ่งได้แรงบันดาลใจจากคำพูดของนักเขียนวิลเลียม กิบสัน (William Gibson) โดยมีสเตฟานี โรเซนทาล (Stephanie Rosenthal) ทำหน้าที่เป็นภัณฑารักษ์ประจำนิทรรศการ นิทรรศการนี้ได้นำเสนอแนวคิด "สถานทูตแห่งความคิด" โดยเปรียบเทียบสถานที่จัดแสดงผลงานศิลปะให้เป็นเหมือนสถานทูตที่เป็นรัฐภายในรัฐ และมีอำนาจในการควบคุมดินแดนของตนเองชั่วคราว เพื่อสร้างพื้นที่ใหม่สำหรับการนำเสนอความคิดและมุมมองที่หลากหลาย สถานทูตสำหรับเบียนนาเล่ครั้งนี้ประกอบด้วย สถานทูตแห่งความจริง (Embassy of the Real) ณ เกาะคอคคาทู (Cockatoo

Island) สถานทูตแห่งการแปล (Embassy of Translation) ณ พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยออสเตรเลีย (Museum of Contemporary Art Australia) สถานทูตแห่งจิตวิญญาณ (Embassy of Spirits) ณ หอศิลป์นิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of New South Wales) สถานทูตแห่งการไม่มีส่วนร่วม (Embassy of Non-Participation) ณ อาร์ตสเปซ (Artspace) สถานทูตของสตาเนียสเลอว์ เลม (Embassy of Stanislaw Lem) ณ ร้านขายหนังสือ (a bookshop) สถานทูตแห่งการเปลี่ยนผ่าน (Embassy of Transition) ณ สถานีรถไฟมอร์ทัวรี่ (Mortuary Station) และสถานทูตแห่งการสูญหาย (Embassy of Disappearance) ณ แครร์ริจเวิร์ค (Carriageworks)

เวียนนาเล่นครั้งที่ 20 ได้ตั้งคำถามถึงมุมมองของเราต่อความเป็นจริงในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก้าวข้ามเส้นแบ่งระหว่างโลกเสมือนจริงและโลกกายภาพ รวมถึงพื้นที่ระหว่างกลางในบริบทต่าง ๆ เช่น ปฏิสัมพันธ์กับโลกดิจิทัล การพลัดถิ่นและครอบครองพื้นที่ และความเชื่อมโยงระหว่างการเมืองกับโครงสร้างอำนาจทางการเงิน

ศิลปินที่เข้าร่วมในเวียนนาเล่นครั้งนี้มาจากหลากหลายประเทศและภูมิภาค นำเสนอผลงานที่หลากหลายทั้งในสถานทูตต่าง ๆ และพื้นที่อื่นในเมือง การแสดงศิลปะการแสดงเป็นส่วนสำคัญ มีทั้งการแสดงดนตรี นาฏศิลป์ และศิลปะการแสดงร่วมสมัย

แต่ละสถานทูตมีการจัดการที่แตกต่างกัน โดยสถานทูตแห่งความจริงเน้นการสำรวจความเป็นจริงในยุคดิจิทัล สถานทูตแห่งจิตวิญญาณเชื่อมโยงด้านจิตวิญญาณและปรัชญา สถานทูตแห่งการสูญหายนำเสนอผลงานที่วาดด้วยการขาดหายและความทรงจำ สถานทูตแห่งการแปลนำเสนอผลงานที่ผสมผสานบริบททางประวัติศาสตร์กับประเด็นร่วมสมัย เป็นต้น

โดยรวมแล้ว เวียนนาเล่นซิดนีย์ครั้งที่ 20 นำเสนอมุมมองหลากหลายต่อความเป็นจริงในยุคปัจจุบัน ผ่านผลงานศิลปะและการแสดงที่ทำทลาย กระตุ้นความคิด และชวนให้ตั้งคำถามต่อประเด็นร่วมสมัยที่สำคัญ ด้วยแนวคิดสถานทูตที่แปลกใหม่และพื้นที่จัดแสดงที่กระจายตัวไปทั่วเมือง

3.1.2 จำนวนศิลปินที่ร่วมจัดนิทรรศการเทศกาลศิลปะเวียนนาเล่นซิดนีย์ครั้งที่ 20

เวียนนาเล่นครั้งที่ 20 นี้ได้จัดแสดงผลงานของศิลปินจาก 37 ประเทศทั่วโลก มีศิลปินเข้าร่วมจำนวนทั้งสิ้น 83 ท่าน ซึ่งเป็นการรวมตัวของศิลปินจากหลากหลายภูมิภาค ทั้งจากทวีปออสเตรเลีย อเมริกาเหนือ ยุโรป เอเชีย และแอฟริกา โดยมีสัดส่วนดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางสรุปจำนวนศิลปินจากแต่ละประเทศในเทศกาลศิลปะเวียนนาเล่นซิดนีย์ครั้งที่ 20

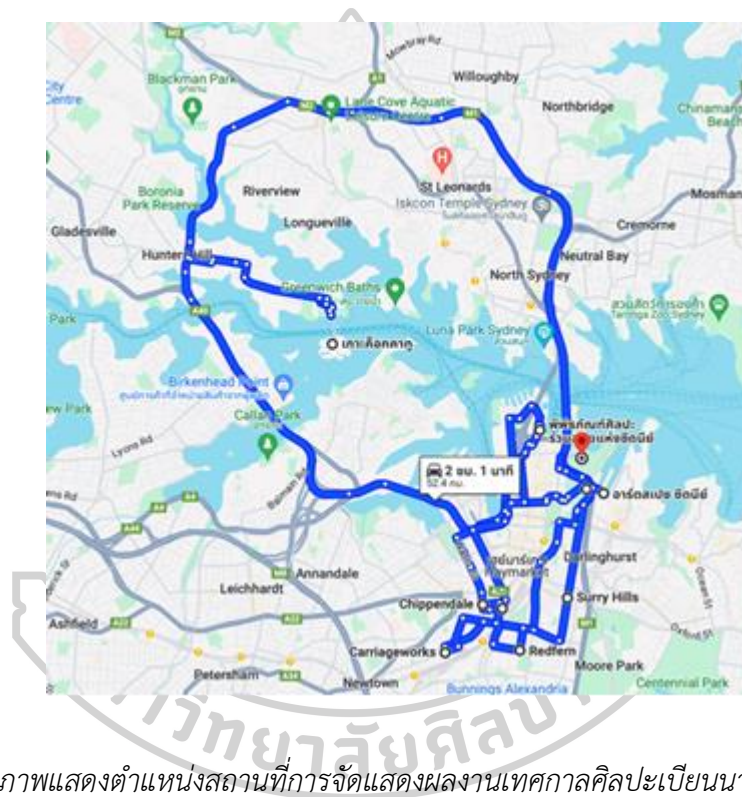
จากประเทศ	จำนวน (คน)
Australia	15

Canada	1
England	4
Sweden	1
France	4
United State	6
Turkey	2
Singapore	1
Taiwan	4
Japan	1
Indonesia	1
Zimbabwe	1
Netherlands	2
Malaysia	1
Colombia	1
New Zealand	1
Russia	1
South Korea	2
Norway	1
Denmark	1
Israel	1
Austria	1
Brazil	1
Iceland	1

3.1.3 สถานที่จัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20

ตำแหน่งสถานที่แสดงผลงานในเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney ครั้งที่ 20 จัดแสดงผลงานมีทั้งหมด 15 สถานที่ และยังรวมถึงมีการจัดแสดงนิทรรศการออนไลน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้ หอศิลป์ของรัฐนิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of NSW) อาร์ตสเปซ (Artspace) แครร์ริจเวิร์ค (Carriageworks) เกาะคอคคาทู (Cockatoo Island) สถานีรถไฟมอร์ทัวรี่ (Mortuary Station) พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยออสเตรเลีย (Museum of Contemporary Art Australia) เส้นทาง

ระหว่าง Mobile Book Stall 130 ถนนอาเบอร์ครอมบี ชิปปendale (130 Abercrombie Street, Chippendale) ถนนไวน์ (16 Vine Street) เรดเฟิร์น 86 ถนนจอร์จ (Redfern 86 George Street) เรดเฟิร์น ถนนคอมมอนเวลธ์ (Redfern; 95 Commonwealth Street) เซอร์รีย์ฮิลล์ สุสานแคมเปอร์ดาวน์ (Surry Hills Camperdown Cemetery) นิวทาวน์ ลานหน้าเอ็มซีเอ (Newtown MCA Forecourt) ห้องสมุดนิวทาวน์ ประกอบด้วย กำแพงเรดเฟิร์น สวนพฤกษศาสตร์หลวงซิดนีย์ (Newtown Library, Redfern Wall, Royal Botanic Garden, Sydney catalogue intervention and online venue)¹²

ภาพที่ 9 แผนภาพแสดงตำแหน่งสถานที่การจัดแสดงผลงานเทศกาลศิลปะเวียนนาเล่ครั้งที่ 20

3.2 เทศกาลศิลปะเวียนนาเล่ซิดนีย์ Biennale of Sydney ครั้งที่ 21

3.2.1 เกี่ยวกับเทศกาลศิลปะเวียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 21

เทศกาลศิลปะเวียนนาเล่ครั้งที่ 21 จัดขึ้นในปี ค.ศ. 2018 ภายใต้การกำกับศิลปะของ มามิ

¹²Biennale of Sydney. (2016). 20th Biennale of Sydney (2016). เข้าถึงเมื่อ พ.ศ. 2566 เข้าถึงได้จาก <https://www.biennaleofsydney.art/biennale/20th-biennale-of-sydney-2016/>

คาทาโอกะ (Mami Kataoka) ผู้กำกับฝ่ายศิลป์ชาวเอเชียคนแรกในประวัติศาสตร์ 45 ปีของเบียนนาเล่ซิดนีย์ งานนี้ได้สำรวจแนวคิด “SUPERPOSITION: Equilibrium & Engagement” ซึ่งมุ่งนำเสนอมุมมองแบบภาพรวมว่า การตีความที่ขัดแย้งกันสามารถมารวมกันอย่างสมดุลได้อย่างไรสะท้อนถึงประเด็นระดับโลกและประวัติส่วนตัวของศิลปิน

นิทรรศการถูกฝังลึกในบริบททางวัฒนธรรมและการเมืองของซิดนีย์และประวัติศาสตร์ของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่เอง คาทาโอกะได้ใช้ข้อมูลจากคลังเก็บข้อมูลของเบียนนาเล่ซิดนีย์ เพื่อตรวจสอบว่างานเทศกาลนี้ได้ครอบคลุมโลกศิลปะของออสเตรเลียอย่างไรในช่วงเกือบครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา

ศิลปินชนพื้นเมืองดั้งเดิมจากออสเตรเลียและภูมิภาคมีตัวแทนอย่างดีในงานนี้ โดยครั้งนี้ได้มีการจัดนิทรรศการ “Biennale Archive” โดยนิทรรศการนี้ได้เน้นย้ำการมีส่วนร่วมของศิลปินพื้นเมืองตั้งแต่ปี ค.ศ. 1973 ซึ่งการจัดให้มีการเข้าถึงและมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางเป็นสิ่งสำคัญสูงสุดของเทศกาลเบียนนาเล่ครั้งที่ 21 มีการจัดกิจกรรมสาธารณะ การพูดคุย การแสดง และการเรียนรู้มากกว่า 1,000 รายการ นิทรรศการเปิดให้เข้าชมฟรีและมีบริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับผู้เข้าชมที่หลากหลาย เบียนนาเล่ในครั้งนี้ได้เชื่อมโยงกับชุมชนที่หลากหลายทั่วซิดนีย์ผ่านกิจกรรมและโครงการเชิงปฏิบัติ เพื่อกระตุ้นการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและการไตร่ตรองถึงความเป็นที่และความเป็นเจ้าของ

เบียนนาเล่ครั้งที่ 21 ได้ทิ้งมรดกสำคัญไว้ให้แก่ศิลปะร่วมสมัยของออสเตรเลียและนานาชาติ สนับสนุนการสร้างสรรคผลงานใหม่ที่ท้าทายโดยศิลปินชาวออสเตรเลียและต่างประเทศ หลายผลงานเป็นการจัดทำร่วมกับสถาบันชั้นนำ โดยแพลตฟอร์มดิจิทัลของเบียนนาเล่ขยายการเข้าถึงประวัติศาสตร์ที่ยาวนานของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ทั้ง 45 ปี และยังได้ลงทุนกับคนรุ่นใหม่ อาทิเช่นศิลปินและผู้ทำงานด้านศิลปะผ่านโครงการพัฒนาวิชาชีพและการแลกเปลี่ยน

3.2.2 จำนวนศิลปินที่ร่วมจัดนิทรรศการเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 21

การจัดงานเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 21 นับเป็นงานสำคัญที่ท้าทายขอบเขตความเป็นไปได้สำหรับการจัดแสดงศิลปะร่วมสมัยแบบหมุนเวียน งานนี้นำเสนอภาพซ้อนทับที่ไม่เหมือนใครของมุมมองระดับโลกและการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น แม้จะทำลายในแง่ศิลปะและการจัดการ แต่ก็เกิดขึ้นได้ด้วยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและชุมชนในระดับที่ไม่เคยมีมาก่อน ซึ่งเทศกาลครั้งที่ 21 นี้ถือเป็นต้นแบบที่น่าสนใจสำหรับบทบาทของเทศกาลศิลปะนานาชาติในระบบนิเวศศิลปะร่วมสมัยที่พึงจะศึกษา ซึ่งเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 21 ได้จัดแสดงผลงานของศิลปินจาก 35 ประเทศทั่วโลก มีศิลปินเข้าร่วมจำนวนทั้งสิ้น 90 ท่าน ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางสรุปจำนวนศิลปินจากแต่ละประเทศในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 21

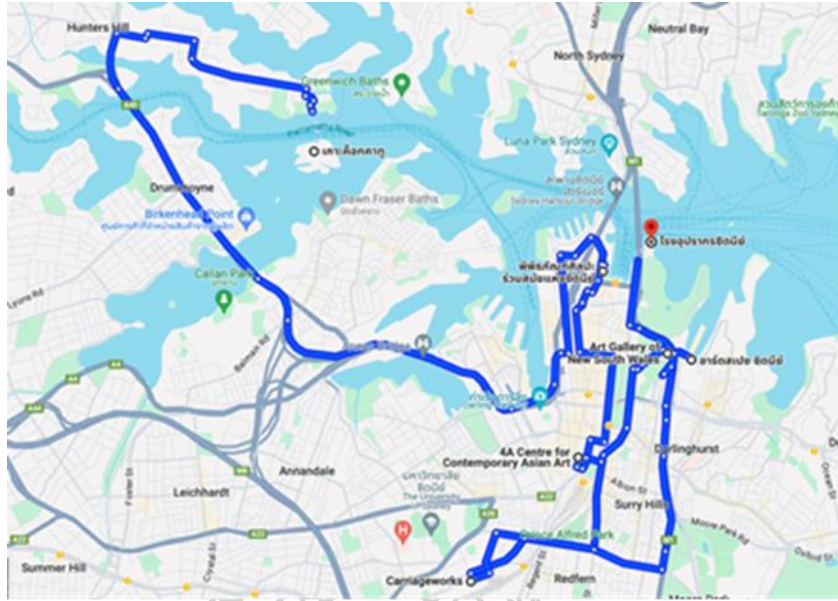
จากประเทศ	จำนวน (คน)
Australia	15
Austria	2
Belgium	4
Bulgaria	1
Cambodia	2
Canada	1
China	4
Columbia	1
Denmark	1
England	4
Finland	2
France	2
Germany	4
Hong Kong	2
India	4
Vietnam	2
Indonesia	1
Italy	1
Japan	6
Lebanon	2
Luxembourg	1
Malaysia	2
Mexico	1
New Zealand	2
Philippines	1
Scotland	2

Singapore	1
จากประเทศ	จำนวน (คน)
South Africa	1
South Korea	1
Switzerland	2
Taiwan	2
Thailand	2
The Netherlands	4
USA	6
Democratic Republic of Congo	1

3.2.3 สถานที่จัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 21

ตำแหน่งสถานที่แสดงผลงานในเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney ครั้งที่ 21 ประกอบด้วยสถานที่หลัก 6 แห่ง ดังนี้ หอศิลป์นิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of New South Wales) อาร์ตสเปซ (Artspace) แครร์ริจเวิร์ค (Carriageworks) เกาะคอคคาทู (Cockatoo Island) พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยออสเตรเลีย (Museum of Contemporary Art Australia) ซิดนีย์โอเปร่าเฮาส์ (Sydney Opera House) และศูนย์ศิลปะเอเชียร่วมสมัย 4A (Centre for Contemporary Asian Art)¹³

¹³Biennale of Sydney. (2018). **21st Biennale of Sydney (2018)**. เข้าถึงเมื่อ พ.ศ. 2566 เข้าถึงได้จาก <https://www.biennaleofsydney.art/wp-content/uploads/2021/11/21nd-Biennale-of-Sydney-2018-Exhibition-Report.pdf.pdf>

ภาพที่ 10 แผนภาพแสดงตำแหน่งสถานที่การจัดแสดงผลงานเทศกาลศิลปะเวียนนาเล่ครั้งที่ 21

3.3 เทศกาลศิลปะเวียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney) ครั้งที่ 22

3.3.1 เกี่ยวกับเทศกาลศิลปะเวียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 22

เทศกาลศิลปะเวียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 22 ในชื่องาน นิริน (NIRIN) จัดขึ้นระหว่างวันที่ 14 มีนาคม - 6 กันยายน ค.ศ. 2020 ภายใต้การอำนวยการของ บรูค แอนดรูว์ (Brook Andrew) ศิลปินชาวอะบอริจิน (Aboriginal) ชื่อตั้งของออสเตรเลีย ชื่องาน นิริน (NIRIN) ในภาษาวิราดจูรี (Wiradjuri) แปลว่า "ขอบ" (Edge) และ "WIR" แปลว่า "ท้องฟ้า" (Sky) สะท้อนแนวคิดหลักของงานที่ต้องการเชื่อมโยงมุมมองจากคนชายขอบกับภาพใหญ่ในระดับโลก ทั้งในมิติของพื้นที่ วัฒนธรรม และกาลเวลา

ศิลปินที่เข้าร่วมในงานนิทรรศการครั้งนี้มีทั้งสิ้น 101 คนจาก 37 ประเทศทั่วโลก โดยเน้นยกระดับผลงานของศิลปินชนพื้นเมืองและกลุ่มที่มักถูกกดทับหรือมองข้าม ผลงานศิลปะกว่า 704 ชิ้นถูกจัดแสดงใน 6 สถานที่หลักทั่วซิดนีย์ และขยายไปสู่พื้นที่อื่น ๆ ซึ่งเป็นความร่วมมือกับหลากหลายหน่วยงานเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผลงานศิลปะในงานมีความหลากหลายของสื่อและรูปแบบ สะท้อนเรื่องราว ภูมิปัญญา และมุมมองท้องถิ่นที่มักถูกมองข้าม ผลงานยังทำหน้าที่วิพากษ์วิจารณ์และเพิ่มการตระหนักรู้เกี่ยวกับประเด็นปัญหาร่วมสมัยในระดับสังคมและโลก

แม้ต้องเผชิญกับความท้าทายจากวิกฤตโควิด-19 ที่ทำให้ต้องปิดชั่วคราวและปรับรูปแบบการจัดงาน แต่นิทรรศการยังสามารถดึงดูดผู้ชมทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ได้กว่า 4 ล้านคนจากทั่วโลก ถือเป็นความสำเร็จท่ามกลางวิกฤต โดยไม่ต้องเก็บค่าเข้าชมและได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานและอาสาสมัครจำนวนมาก

โดยสรุปนิทรรศการนี้ไม่เพียงเป็นเทศกาลศิลปะนานาชาติชั้นนำ แต่ยังทำหน้าที่สำคัญในการยกระดับคุณค่าและพลังเสียงของศิลปินจากกลุ่มที่มีถูกมองข้าม ผ่านผลงานศิลปะที่ท้าทายกรอบคิดกระแสหลัก สะท้อนและวิพากษ์ปัญหาสังคมร่วมสมัย พร้อมจุดประกายความหวังในโลกอนาคตที่ดีกว่า แสดงให้เห็นว่าด้วยความมุ่งมั่นและความคิดสร้างสรรค์ เราสามารถสร้างสิ่งดีงามและเปลี่ยนแปลงโลกได้แม้ในยามวิกฤต และนี่คงเป็นบทเรียนสำคัญที่ผู้คนจะได้รับจากเปียนนาเลซิดนีย์ครั้งที่ 22

3.3.2 จำนวนศิลปินที่ร่วมจัดนิทรรศการเทศกาลศิลปะเปียนนาเลซิดนีย์ครั้งที่ 22

ตารางที่ 3 ตารางสรุปจำนวนศิลปินจากแต่ละประเทศในเทศกาลศิลปะเปียนนาเลซิดนีย์ครั้งที่ 22

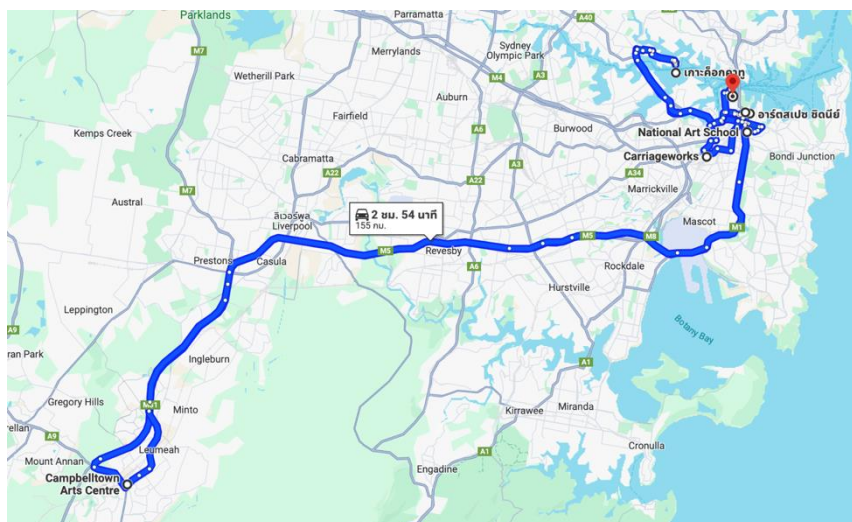
จากประเทศ	จำนวน (คน)
Australia	79
Austria	1
Canada	7
United Kingdom	3
Brazil	6
Germany	3
Italy	1
South Africa	4
France	4
Nepal	1
Belgium	1
Papua New Guinea	1
Norway	1
USA	3

Haiti	1
Chile	1
Argentina	1
Ecuador	1
Venezuela	1
Peru	1
Mexico	1
New Zealand	4
China	1
Jordan	1
Lebanon	1
Afghanistan	1
Ghana	1
จากประเทศ	จำนวน (คน)
Zimbabwe	1
Japan	1
Philippines	1
Turkey	1
Iran	1
United Arab Emirate	1
India	2
Kashmir	1
Sweden	1
Cambodia	1
Cuba	1

3.3.3 สถานที่จัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ครั้งที่ 22

ตำแหน่งสถานที่แสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ครั้งที่ 22 ประกอบไปด้วย หอศิลป์แห่งนิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of New South Wales) ศูนย์ศิลปะแคมป์เบลล์ทาวน์ (Campbell Town Arts Centre) เกาะคอคคาทู (Cockatoo Island) โรงเรียนศิลปะแห่งชาติ (National Art

School) อาร์ตสเปซ (Artspace) พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยออสเตรเลีย (Museum of Contemporary Art Australia) แครีริจเวิร์ค (Carriageworks) ศูนย์ศิลปะร่วมสมัยแห่งออสเตรเลีย (Australian Centre for Contemporary Art)¹⁴

ภาพที่ 11 แผนภาพแสดงตำแหน่งสถานที่การจัดแสดงผลงานเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ครั้งที่ 22

3.4 เทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney) ครั้งที่ 23

3.4.1 เกี่ยวกับเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 23

เทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 23 จัดขึ้นในปี ค.ศ. 2022 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 12 มีนาคม - 13 มิถุนายน เป็นเวลา 94 วัน ภายใต้ชื่องาน ริวูส (Rivus) ซึ่งแปลว่าลำธารในภาษาละติน และมีความหมายโยงไปถึงคำว่า ริเวอรี (Rivalry) หรือการแข่งขัน สะท้อนสภาพการณ์ของโลกในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 และปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ งานนี้เป็นอีเวนต์ศิลปะร่วมสมัยที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยไม่เก็บค่าเข้าชมและมีผู้เข้าร่วมถึง 606,386 คน

ภัณฑารักษ์ โยเซ่ โรก้า (José Roca) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการจัดงานว่า น้ำและความขัดแย้งเป็นจุดเริ่มต้นของนิทรรศการนี้ แต่แนวความคิดได้ขยายไปสู่ประเด็นที่หลากหลาย เช่น สิทธิของธรรมชาติ เสียงของสิ่งที่ไม่ได้เกิดจากมนุษย์ การสื่อสารระหว่างสายพันธุ์ เรื่องราวของชนพื้นเมือง ระบบนิเวศที่เชื่อมโยงกัน และการลดความสำคัญของมนุษย์ลง ผลงานศิลปะกว่า 330 ชิ้นถูกนำเสนอโดยผู้มีส่วนร่วม 89 ราย ซึ่งประกอบด้วยศิลปิน สถาปนิก นักออกแบบ นักเคลื่อนไหว แม่น้ำ และวัตถุต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการสร้างความร่วมมือเป็นหมู่คณะ

ความยั่งยืนเป็นกลยุทธ์หลักของการจัดนิทรรศการครั้งนี้ โดยมีแนวความคิดที่ลดคาร์บอนฟุตพริ้นท์ (Carbon Footprint) การใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การออกแบบนิทรรศการโดยให้สร้างสิ่งปลูกสร้างน้อยที่สุด และการรีไซเคิล (Recycle) วัสดุ ผลงานที่โดดเด่นของนิทรรศการครั้งนี้ ได้แก่ ผลงาน The Great Animal Orchestra โดยศิลปิน เบอร์นี กรอส (Bernie Krause) และกลุ่มศิลปินจาก United Visual Artists นำเสียงสัตว์จากทั่วโลกมาแปลงเป็นภาพเคลื่อนไหวและฉายบนพื้นหญ้าในบาแรงการู (Barangaroo) ตลอดระยะเวลาจัดงาน

ภาพที่ 12 The Great Animal Orchestra (Bernie Krause, 2022)

งานนี้เชื่อมโยงกับชุมชนผ่านกิจกรรมคู่ขนานในหลายพื้นที่ โดยเปิดโอกาสให้ผู้คนได้มีส่วนร่วม แบ่งปันมุมมอง และเรียนรู้เกี่ยวกับความเปราะบางของแม่น้ำ นอกจากนี้ยังมีการเชื่อมโยงในระดับโลกผ่านการมีส่วนร่วมของ 37 ประเทศ และแขกรับเชิญระดับนานาชาติกว่า 80 คน โดยเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 23 มีศิลปินที่เข้าร่วมแสดงผลงานทั้งสิ้น 111 คนจาก 34 ประเทศทั่วโลก ดังนี้

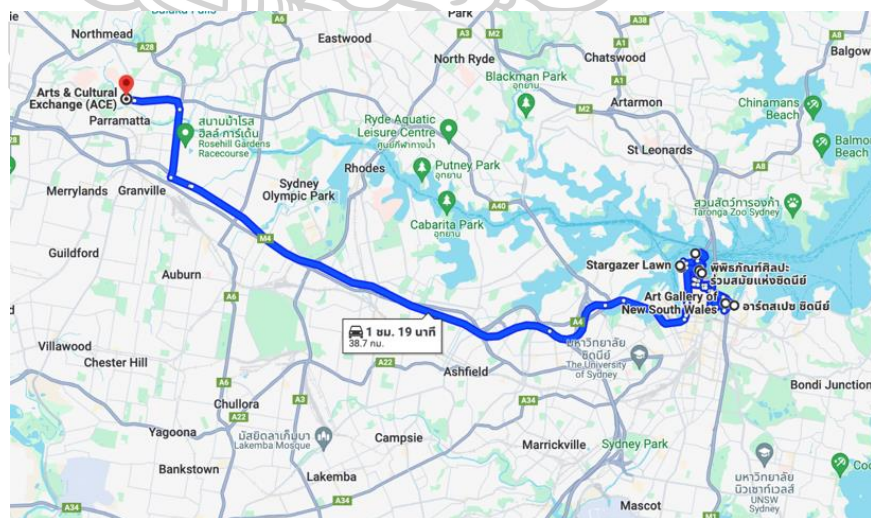
ตารางที่ 4 ตารางสรุปจำนวนศิลปินจากแต่ละประเทศในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 23

จากประเทศ	จำนวน (คน)
Australia	43
England	2
Italy	2
Peru	2
Colombia	4
France	5
South Africa	2
Bangladesh	1
Turkey	1
จากประเทศ	จำนวน (คน)
Mexico	1
Cuba	1
USA	7
Brazil	2
Philippines	2
Argentina	1
Netherlands	2
England	4
Venezuela	1
Taiwan	1
India	1
Belgium	2
Greece	1
Finland	2
Canada	2
New Zealand	10
Japan	1

Ecuador	1
Chile	1
Germany	1
Thailand	1
Scotland	1
Ecuador	1
Israel	1
China	1

3.4.2 สถานที่จัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ครั้งที่ 23

ตำแหน่งสถานที่แสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ครั้งที่ 23 ประกอบด้วย หอศิลป์แห่งนิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of New South Wales) บาแรงกาโร (Barangaroo) พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยออสเตรเลีย (Museum of Contemporary Art Australia) ท่าเรือ 2/3 (Pier 2/3 Walsh Bay Arts Precinct) การแลกเปลี่ยนศิลปะและวัฒนธรรม (Arts and Cultural Exchange) เบย์ 45 ณ เดอะร็อก (Bay 45 at The Rocks) โรงเรียนศิลปะแห่งชาติในความร่วมมือกับอาร์ตสเปซ (National Art School in Partnership with Artspace)

ภาพที่ 13 แผนภาพแสดงตำแหน่งสถานที่การจัดแสดงผลงานเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ครั้งที่ 23

จากการวิเคราะห์อัตราการคัดเลือกศิลปินจากประเทศออสเตรเลียเทียบกับประเทศอื่น ๆ ที่ถูกคัดเลือกให้มาจัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ ตั้งแต่ครั้งที่ 20 ถึง 23 พบความแตกต่างที่น่าสนใจ ในครั้งที่ 20 มีศิลปิน 83 ท่านจาก 37 ประเทศทั่วโลก ครอบคลุมภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งออสเตรเลีย อเมริกาเหนือ ยุโรป เอเชีย และแอฟริกา ต่อมาในครั้งที่ 21 มีศิลปิน 90 ท่านจาก 35 ประเทศ โดยออสเตรเลียมีศิลปินถูกคัดเลือกมากที่สุดถึง 15 ท่าน ครั้งที่ 22 มีศิลปิน 101 คนจาก 36 ประเทศ ออสเตรเลียมีถึง 79 คน ขณะที่ประเทศอื่น ๆ มีจำนวนน้อยกว่ามาก เช่น สหรัฐอเมริกา 3 คน แคนาดา 7 คน และครั้งที่ 23 มีศิลปิน 111 คนจาก 34 ประเทศ ซึ่งศิลปินจากประเทศออสเตรเลียยังคงมีส่วนสูงสุดที่ 43 คน ตามด้วยนิวซีแลนด์ 10 คน สหรัฐอเมริกา 7 คน ฝรั่งเศส 5 คน และโคลอมเบีย 4 คน

จะเห็นว่าอัตราการคัดเลือกศิลปินจากออสเตรียมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ และมีสัดส่วนมากกว่าประเทศอื่นโดยเฉพาะในครั้งที่ 22 และ 23 สะท้อนถึงบทบาทสำคัญของคณะกรรมการจัดงานในการกำหนดทิศทางการคัดเลือก แต่ถึงกระนั้น คณะกรรมการยังคงรวบรวมผลงานจากศิลปินทั่วโลก เพื่อสร้างความหลากหลายและแลกเปลี่ยนมุมมองระดับนานาชาติ

นอกจากนี้ ในการคัดเลือกสถานที่จัดแสดงผลงาน ทีมงานได้เลือกใช้สถานที่ต่าง ๆ ทั้งพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ และสถานที่เฉพาะกิจอื่น ที่มีเอกลักษณ์ทั้งในแง่ทำเลที่ตั้ง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และบริบททางสังคม เพื่อสร้างประสบการณ์ที่หลากหลายแก่ผู้ชม ผ่านปฏิสัมพันธ์กับงานศิลปะในบริบทต่าง ๆ

ซึ่งในครั้งที่ 20-23 มีการใช้สถานที่หลัก เช่น หอศิลป์แห่งนิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of NSW) พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยออสเตรเลีย (Museum of Contemporary Art Australia) อาร์ตสเปซ (Artspace) เกาะคอคคาตู (Cockatoo Island) รวมถึงพื้นที่เฉพาะกิจอื่นๆ เช่น สวนสาธารณะ อาคารเก่า ท่าเรือ เป็นต้น ซึ่งกระจายอยู่ในย่านต่าง ๆ ของใจกลางเมืองซิดนีย์ ครอบคลุมทั้งย่านประวัติศาสตร์ริมอ่าว ย่านวัฒนธรรม ย่านเมืองเก่า และเกาะคอคคาตู (Cockatoo) ซึ่งการเลือกสถานที่ในแต่ละปีแตกต่างกันตามแนวความคิดของนิทรรศการและวิสัยทัศน์ของภัณฑารักษ์ รวมถึงความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ แต่โดยรวมแล้วเทศกาลเบียนนาเล่ซิดนีย์มีการใช้สถานที่หลักเกือบทุกครั้ง อาทิเช่น หอศิลป์แห่งนิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of NSW) พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยออสเตรเลีย (Art Gallery of NSW และ Museum of Contemporary Art) เป็นต้น ในขณะที่การใช้พื้นที่เฉพาะกิจก็ช่วยขยายขอบเขตและเพิ่มมิติให้กับเทศกาลในแต่ละครั้ง

3.5 เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24 (The 24th Biennale of Sydney) ที่ได้ไปศึกษา

3.5.1 เกี่ยวกับเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24

เบียนนาเล่ซิดนีย์เป็นเทศกาลศิลปะร่วมสมัยที่มีชื่อเสียงและใหญ่ที่สุดในออสเตรเลีย จัดขึ้นทุก ๆ สองปีที่นครซิดนีย์ เทศกาลนี้ดึงดูดศิลปินและผู้ชมจากทั่วโลกให้มาร่วมแสดงผลงานศิลปะที่หลากหลายและน่าตื่นตาตื่นใจ ไม่ว่าจะเป็นจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพถ่าย ศิลปะจัดวาง วิดีโออาร์ต (Video Arts) และศิลปะการแสดงต่าง ๆ เบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 9 มีนาคม ถึง 10 มิถุนายน ค.ศ. 2024 โดยมี คอสมิน คอสตินาส (Cosmin Costinas) ภัณฑารักษ์ชาวโรมาเนีย และอินตี เกรร์เรโร (Inti Guerrero) ชาวโคลอมเบียเป็นผู้อำนวยการสร้างสรรค์ และมีสถานที่จัดแสดงศิลปะกระจายอยู่ทั่วนครซิดนีย์ ประกอบไปด้วย สถานีไฟฟ้าไวท์เบย์ (White Bay Power Station) หอศิลป์แห่งนิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of NSW) พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยออสเตรเลีย (Museum of Contemporary Art Australia) พิพิธภัณฑ์เซาท์วิกิง (Chau Chak Wing Museum at the University of Sydney) ซิดนีย์โอเปร่าเฮาส์ (Sydney Opera House) และอาร์ตสเปซ (Artspace) โดยการจัดงานครั้งที่ 24 ในปี ค.ศ. 2024 นี้ มีศิลปินและกลุ่มศิลปินจาก 45 ประเทศเข้าร่วมจัดแสดงจำนวน 96 ราย นับเป็นการครบรอบ 50 ปีนับตั้งแต่การก่อตั้งเทศกาลศิลปะนี้

ในโอกาสนี้ ผู้วิจัยได้มีโอกาสดำเนินการไปศึกษาดูงานที่เบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24 ด้วยตนเองระหว่างวันที่ 6 ถึง 20 มีนาคม ค.ศ. 2024 โดยได้เยี่ยมชมผลงานศิลปะจากหลายสถานที่จัดแสดง รวมถึงเข้าร่วมกิจกรรมเสวนาที่เกี่ยวข้อง การไปศึกษาดูงานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบเนื้อหา และแนวคิดของผลงานศิลปะที่น่าเสนอในเทศกาล รวมถึงกระบวนการคัดเลือกศิลปินและภัณฑารักษ์ การออกแบบพื้นที่แสดงผลงาน ตลอดจนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมชุมชนศิลปะของซิดนีย์ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดูงานครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสร้างความเข้าใจและต่อยอดองค์ความรู้ในการจัดงานเทศกาลศิลปะนานาชาติขนาดใหญ่ในบริบทของประเทศไทยต่อไป

3.5.2 แนวความคิดของเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney ครั้งที่ 24

แนวความคิดของเทศกาลศิลปะครั้งนี้ใช้ชื่อว่า "Ten Thousand Suns" มุ่งสะท้อนแนวคิดสำคัญหลายประการที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลกปัจจุบัน โดยชื่อนี้ทราศการ "Ten Thousand Suns" ชี้ให้เห็นถึงการดำรงอยู่ร่วมกันของดวงอาทิตย์นับหมื่นดวง ซึ่งเปรียบเสมือนความแตกต่างหลากหลายของผู้คนที่มีภูมิหลังและการดำรงอยู่ที่ไม่เหมือนกัน แม้ในความเป็นจริงเราจะมีดวงอาทิตย์เพียงดวงเดียว แต่ในยามที่โลกกำลังถูกทำลาย จำเป็นอย่างยิ่งที่เราต้องตั้งคำถามกับแหล่ง

อำนาจหลักที่เรามาก็คือ และเปิดรับมุมมองที่หลากหลายจากวิถีชีวิตดั้งเดิมที่ยั่งยืน ซึ่งสืบทอดองค์ความรู้มาเป็นเวลาหลายพันปี

นอกจากนี้ ชื่อนิทรรศการ "Ten Thousand Suns" ยังสะท้อนสองแง่มุมที่สำคัญ คือ การให้คุณค่าแก่ศิลปะ และการชี้ให้เห็นถึงความล้มเหลวของแนวคิดสากลนิยม (Internationalism) ที่มองว่าระบบการเมืองและเศรษฐกิจแบบบูรณาการจะนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีและความยุติธรรม แต่ในความเป็นจริง การบูรณาการอาจหมายถึงการผสมกลมกลืนและละทิ้งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมไป

ท่ามกลางกระแสความคิดเรื่องวันสิ้นโลกและวิกฤตต่าง ๆ ที่เรงตัวขึ้นในปัจจุบัน ภัณฑารักษ์ประจำงานครั้งนี้ต้องการชี้ให้เห็นความสำคัญของการรื้อฟื้นมุมมองที่หลากหลาย ซึ่งสามารถจินตนาการถึงอนาคตและโลกใบใหม่ได้โดยเป็นอิสระจากกรอบคิดแบบอาณานิคมและการครอบงำที่ไม่ยั่งยืน การเล่าเรื่องวันสิ้นโลกแบบเดิม ๆ อาจเป็นการดำเนินตามแนวคิดแบบอาณานิคมและการเป็นผู้ปกครอง เพราะชุมชนจำนวนมาก โดยเฉพาะชนพื้นเมือง ได้ผ่านพ้นช่วงเวลาวิกฤตมาแล้วในประวัติศาสตร์

ดังนั้น ภัณฑารักษ์จึงมอบบทบาทให้ศิลปะและนิทรรศการครั้งนี้ได้ตีความ ตั้งคำถาม และสร้างวาทกรรมท่ามกลางความตึงเครียดและวิกฤตต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน งานนี้จึงเปรียบเสมือนความพยายามที่จะรื้อฟื้นมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมที่หลากหลาย เพื่อเปิดพื้นที่ให้เสียงที่แตกต่างได้สะท้อนมุมมองต่อโลกและอนาคต โดยศิลปะคือภาษาที่ข้ามพรมแดน และเป็นแหล่งความหวังท่ามกลางความไม่แน่นอนอันมหาศาล นิทรรศการครั้งนี้มีศิลปินและกลุ่มศิลปินเข้าร่วมจัดแสดงผลงานทั้งหมด 96 ราย ดังนี้

ตารางที่ 5 ตารางสรุปจำนวนศิลปินจากแต่ละประเทศในเทศกาลศิลปะเบียนนาเลซิดนีย์ครั้งที่ 24

จากประเทศ	จำนวน (คน)
Australia	45
USA	18
Germany	8
Brazil	2
Guatemala	1
Ireland	1
Indonesia	3
Japan	3
Philippines	1

Netherlands 4	4
Mexico	1
Guyana	1
Bolivia	1
Taiwan	2
New Zealand	7
Portugal	2
France	2
UK	3
India	1
Maldives	2
Hawaii	1
Tahiti	1
Fiji	1
Spain	2
Guatemala	1
จากประเทศ	จำนวน (คน)
Austria	1
Ukraine	1
Jamaica	1
Kazakhstan	1
Georgia	1
Malaysia	1
Hong Kong	1
West Papua	1

การจัดงานเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24 ภายใต้ชื่อ "Ten Thousand Suns" มุ่งเน้นการสร้างสรรค์ประสบการณ์ทางศิลปะที่ไร้ขีดจำกัดให้แก่ผู้เข้าชม ผ่านการใช้พื้นที่ 6 แห่งทั่วเมืองซิดนีย์ในการจัดแสดงผลงานศิลปะร่วมสมัย ซึ่งสะท้อนถึงความพยายามของผู้จัดในการบูรณาการงานศิลปะเข้ากับบริบทเมือง ทั้งอาคารประวัติศาสตร์ สถานที่สำคัญ และสถานที่หลักของเมือง

อันจะช่วยส่งเสริมการรับชมงานศิลปะเฉพาะที่ (Site-specific art) และกระตุ้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างศิลปะกับชุมชนเมืองในวงกว้าง

3.5.3 สถานที่จัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24

โดยมีสถานที่ที่ใช้จัดแสดงผลงานมีทั้งหมด 7 สถานที่ และผลงานที่จัดแสดงมีทั้งหมด 349 ผลงาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ หอศิลป์นิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of New South Wales) จัดแสดงผลงาน 94 ผลงาน อาร์ตสเปซ (Artspace) จัดแสดงผลงาน 27 ผลงาน พิพิธภัณฑ์เซาท์วิกิง (Chau Chak Wing Museum at the University of Sydney) จัดแสดงผลงาน 37 ผลงาน พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยออสเตรเลีย (Museum of Contemporary Art Australia) จัดแสดงผลงาน 29 ผลงาน แกลเลอรีนิวเซาท์เวลส์ (UNSW Galleries) จัดแสดงผลงาน 65 ผลงาน ซิดนีย์โอเปราเฮาส์ (Sydney Opera House) จัดแสดงผลงาน 1 ผลงาน และสถานีไฟฟ้าไวท์เบย์ (White Bay Power Station) จัดแสดงผลงาน 96 ผลงาน

การจัดแสดงผลงานศิลปะจากศิลปินทั่วโลกใน 7 สถานที่หลักของเมืองซิดนีย์ ซึ่งการคัดเลือกและจัดสรรผลงานในแต่ละสถานที่นั้น มีปัจจัยสำคัญที่นำมาพิจารณาหลายประการ ทั้งในแง่ของแนวคิดหลักของเทศกาล บริบทและข้อจำกัดของสถานที่ รวมไปถึงลักษณะเฉพาะของผลงานศิลปะเอง

หนึ่งในปัจจัยหลักที่มีผลต่อการจัดสรรผลงาน คือขนาดของผลงานศิลปะและขนาดของสถานที่จัดแสดง สถานที่อย่างหอศิลป์นิวเซาท์เวลส์ (Art Gallery of New South Wales) และพิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยออสเตรเลีย (Museum of Contemporary Art Australia) ซึ่งมีพื้นที่ขนาดใหญ่และถูกออกแบบมาเพื่อรองรับผลงานศิลปะโดยเฉพาะ จึงเหมาะสำหรับการจัดแสดงผลงานขนาดใหญ่หรือผลงานจัดวางที่มีความซับซ้อน ในขณะที่สถานที่อย่างอาร์ตสเปซ (Artspace) หรือแกลเลอรีนิวเซาท์เวลส์ (UNSW Galleries) ซึ่งมีขนาดเล็กกว่า จะเหมาะกับการนำเสนอผลงานที่มีขนาดกะทัดรัดหรือมีความละเอียดอ่อนมากกว่า

อย่างไรก็ตาม สถานีไฟฟ้าไวท์เบย์ (White Bay Power Station) ถือเป็นกรณีพิเศษเนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีลักษณะเฉพาะตัวและมีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ ในฐานะโรงงานอุตสาหกรรมเก่าที่ถูกปรับเปลี่ยนให้กลายเป็นพื้นที่จัดแสดงศิลปะขนาดใหญ่ ดังนั้น การคัดเลือกผลงานที่จะนำมาจัดแสดงที่นี่ จึงให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันระหว่างศิลปินและสถานที่เป็นหลัก ศิลปินหลายคนได้รับเชิญให้เข้ามาสำรวจพื้นที่ ค้นคว้าประวัติศาสตร์ของสถานที่ และออกแบบผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมาโดยเฉพาะ เพื่อตอบสนองและสะท้อนต่อบริบทเฉพาะของสถานีไฟฟ้าไวท์เบย์ ซึ่งการใช้สถานีไฟฟ้าไวท์เบย์เป็นพื้นที่จัดแสดงศิลปะ จึงไม่ใช่แค่การอาศัยพื้นที่ขนาดใหญ่เพื่อ

รองรับผลงานขนาดใหญ่เท่านั้น แต่ยังเป็นความพยายามในการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงลึกระหว่างศิลปะ สถานที่ และผู้คน ผ่านการตีความและสร้างสรรค์ผลงานร่วมกันของศิลปิน เพื่อสะท้อนมิติใหม่ ๆ ของพื้นที่และความทรงจำในย่านอุตสาหกรรมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปของชิดนีย์ และชี้ให้เห็นศักยภาพของการปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้มีคุณค่าทางสังคมและจิตวิญญาณมากขึ้นผ่านพลังของศิลปะร่วมสมัย

โดยสรุป การคัดเลือกและจัดสรรผลงานศิลปะให้เหมาะสมกับสถานที่ต่างๆ ในเทศกาลเบียนนาเล่ชิดนีย์ ครั้งที่ 24 นั้น ใช้กลยุทธ์ผสมผสานที่พิจารณาจากทั้งปัจจัยด้านกายภาพ อย่างขนาดของผลงานและสถานที่ ไปจนถึงแนวคิดเชิงคุณภาพ ในแง่ของการสร้างคุณค่าและความหมายใหม่ให้กับพื้นที่ผ่านกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างศิลปินและสถานที่อย่างสถานีไฟฟ้าไวท์เบย์ เพื่อให้เกิดประสบการณ์การชมที่สมบูรณ์แบบ ที่ไม่เพียงเปิดพื้นที่ให้ศิลปะได้สื่อสารผ่านคุณสมบัติของมันเอง แต่ยังสะท้อนคุณค่าและมีส่วนร่วมกับสภาพแวดล้อมเฉพาะของสถานที่และผู้คนในพื้นที่อีกด้วย ซึ่งจะช่วยขยายขอบเขตของศิลปะให้เข้าถึงและสัมผัสชีวิตผู้คนได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับเป้าหมายสูงสุดที่เทศกาลดังกล่าวตั้งไว้

3.5.4 กิจกรรมระหว่างการจัดนิทรรศการเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ชิดนีย์ครั้งที่ 24

เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ชิดนีย์ครั้งที่ 24 ไม่เพียงแต่มุ่งเน้นการจัดแสดงผลงานศิลปะร่วมสมัยจากศิลปินชั้นนำทั่วโลกเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของผู้เข้าชมด้วย ตลอดระยะเวลาของการจัดเทศกาล จะมีกิจกรรมมากมายที่น่าสนใจ ทั้งกิจกรรมที่เข้าร่วมได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และกิจกรรมที่มีการเก็บค่าธรรมเนียม เข้าร่วม กิจกรรมเหล่านี้ครอบคลุมตั้งแต่การเสวนา การฉายภาพยนตร์ การแสดงดนตรีและศิลปะการแสดง ไปจนถึงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและกิจกรรมเชิงปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ผู้เข้าชมจึงมีโอกาสเลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและงบประมาณของตนเองได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ชิดนีย์ยังมีความมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศิลปะให้กับเยาวชนและนักเรียนนักศึกษา จึงได้จัดให้มีโปรแกรมการเรียนรู้ (Learning Program) ที่เปิดโอกาสให้โรงเรียนและมหาวิทยาลัยสามารถลงทะเบียนเข้าร่วมได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย โปรแกรมการเรียนรู้นี้ประกอบด้วยกิจกรรมและเวิร์คช็อป (Workshop) ที่หลากหลาย ซึ่งออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และการพัฒนาทักษะด้านศิลปะ โดยมีอาสาสมัครที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านศิลปะเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและจำแนกรูปแบบกิจกรรมดังนี้

ตารางที่ 6 ตารางสรุปกิจกรรมในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24

ลำดับ	รูปแบบกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	เสีย ค่าใช้จ่าย	ไม่เสีย ค่าใช้จ่าย
1	Spotlight Talk	Britz & Mitte Petrit Halilaj & Alvaro Urbano		
2		Satch Hoyt		
3		Spotlight Talk: Eric-Paul Riege		
4		Spotlight Talk: Cristina Flores Pescoran		
5		Spotlight Talk: Marie-Claire Messouma		
6		Spotlight Talk: Andrew Thomas Huang		
7		Spotlight Talk: Kaylene Whiskey		
8		Spotlight Talk: Dylan Mooney		
9		Spotlight Talk: Trevor Yeung		
10		Spotlight Talk: Chitra Ganesh		
11		Spotlight Talk: Satch Hoyt		
12		Spotlight Talk: Mangala Bai Maravi		
13		Spotlight Talk: Orquideas Barrileteras		
14		Artist Talks		
ลำดับ		ชื่อกิจกรรม	เสีย ค่าใช้จ่าย	ไม่เสีย ค่าใช้จ่าย
15	Spotlight Talk	Spotlight Talk: Bark Cloth Artists of Te Moana Nui A Kiwa		
16		Spotlight Talk: Darrell Sibosado		
17		Spotlight Talk: William Yang		
18		Spotlight Talk: Joel Sherwood Spring		
19	Performance	Eric-Paul Riege Performance		
20		Performance: Cristina Flores Pescoran		
21		Performance: Eric-Paul Riege		
22	Panel	Divine Made Real-on the Power of Avatars		

23		Sonic Cultures			
24		The Queer Art of Stealing Focus			
25	Panel	Malcolm			
26		In Conversation with Sana Shahmuradova Tanska: on Making Art in War-Torn Ukraine			
27		Time Honoured Technologies			
28		More Than Dead			
29		Afrofuturism: Art, Activism and Identity in the Digital Realm			
30		On Aboriginalia and Archiving & Working with Racist Materials			
31		Special Event	On Cyberfeminism in Australia: VNS Matrix with SODA_JERK'S Terror Nullius		
32			Show Us Ya Tips		
33	Opening Party at UNSW Galleries				
34	Kanawapatahmowin a Symposium on Indigenous Visual Knowledge				
35	24th Biennale of Sydney Artists' Party				
36	Opening Weekend at the Art Gallery of NSW				
37	Opening Weekend at UNSW Galleries				
38	Access Programs				
39	Neighborhood Feast	Neighborhood Feast: Colombo Social			
40		Neighborhood Feast: Kabul Social			
41		Neighborhood Feast: Refettorio			
42		Queer PowerPoint			
43		Neighborhood Feast: Parliament on King			
44	Music	Art After Dark: Music-Cakes Da Killa			

45	Music	Art After Hours			
46		Art After Hours			
47		Art After Dark: Music-Lupa J and Dyan Tai			
48		Art After Hours: Art Gallery of NSW			
49		Art After Dark: Music-Penelope Trappes			
50		Art After Dark: Music-Pookie			
51		Art After Dark: Music-Ryan Fennis & Voidhood			
52		April School Holodays: 24th Biennale of Sydney			
53		Art After Dark: Music-Rory J S			
54		Art After Dark: Music-the Empty Threats with Perfect Actress			
55		Art After Dark: Music-YL Hooi & Silzedrek			
ลำดับ			ชื่อกิจกรรม	เสี ย ค่าใช้จ่าย	ไม่ เสี ย ค่าใช้จ่าย
56		Film Screening	White Bay Power Station Behind-the-Scenes Tour		
57			Sunday Screenings		
58	Sunday Screenings: The Colour of Pomegranates				
59	Workshop	Artist Sessions: Art Practice and Emerging Technologies with Jessica Priebe			
60		Botanical Dyes Workshop with Retritus			
ลำดับ			ชื่อกิจกรรม	เสี ย ค่าใช้จ่าย	ไม่ เสี ย ค่าใช้จ่าย
61		Native Food Workshop with Three Little			

		Birds		
62		Artist Sessions: Materiality in Printmaking with Kirtika Kain		
63	Tour	Auslan Art Tour		
64		Auslan Art Tour at White Bay Power Station		
65		Auslan Art Touds at White Bay Power Station		
66	Tour	Auslan Art Touds at White Bay Power Station		
67		Auslan Art Touds at White Bay Power Station		

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายนี้ถือเป็นความมุ่งมั่นของเทศกาลเปียนนาเล่ซิดนีย์ในการส่งเสริมการเข้าถึงศิลปะและการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเยาวชน และนักเรียนนักศึกษาซึ่งอาจมีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการเข้าร่วมกิจกรรม การเปิดโอกาสให้เข้าถึงการเรียนรู้ศิลปะโดยไม่มีค่าใช้จ่ายจะช่วยสร้างแรงบันดาลใจและปลูกฝังความรักในศิลปะให้กับคนรุ่นใหม่ อันจะนำไปสู่การสร้างสังคมที่มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปะในระยะยาว

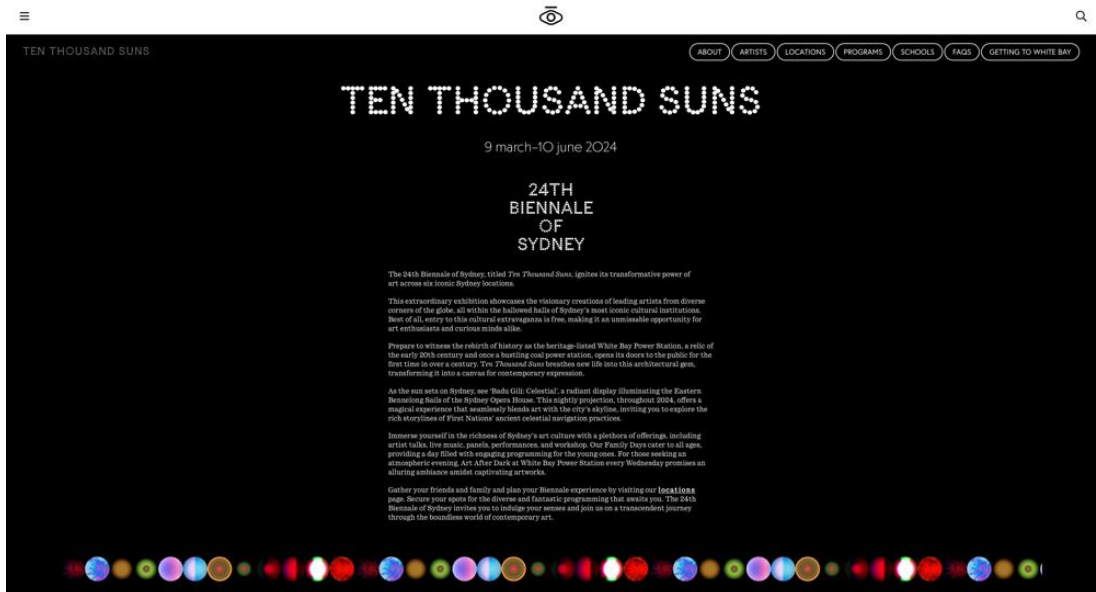
3.5.5 การบริหารจัดการระหว่างการจัดแสดงนิทรรศการเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ ครั้งที่ 24

เทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24 ได้จัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไว้อย่างครบครัน ทั้งในรูปแบบของเอกสารนำชมนิทรรศการ (Exhibition Guide) ที่แจกฟรีตามสถานที่จัดแสดงงาน และบนเว็บไซต์หลักของเทศกาล ทั้งเอกสารนำชมและเว็บไซต์ได้รวบรวมข้อมูลที่จำเป็นสำหรับผู้เข้าชมไว้อย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นรายละเอียดของนิทรรศการที่ให้ภาพรวมของแนวคิดและการแบ่งหัวข้อการจัดแสดง รวมถึงรายชื่อศิลปินชาวออสเตรเลียและระดับนานาชาติที่เข้าร่วม ทำให้ผู้ชมสามารถวางแผนการชมผลงานที่ตนสนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

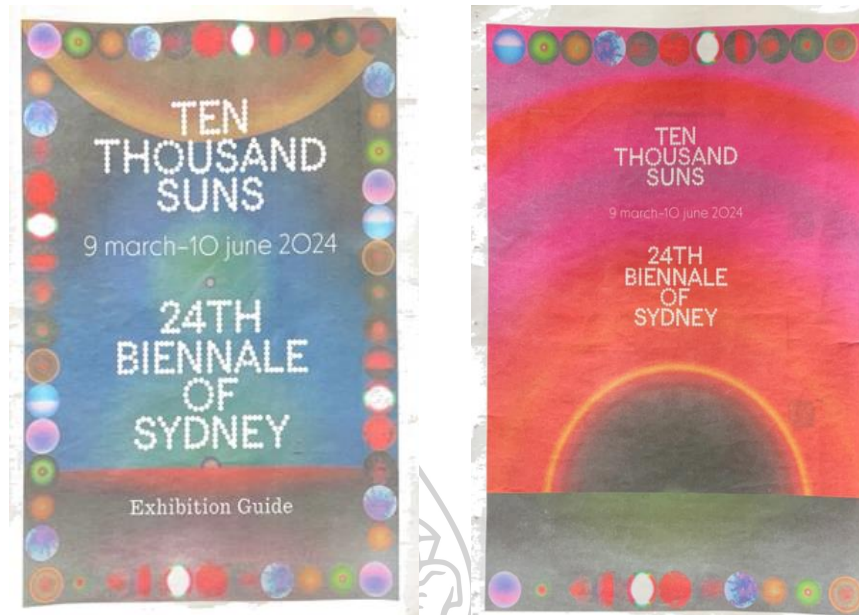
นอกจากนี้ ยังมีรายละเอียดและตารางเวลาของกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นตลอดช่วงเทศกาล ทั้ง การเสวนากับศิลปิน (Artist Talks) เวิร์คช็อป (Workshop) และศิลปะการแสดงสด (Performance Art) ช่วยให้ผู้ชมสามารถวางแผนตารางเวลาของตนได้อย่างเหมาะสม สำหรับข้อมูลด้านสถานที่จัดแสดง ทั้งเอกสารนำชมและเว็บไซต์ได้ให้รายละเอียดของแต่ละสถานที่ ตั้งแต่ที่ตั้ง เวลาเปิด-ปิด ไปจนถึงแผนที่และวิธีการเดินทางโดยรถสาธารณะ รถยนต์ส่วนตัว หรือการเดินทางเท้า ซึ่งจะช่วยให้ผู้ชมเข้าถึงสถานที่จัดงานได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

อีกส่วนสำคัญที่มีทั้งในเอกสารนำชมและบนเว็บไซต์ คือข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อบัตรสำหรับกิจกรรมที่มีค่าใช้จ่าย โดยระบุช่องทางการจำหน่ายและราคาของบัตรแต่ละประเภทไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ชมสามารถซื้อบัตรเข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจได้สะดวก จุดเด่นของเอกสารนำชมคือการแจกฟรีตามสถานที่จัดแสดง ทำให้ผู้เข้าชมสามารถหยิบมาใช้เป็นคู่มือประกอบการเยี่ยมชมได้ทันทีโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ขณะที่การมีข้อมูลเดียวกันบนเว็บไซต์ก็ช่วยให้ผู้ชมเข้าถึงข้อมูลและวางแผนการเยี่ยมชมล่วงหน้าได้จากทุกที่ทุกเวลา

การให้ข้อมูลอย่างครบถ้วนเช่นนี้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยให้ผู้เข้าชมเทศกาลเปียนนาเลซิดนีย์ได้รับประสบการณ์ที่ดีที่สุดจากการเยี่ยมชมงาน ไม่เพียงแต่อำนวยความสะดวกในเชิงข้อมูลและการวางแผนเท่านั้น แต่ยังช่วยส่งเสริมให้ผู้ชมเข้าถึงกิจกรรมและผลงานศิลปะที่หลากหลายมากขึ้น ก่อให้เกิดการเรียนรู้และสัมผัสประสบการณ์ใหม่ ๆ อันจะนำไปสู่ความเข้าใจและความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 14 ภาพเว็บไซต์ (Website) เทศกาลศิลปะเปียนนาเลซิดนีย์ครั้งที่ 24

ภาพที่ 15 ภาพเอกสารนำชม (Exhibition Guide) เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24

นอกจากนี้ กิจกรรมที่หลากหลายที่เปิดให้เข้าชมฟรี และการสร้างเอกลักษณ์โดยการร่วมมือกับ Sydney Bus Museum องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่ก่อตั้งขึ้นครั้งแรกในปี 1986 ที่นำรถบัสโบราณออกมาให้บริการรับส่งผู้ชมไปกับอาคารไวท์เบย์ถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการจัดการอุปสรรคการเข้าถึงศิลปะของผู้คนทุกระดับ ซึ่งจะช่วยสร้างพื้นที่สาธารณะที่เอื้อต่อการแบ่งปันประสบการณ์ศิลปะร่วมกัน อันจะนำไปสู่การส่งต่อคุณค่าของศิลปะสู่ประชาชนในวงกว้าง นอกเหนือจากกลุ่มผู้ชมงานศิลปะทั่วไป

ภาพที่ 16 ภาพรถบัสโบราณที่ใช้รับส่งผู้ชมไปยังอาคารโรงงานไฟฟ้าไวท์เบย์

ความหลากหลายของกิจกรรมเสริมที่จัดควบคู่ไปกับนิทรรศการหลัก อาทิเช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การเสวนา การแสดงดนตรี และการนำชมงาน ยังสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการยกระดับประสบการณ์การชมงานศิลปะให้ลึกซึ้งขึ้น และยังสนับสนุนการมีส่วนร่วม การสนทนา และการแลกเปลี่ยนมุมมองระหว่างผู้ชม อันจะนำไปสู่รูปแบบการเรียนรู้ที่เข้มข้น ช่วยให้เข้าใจผลงานศิลปะอย่างถ่องแท้ ตลอดจนสร้างชุมชนผู้รักศิลปะ

ภาพที่ 17 ภาพผู้นำชมผลงานศิลปะในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24

3.5.6 การสร้างจุดศูนย์กลางของเทศกาลศิลปะโดยใช้พื้นที่เชิงประวัติศาสตร์

การใช้พื้นที่ White Bay Power Station เป็นสถานที่จัดงานเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ ครั้งที่ 24 นับเป็นการปลุกชีวิตใหม่ให้กับโรงไฟฟ้าเก่าแก่แห่งนี้ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกของ รัฐนิวเซาท์เวลส์ (New South Wales) อาคารแห่งนี้ตั้งอยู่ในย่าน (เบย์สเวสต์) Bays West ใจกลาง นครซิดนีย์ การเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชมโรงไฟฟ้าในงานเทศกาลศิลปะครั้งนี้ ถือเป็นการเปิด ประตูสู่พลังงานใหม่ให้กับซิดนีย์และออสเตรเลีย

White Bay Power Station ก่อสร้างขึ้นระหว่างปี ค.ศ. 1912-1917 เพื่อผลิตถ่านหินให้กับ รถไฟ มีความโดดเด่นเป็นพิเศษในฐานะโรงไฟฟ้าแห่งเดียวที่ยังคงเก็บรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ จากยุคก่อนทศวรรษ 1950 ไว้ได้ สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการผลิตและการใช้งานตลอดระบบรถไฟ อันกว้างใหญ่ของซิดนีย์

การนำ White Bay Power Station มาเป็นจุดศูนย์กลางของการเปลี่ยนแปลงย่านเบย์ สเวสต์ให้กลายเป็นพื้นที่ใหม่ที่มีชีวิตชีวา นับเป็นการใช้พื้นที่อย่างสร้างสรรค์ ไม่เพียงเป็นการอนุรักษ์ มรดกอุตสาหกรรมอันทรงคุณค่า แต่ยังปลุกพลังให้กับชุมชนผ่านศิลปะและวัฒนธรรมด้วย

ภาพที่ 18 ภาพบรรยากาศภายในโรงไฟฟ้าไวท์เบย์ (White Bay Power Station)

นอกจากนี้การเลือกใช้โรงไฟฟ้าเก่าเป็นพื้นที่จัดงานศิลปะ ได้ต่อยอดแนวคิดเรื่องความยั่งยืน ได้เป็นอย่างดี เพราะแทนที่จะปล่อยให้ร้างให้เสื่อมโทรม แต่หันมาสร้างคุณค่าใหม่ผ่านการทำหน้าที่เป็นแหล่งบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดนิทรรศการ เวิร์กช็อป (Workshop) หรือกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการสร้างพลังงานสะอาดทางปัญญาที่จะช่วยผลักดันสังคมต่อไปในระยะยาว

การนำผู้คนเข้ามาในพื้นที่เก่าแก่เช่นนี้ ยังเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นได้ดีอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ และดึงดูดนักท่องเที่ยว ทั้งยังช่วยสร้างความภาคภูมิใจและความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่ร่วมกันให้กับชาวบ้าน ที่จะเกิดแรงบันดาลใจในการฟื้นฟูและพัฒนา ย่านให้เจริญยิ่งขึ้นต่อไป

3.5.7 การจัดการสถานที่

การใช้โรงไฟฟ้าเก่าเป็นสถานที่จัดงานยังมีข้อท้าทายบางประการที่ต้องคำนึงถึง เช่นความปลอดภัยของอาคารและผู้เข้าชม การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ การบำรุงรักษาเครื่องจักรโบราณให้อยู่ในสภาพดี รวมถึงการจัดการจราจรและที่จอดรถให้เป็นระเบียบ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น ซึ่งทางทีมงานได้คำนึงถึงสิ่งนี้เป็นอย่างดี โดยมีการจัดทำลิฟต์โดยสาร ทางลาดชัน และจุดนั่งพัก รวมไปถึงมีการจัดการป้องกันในบางพื้นที่ของตัวอาคารเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายขึ้น

ภาพที่ 19 ภาพลิฟท์โดยสารที่สร้างขึ้นภายในตัวอาคารโรงไฟฟ้าไวท์เบย์ (White Bay Power Station)

ภาพที่ 20 ภาพทางลาดชั้นที่สร้างขึ้นภายในตัวอาคารโรงไฟฟ้าไวท์เบย์ (White Bay Power Station)

ภาพที่ 21 ภาพการป้องกันพื้นที่บางส่วนในโรงไฟฟ้าไวท์เบย์ (White Bay Power Station)

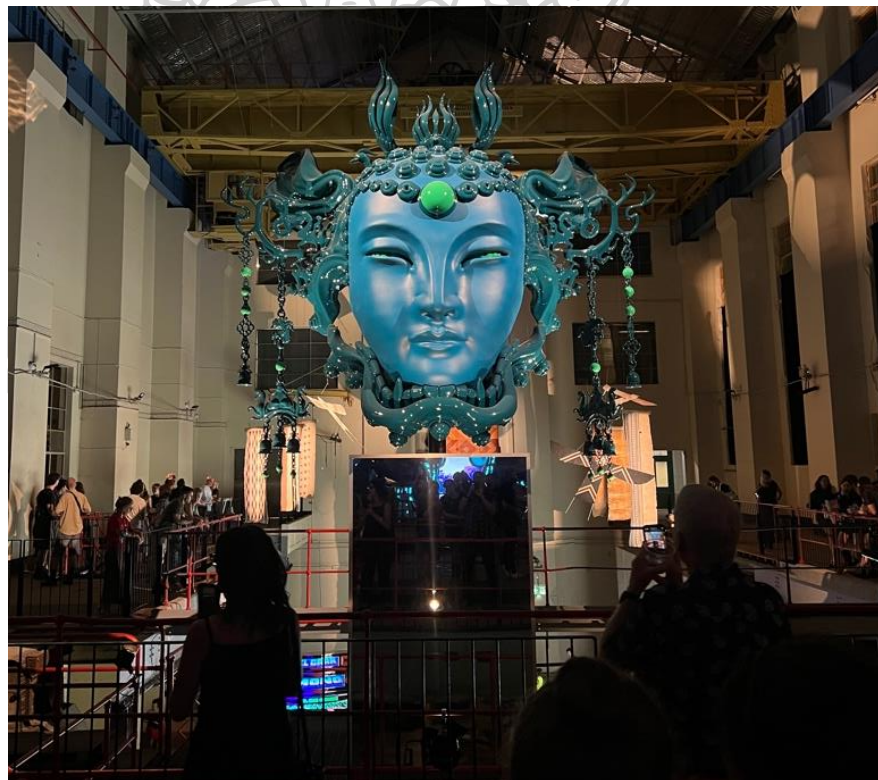
การใช้ White Bay Power Station เป็นหัวใจของเป็ยนนาเล่ชิตนีย่ 2024 จึงถือเป็นตัวอย่างที่ดีของการนำพื้นที่เดิมมาปรับใช้ใหม่ (Adaptive Reuse) ให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม สังคม ชุมชน และเศรษฐกิจ อีกทั้งยังสะท้อนการเปลี่ยนผ่านของเมืองจากยุคอุตสาหกรรมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้อย่างน่าสนใจ ที่สำคัญยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งไม่ใช่แค่การสงวนรักษาอาคารเก่าไว้ แต่เป็นการนอาคารนี้มาต่อลมหายใจใหม่ให้เข้ากับยุคสมัย นับเป็นแนวทางที่น่าสนใจสำหรับการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

3.5.8 ตัวอย่างผลงานศิลปะภายในอาคาร White Bay Power Station

การสร้างสรรค์ผลงานภายในอาคาร White Bay Power Station อดีตโรงไฟฟ้าถ่านหินเก่าแก่ที่ถูกปล่อยทิ้งร้างมานานกว่า 40 ปี ซึ่งถูกปรับปรุงใหม่ให้กลายเป็นพื้นที่ศิลปะแห่งใหม่ใจกลาง

เมืองซิดนีย์ นับเป็นความท้าทายและเป็นพื้นที่ทดลองสำหรับศิลปินในการรังสรรค์ผลงานร่วมสมัยที่สะท้อนความเป็นมาของสถานที่อย่างสร้างสรรค์

แอนดรูว์ โธมัส หวาง (Andrew Thomas Huang) ศิลปินที่ผันตัวเองจากผู้กำกับมิวสิควิดีโอ (Music Video Director) ที่เคยได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลแกรมมี่ (Grammy Award) มาสู่การสร้างประติมากรรมขนาดใหญ่ในครั้งนี้ ได้นำเสนอผลงานรูปหัวเสียมมนุษย์ขนาดมหึมาแขวนอยู่ในอาคารแห่งนี้ โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจาก ซิวังมู่ (Xiwangmu) เทพธิดาเสียมในตำนานของจีน หวางถ่ายทอดเรื่องราวและจินตนาการของเขาผ่านการเลือกใช้วัสดุ สี สีสัน และรูปทรงที่สะดุดตา ประกอบกับการจัดวางประติมากรรมขนาดยักษ์นี้ให้อยู่ตรงกลางอาคาร ทำให้ผลงานชิ้นนี้มีความโดดเด่นเป็นอย่างมาก การผสมผสานความเชี่ยวชาญด้านการออกแบบทัศนศิลป์จากงานกำกับมิวสิควิดีโอเข้ากับการสร้างงานประติมากรรมครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงพรสวรรค์และความคิดสร้างสรรค์อันไร้ขีดจำกัดของเขาได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 22 ภาพผลงานศิลปะ Queen Mother of the West, 2023–2024. Polymer, steel, automotive paint. โดยศิลปิน แอนดรูว์ โธมัส หวาง (Andrew Thomas Huang)

อีกหนึ่งตัวอย่างผลงานที่น่าสนใจโดยศิลปิน อัลวาโร เออร์บานโน (Alvaro Urbano) และเพทริต ฮาลิลาจ (Petrit Halilaj) สองศิลปินชาวเยอรมันก็ได้ร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานชุด บริทซ์ แอนด์ มิทท์ (Britz & Mitte) ซึ่งประกอบไปด้วยประติมากรรมรูปสุนัขจิ้งจอกยักษ์ที่ดูราวกับจิ้งจอกจริง ๆ ที่กำลังชุกชุนหาอาหารตามซอกมุมและกองเก้าอี้ภายในตัวอาคาร ซึ่งสะท้อนถึงประวัติศาสตร์ของโรงไฟฟ้าแห่งนี้ที่เคยเต็มไปด้วยเขม่าควันและถ่านหินมาก่อน

ภาพที่ 23 ภาพผลงานศิลปะ Britz & Mitte, 2024, Installation Art โดยศิลปิน อัลวาโร เออร์บานโน (Alvaro Urbano) และเพทริต ฮาลิลาจ (Petrit Halilaj)

จะเห็นได้ว่า การเปิดพื้นที่อาคาร White Bay Power Station ให้ศิลปินได้เข้ามาสร้างผลงานนั้น ไม่เพียงแต่ช่วยเปิดโอกาสและมุมมองใหม่ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเท่านั้น หากยังเป็นการหยิบยกเอาบริบทและประวัติศาสตร์ของสถานที่มาสะท้อนผ่านตัวผลงานอีกด้วย การเล่าเรื่องเกี่ยวกับย่านอุตสาหกรรมที่เคยรุ่งเรืองในอดีต ผ่านการตีความใหม่ของศิลปินรุ่นใหม่ในปัจจุบัน ช่วยสร้างการเชื่อมต่อระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมถึงเติมชีวิตชีวาและความหมายให้แก่พื้นที่ที่ถูกทิ้งร้างให้กลับมามีบทบาทต่อสังคมอีกครั้ง

การเปิดสถานที่เช่นนี้ให้ศิลปินและผู้ชมได้เข้าไปสัมผัส จึงเท่ากับเป็นการเปิดพื้นที่ทางความคิดสำหรับการสร้างสรรค์และจินตนาการ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนวงการศิลปะให้เดินหน้าต่อไป ผ่านการสร้างแรงบันดาลใจและเวทีให้ศิลปินรุ่นใหม่ได้แสดงศักยภาพ รวมถึงการสร้าง

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างศิลปะกับชุมชนเมืองอย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้คนได้เข้าถึงพลังของศิลปะได้มากขึ้น และ
เล็งเห็นคุณค่าของพื้นที่เก่าที่กลายเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

โดยสรุป การเปิดพื้นที่ White Bay Power Station ให้ศิลปินมาจัดแสดงผลงานนับเป็นส่วน
สำคัญของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24 เพราะนอกจากจะทำให้เกิดผลงานศิลปะคุณภาพ
ที่สะท้อนมุมมองใหม่ของผู้คนร่วมสมัยแล้ว ยังมีส่วนช่วยขับเคลื่อนและสร้างคุณค่าให้แก่ชุมชนเมือง
ทั้งในแง่ของการสร้างพื้นที่สาธารณะและกระตุ้นเศรษฐกิจ ไปจนถึงการชำระรักษาบรรพบุรุษ
วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมผ่านการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแนวทางที่น่าสนใจสำหรับการจัด
งานศิลปะขนาดใหญ่และการพัฒนาเมืองในระยะยาว ที่ไม่ได้คำนึงถึงแค่ความสวยงามและความ
บันเทิงเพียงอย่างเดียว หากยังตระหนักถึงมิติทางสังคมและความยั่งยืนควบคู่กันไปด้วย

3.5.9 การประชาสัมพันธ์ของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24

ช่องทางการประชาสัมพันธ์ของนิทรรศการเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24 ใช้ช่องทาง
ประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายเพื่อดึงดูดผู้ชมและส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ช่องทางเหล่านี้มีความสำคัญ
อย่างยิ่งในการสร้างความสนใจ ดึงดูดผู้เข้าชม และอำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมกับชุมชน
ศิลปะทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก ซึ่งกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์หลักที่ใช้แบ่งออกเป็น ดังนี้

3.5.9.1 สื่อดิจิทัล (Digital) และโซเชียลมีเดีย (Social Media)

สื่อดิจิทัลและโซเชียลมีเดีย เป็นศูนย์กลางของกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ของเบียน
นาเล่ซิดนีย์ โดยองค์กรมีการรักษาการมีส่วนร่วมอย่างมีพลังบนแพลตฟอร์ม (Platform) ต่าง ๆ เช่น
อินสตาแกรม (Instagram) เฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) และยูทูบ (YouTube) ซึ่งเป็นที่
ที่แบ่งปันข้อมูลเนื้อหา รวมไปถึงแบ่งปันเบื้องหลังของนิทรรศการ แพลตฟอร์มเหล่านี้ไม่เพียงแต่ใช้
เป็นเครื่องมือส่งเสริมการขายเท่านั้น แต่ยังเป็นพื้นที่สำหรับการสนทนาและการมีส่วนร่วมกับผู้ชื่น
ชอบศิลปะอีกด้วย

3.5.9.2 ข่าวประชาสัมพันธ์และพันธมิตรสื่อ

ข่าวประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอเป็นหัวใจสำคัญของแนวทางการประชาสัมพันธ์
ของเทศกาล ซึ่งให้ข้อมูลโดยละเอียดเกี่ยวกับนิทรรศการที่กำลังจะมาถึง ศิลปินที่นำเสนอ และ

กิจกรรมพิเศษแก่สื่อ โดยการเป็นพันธมิตรกับสื่อมวลชนหลักทั้งในวงการศิลปะ และสื่อมวลชนกระแสหลัก ทำให้มั่นใจได้ว่าจะมีการรายงานข่าวอย่างกว้างขวางที่เข้าถึงผู้ชมที่หลากหลาย

3.5.9.3 โครงการให้ความรู้และการพูดคุยต่อสาธารณะ

เปียนนาเล่ซิดนีย์ยังมีส่วนร่วมกับประชาชนผ่านโครงการให้ความรู้และการจัดเสวนาที่มีศิลปิน ภัณฑารักษ์ และนักวิจารณ์ศิลปะเข้าร่วม กิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงแต่เพิ่มความเข้าใจของผู้ชมเกี่ยวกับผลงานศิลปะที่จัดแสดงเท่านั้น แต่ยังเสริมสร้างบรรทัดฐานของนิทรรศการในฐานะแหล่งความรู้ด้านการศึกษา โดยการวางบันทัดฐานการเป็นผู้นำด้านการศึกษาศิลปะเช่นนี้ ทำให้เทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นกับชุมชนและวงการวิชาการ

3.5.9.4 การมีส่วนร่วมของแวกวิไอพีและผู้มีอิทธิพล

เพื่อเข้าถึงผู้อุปถัมภ์ที่มีศักยภาพและบุคคลที่มีอิทธิพลในโลกศิลปะ ผู้จัดงานได้จัดงานและกิจกรรมพิเศษสำหรับแวกผู้มีอิทธิพล การมีส่วนร่วมเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างกระแสและได้รับการสนับสนุนจากบุคคลที่มีชื่อเสียงซึ่งมีบทบาทสำคัญในการขยายการเข้าถึงของนิทรรศการ

3.5.9.5 ความร่วมมือกับสถาบันวัฒนธรรมและสถานทูต

ความร่วมมือกับสถาบันวัฒนธรรมและสถานทูตต่างประเทศช่วยให้ เปียนนาเล่ซิดนีย์ขยายการเข้าถึงไปยังผู้ชมระดับนานาชาติ ความร่วมมือเหล่านี้มักเกี่ยวข้องกับกิจกรรมส่งเสริมการขายร่วมกัน การทำงานร่วมกัน และการแบ่งปันทรัพยากร ซึ่งช่วยเพิ่มความสำคัญทางวัฒนธรรมของนิทรรศการและดึงดูดผู้ชมที่หลากหลายมากขึ้น

3.5.9.6 โครงการเข้าถึงชุมชน

การเข้าถึงชุมชนเป็นอีกแง่มุมหนึ่งที่สำคัญของกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ของเปียนนาเล่ซิดนีย์ โดยการทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นหรือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสผ่านการจัดเวิร์คช็อป (Workshop) การนำชมงานศิลปะ และโครงการศิลปะเหล่านี้ได้เสริมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนและช่วยให้มั่นใจว่ามีการเข้าถึงและการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและครอบคลุม

3.5.10 สรุปเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24

เทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24 ได้ใช้กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายและครอบคลุม เพื่อดึงดูดผู้ชมและส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับชุมชนศิลปะในระดับท้องถิ่นและระดับโลก โดยมีองค์ประกอบหลัก 6 ด้าน ได้แก่ 1) สื่อดิจิทัลและโซเชียลมีเดีย ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการประชาสัมพันธ์ โดยใช้แพลตฟอร์มต่างๆ เช่น อินสตาแกรม (Instagram), เฟซบุ๊ก (Facebook), ทวิตเตอร์ (Twitter) และยูทูบ (YouTube) ในการ

แบ่งปันข้อมูลเนื้อหาและเบื้องหลังของนิทรรศการ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและบทสนทนากับผู้ชื่นชอบศิลปะ 2) ข่าวนิตยสารสัมพันธ์และพันธมิตรสื่อ โดยการส่งข่าวประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับนิทรรศการ ศิลปิน และกิจกรรมพิเศษ รวมทั้งการร่วมมือกับสื่อมวลชนทั้งในวงการศิลปะและสื่อกระแสหลัก เพื่อให้มีการรายงานข่าวที่ครอบคลุมและเข้าถึงผู้ชมที่หลากหลาย 3) โครงการให้ความรู้และการพูดคุยต่อสาธารณะ ซึ่งจัดเสวนาและกิจกรรมการศึกษาที่มีศิลปินภัณฑารักษ์ และนักวิจารณ์ศิลปะเข้าร่วม เพื่อเพิ่มความเข้าใจของผู้ชมเกี่ยวกับผลงานศิลปะที่จัดแสดง และวางบทบาทของนิทรรศการในฐานะแหล่งความรู้ด้านการศึกษาศิลปะ 4) การมีส่วนร่วมของแคววี่ไอพีและผู้มีอิทธิพล ด้วยการจัดงานและกิจกรรมพิเศษสำหรับแคววี่ไอพีในโลกศิลปะ เพื่อสร้างกระแสและได้รับการสนับสนุนจากบุคคลที่มีชื่อเสียง ซึ่งช่วยขยายการเข้าถึงของนิทรรศการ 5) ความร่วมมือกับสถาบันวัฒนธรรมและสถานทูต ผ่านการร่วมมือกับหน่วยงานวัฒนธรรมและสถานทูตต่างชาติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายร่วมกัน

แบ่งปันทรัพยากร เพื่อเพิ่มพูนความสำคัญของนิทรรศการและดึงดูดผู้ชมระดับนานาชาติ และ 6) โครงการเข้าถึงชุมชน โดยการทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นหรือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสผ่านการจัดเวิร์คช็อป การนำชมงานศิลปะ และโครงการศิลปะต่าง ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน และสร้างการเข้าถึงและการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

จากกลยุทธ์ที่ครอบคลุมทั้ง 6 ด้านนี้ แสดงให้เห็นว่าเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24 ได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับการประชาสัมพันธ์ในหลากหลายมิติ เพื่อเข้าถึงผู้ชมในวงกว้าง สร้างการมีส่วนร่วม และส่งเสริมบทบาทของนิทรรศการในฐานะพื้นที่แห่งการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนทางศิลปะ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้เทศกาลศิลปะแห่งนี้ประสบความสำเร็จและดึงดูดความสนใจจากผู้คนทั่วโลกได้อย่างต่อเนื่อง

โดยสรุป กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายรูปแบบของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์เป็นส่วนสำคัญของความสำเร็จและความยั่งยืนขององค์กร โดยการใช้สื่อแบบดั้งเดิมและสื่อดิจิทัล (Digital) อย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมกับผู้ชมที่หลากหลายผ่านโครงการให้ความรู้ ได้สร้างควมรู้วมมือที่แข็งแกร่ง ซึ่งเบียนนาเล่ซิดนีย์ยังคงมีพัฒนาการในฐานะงานเทศกาลศิลปะร่วมสมัยที่ได้รับการยอมรับในระดับโลก ความพยายามเหล่านี้ไม่เพียงแต่ส่งเสริมนิทรรศการเท่านั้น แต่ยังสนับสนุนให้สาธารณชนเห็นคุณค่าของศิลปะร่วมสมัย

3.6 บทสรุปเกี่ยวกับเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney ครั้งที่ 20-24

เทศกาลศิลปะเบียนนาเลซิดนีย์ (Biennale of Sydney) ครั้งที่ 20 ถึง 23 ได้แสดงให้เห็นพัฒนาการที่น่าสนใจ ดังนี้ 1) การสนับสนุนศิลปินท้องถิ่น 2) การเลือกใช้สถานที่จัดแสดง และ 3) คุณลักษณะของผลงานศิลปะที่นำมาจัดแสดง

ด้านการสนับสนุนศิลปินท้องถิ่น เทศกาลได้ให้ความสำคัญกับศิลปินพื้นเมืองหรือชนพื้นเมืองชาวออสเตรเลีย (Indigenous Australian Artists) มากขึ้นโดยเฉพาะในครั้งที่ 22 ปี ค.ศ. 2020 มีศิลปินชนพื้นเมืองเข้าร่วมถึง 1 ใน 3 ของศิลปินทั้งหมด ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงสุดนับตั้งแต่การก่อตั้งเทศกาล ความพยายามนี้สอดคล้องกับกระแสการตื่นตัวในเรื่องความเท่าเทียมและการยอมรับในความหลากหลาย ทำให้เทศกาลกลายเป็นพื้นที่สำคัญในการนำเสนอมุมมองของศิลปินพื้นเมืองสู่เวทีนานาชาติ

ในแง่ของการเลือกใช้สถานที่จัดแสดง เทศกาลได้ขยายขอบเขตออกไปนอกพื้นที่แสดงงานดั้งเดิมอย่างหอศิลป์ โดยใช้สถานที่เฉพาะกิจ (Site-specific) ที่มีความหมายเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เช่น เกาะคอคคาทู (Cockatoo Island) ซึ่งเคยเป็นเรือนจำและอู่ต่อเรือ และท่าเรือ Pier 2/3 ที่เคยเป็นท่าเรือเก่า ซึ่งการใช้สถานที่เหล่านี้ทำให้ศิลปินสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่ได้ตอบกับประวัติศาสตร์ ความทรงจำ และบริบททางสังคมได้อย่างน่าสนใจ นอกจากนี้ยังขยายการเข้าถึงศิลปะให้กว้างขึ้น

ในด้านผลงานศิลปะที่นำมาจัดแสดง เทศกาลได้พัฒนากลยุทธ์การคัดเลือกที่ตอบสนองต่อบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป มีการเลือกผลงานที่ตอบโต้ประเด็นร่วมสมัยหลากหลายด้าน ทั้งการเมือง สังคม สิ่งแวดล้อม และมีทั้งรูปแบบงานศิลปะดั้งเดิมไปจนถึงสื่อผสม (Multimedia) และผลงานเชิงแนวคิด (Conceptual) นอกจากนี้ในแง่ของที่มาของศิลปิน เทศกาลพยายามสร้างสมดุลระหว่างศิลปินท้องถิ่น นานาชาติ ศิลปินจากภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยมีศิลปินหน้าใหม่และหน้าเก่าผสมผสานกัน

แม้เทศกาลศิลปะเบียนนาเลซิดนีย์ยังต้องเผชิญความท้าทายอีกหลายประการ แต่ในระยะ 4 ครั้งที่ผ่านมาได้เห็นความพยายามที่จะพัฒนาและปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย ทั้งการให้พื้นที่กับศิลปินชนพื้นเมือง การจัดแสดงผลงานในสถานที่เชิงประวัติศาสตร์ การนำเสนอผลงานที่ตอบโต้กับประเด็นสังคม และการคงไว้ซึ่งความเป็นนานาชาติ ความพยายามเหล่านี้จะเป็นแรงขับเคลื่อนให้เทศกาลยังคงสามารถดำรงบทบาทเป็นเวทีศิลปะร่วมสมัยชั้นนำของออสเตรเลียต่อไปได้ในอนาคต เหล่านี้ให้เห็นถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ สามารถดึงดูดศิลปินและผู้ชมจากทั่วโลก สร้างการมีส่วนร่วมทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ ผ่านการนำเสนอผลงานศิลปะที่หลากหลายและทรงพลัง การเชื่อมโยงกับชุมชน และการสร้างประสบการณ์ร่วมสมัยให้กับผู้ชม แม้จะเผชิญความท้าทายจาก

สถานการณ์โลก แต่เทศกาลก็พิสูจน์ให้เห็นถึงความยืดหยุ่นและพลังสร้างสรรค์ที่ช่วยส่งเสริมบทบาท
ของศิลปะในการสะท้อนสังคม รวมถึงยังเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงผู้คน และสร้างการเปลี่ยนแปลงได้

บทที่ 4 บทวิเคราะห์

4.1 งบประมาณและรายรับ-รายจ่าย ของการจัดเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney

การจัดงานเทศกาลศิลปะนานาชาติขนาดใหญ่เป็นสิ่งที่ท้าทายอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในแง่ของงบประมาณและรายได้ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายมหาศาลที่เกี่ยวข้อง ทั้งค่าเช่าสถานที่ การขนส่งผลงานศิลปะ การประกันภัย ค่าจ้างบุคลากร และการประชาสัมพันธ์ ในขณะที่เดียวกัน รายได้ของเทศกาลศิลปะมักมาจากหลายแหล่ง เช่น การสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐบาล เงินบริจาคจากภาคเอกชน การขายบัตรเข้าชม สินค้าที่ระลึก และการระดมทุน การสร้างสมดุลระหว่างรายจ่ายกับรายได้ที่มีข้อจำกัด จึงเป็นความท้าทายสำคัญสำหรับผู้จัดงาน นอกจากนี้การจัดงานเทศกาลศิลปะยังมีความเสี่ยงทางการเงินที่สูง เนื่องจากเป็นการลงทุนระยะยาว มีตัวแปรที่ควบคุมได้ยาก และผลตอบแทนที่ไม่แน่นอน ดังนั้น ผู้จัดงานจึงต้องวางแผนงบประมาณอย่างรอบคอบ บริหารความเสี่ยง และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์อยู่เสมอ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดงานจะประสบความสำเร็จทั้งในเชิงศิลปะและการเงิน การศึกษาของงบประมาณและรายได้ของเทศกาลศิลปะนานาชาติในอดีต จึงเป็นบทเรียนที่มีค่าสำหรับผู้จัดงานในปัจจุบันและอนาคต ที่จะต้องเผชิญกับความท้าทายที่คล้ายคลึงกัน ในการสร้างสรรค์ประสบการณ์ทางศิลปะที่น่าประทับใจ ท่ามกลางข้อจำกัดด้านงบประมาณ ซึ่งเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney ได้ก่อตั้งบริษัท BIENNALE OF SYDNEY LTD ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2014 เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรขึ้นเพื่อดูแลและจัดการงบประมาณทั้งหมด ในแต่ละปีทางบริษัทจะจัดทำแผนรายงานงบประมาณประจำปี ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำสรุปงบประมาณและรายได้ของเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney ตั้งแต่ ครั้งที่ 19-23 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1.1 ภาพรวมทางการเงิน (Financial Overview)

4.1.1.1 รายรับทั้งหมด: \$6,966,706 (รายงานล่าสุดประจำปี 2023)

ตารางที่ 7 รายงานภาพรวมทางการเงิน (รายงานล่าสุดประจำปี 2023)

รายละเอียดรายรับ	จำนวน
รายรับจากรัฐบาล	\$ 4,139,029
รายรับอื่น ๆ	\$ 84,381
รายรับจากการบริจาค	\$ 2,614,355
รายรับจากการจำหน่ายสินค้า	\$ 125,137
รายรับจากการลงทุนอื่น ๆ	\$ 3,804

4.1.1.2 รายจ่ายทั้งหมด: \$7,738,662.00 (รายงานตั้งแต่ปี ค.ศ. 2014-2023)

ตารางที่ 8 รายงานรายจ่ายทั้งหมด รายงานตั้งแต่ปี ค.ศ. 2014-2023

รายละเอียดรายจ่าย	จำนวน
ค่าใช้จ่ายสำหรับดอกเบี้ย	\$ 2,741
ค่าใช้จ่ายโดยรวม	\$ 4,797,422
ค่าใช้จ่ายพนักงาน	\$ 2,938,499

4.1.1.3 รายงานรายรับ - รายจ่าย ในการจัดนิทรรศการตั้งแต่ครั้งที่ 20 - 22

ตารางที่ 9 ตารางรายรับในการจัดนิทรรศการครั้งที่ 20-22

รายละเอียดรายรับ	ครั้งที่ 20	ครั้งที่ 21	ครั้งที่ 22
รายรับทั้งหมด	\$5,680,305	\$4,883,934	\$6,966,706

ตารางที่ 10 ตารางรายจ่ายในการจัดนิทรรศการครั้งที่ 20-22

รายละเอียดรายจ่าย	ครั้งที่ 20	ครั้งที่ 21	ครั้งที่ 22
รายจ่ายสำหรับการบริหารจัดการ	\$299,754	\$319,903	\$352,188
ค่าเสื่อมราคา	\$27,610	\$39,005	\$58,016
ค่าใช้จ่ายในการจัดนิทรรศการ	\$4,612,810	\$1,771,862	\$5,809,497
ค่าใช้จ่ายสำหรับประกันภัย	\$53,011	\$14,099	\$18,056
ค่าใช้จ่ายในการบริการบัญชี	\$499,150	\$405,111	\$568,299

ตารางที่ 11 สรุปกำไร-ขาดทุน ในการจัดนิทรรศการครั้งที่ 20-22

กำไร - ขาดทุนในแต่ละปี	ครั้งที่ 20	ครั้งที่ 21	ครั้งที่ 22
	\$1,193,214	\$1,460,079	\$771,956

4.1.2 สรุปการวิเคราะห์งบประมาณในการบริการจัดการเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์

นาเล่ซิดนีย์

บทสรุปงบประมาณของบริษัท BIENNALE OF SYDNEY LTD ในการจัดงานเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney ครั้งที่ 20-23 บริษัท BIENNALE OF SYDNEY LTD เป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร ก่อตั้งขึ้นเพื่อดูแลและบริหารจัดการงบประมาณทั้งหมดของงานเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney ตั้งแต่ปีค.ศ. 2014 โดยจะจัดทำแผนงบประมาณประจำปีในแต่ละปี จากรายงานล่าสุดประจำปี 2023 บริษัทมีรายรับรวม \$6,966,706 โดยแบ่งเป็น: รายได้จากรัฐบาล \$4,139,029 รายได้จากการบริจาค \$2,614,355 รายได้จากการขายสินค้าและบริการ \$125,137 รายได้จากการลงทุน \$3,804 และรายได้อื่นๆ \$84,381 ในส่วนของค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายรวมจากการดำเนินงานระหว่างปี 2014-2023 อยู่ที่ \$7,738,662 โดยแบ่งออกเป็นหมวดหลัก ๆ ดังนี้: ค่าใช้จ่ายในการจัดนิทรรศการและกิจกรรมศิลปะ ค่าใช้จ่ายด้านการตลาดและการพัฒนา ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานทั่วไป ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และค่าใช้จ่ายด้านพนักงาน

เมื่อเปรียบเทียบงบประมาณในการจัด Biennale of Sydney ครั้งที่ 20-23 จะเห็นว่า รายรับ (Revenue) มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในครั้งที่ 23 มีรายรับสูงถึง \$6,966,706 ส่วนด้านค่าใช้จ่าย (Expenses) นั้นมีความผันผวนในบางปี แต่โดยรวมแล้ว ค่าใช้จ่ายหลักอยู่ที่การจัดนิทรรศการและกิจกรรมศิลปะ ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกครั้งที่จัดงาน เช่น ในปี 2023 มีค่าใช้จ่ายสูงถึง \$5,809,497 เทียบกับปีก่อนที่ \$1,771,862 นอกจากนี้ ค่าใช้จ่ายด้านการตลาด การบริหารจัดการ และพนักงาน ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามขนาดของงานที่ใหญ่ขึ้น อย่างไรก็ตาม จะเห็นว่าผลกำไร (Profit) ของบริษัทมีเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในช่วงครั้งที่ 21 และ 22 แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ สามารถทำกำไรได้ท่ามกลางข้อจำกัดด้านงบประมาณ นอกจากนี้การที่บริษัทไม่แสวงหากำไรและมีการระดมทุนจากหลายช่องทางก็ช่วยให้การจัดงานมีความยืดหยุ่นมากขึ้น สามารถสร้างประสบการณ์ทางศิลปะที่มีคุณภาพให้แก่ผู้ชมได้อย่างต่อเนื่องท่ามกลางข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ

4.2 สถิติจำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-23

การศึกษาจำนวนผู้เข้าร่วมงานเทศกาล Biennale of Sydney ในรอบ 4 ครั้งที่ผ่านมานี้ จะช่วยให้เห็นภาพรวมและแนวโน้มความนิยมของเทศกาลว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง มีผู้สนใจเข้าชมมากน้อยเพียงใด ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้จัดงานในการประเมินความสำเร็จ ปรับปรุงและวางแผนสำหรับการจัดงานครั้งต่อไป การศึกษาจำนวนผู้เข้าร่วมงานเทศกาลศิลปะจึงมีความสำคัญ เพราะสามารถสะท้อนถึงความนิยมของเทศกาล ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว ตลอดจนความสนใจของคนทั่วไปที่มีต่อศิลปะร่วมสมัย การศึกษาจำนวนผู้เข้าร่วมเทศกาลศิลปะเป็นระยะเวลายาวนานหลายปี ทำให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปีได้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 12 ตารางสรุปสถิติจำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-24

การแสดงนิทรรศการ (ครั้งที่)	จำนวน (คน)
ครั้งที่ 20	643,437 คน
ครั้งที่ 21	854,276 คน
ครั้งที่ 22	310,086 คน
ครั้งที่ 23	606,386 คน
ครั้งที่ 24	ยังไม่เปิดเผยข้อมูล

เมื่อพิจารณาสถิติจำนวนผู้เข้าร่วมงานในช่วงที่ผ่านมา ผลการศึกษาพบว่า ในครั้งที่ 20 ซึ่งจัดขึ้นในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนผู้เข้าร่วมงานอยู่ที่ 643,437 คน แต่ในครั้งที่ 21 ซึ่งจัดขึ้นในปี พ.ศ. 2561 จำนวนผู้เข้าร่วมงานกลับเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดถึง 854,276 คน หรือคิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.75 โดยปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นดังกล่าว ได้แก่ ประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์ที่สูงขึ้น รวมถึงคุณภาพและปริมาณของศิลปินที่เข้าร่วมในปี นั้น ซึ่งประกอบด้วยศิลปินระดับสากลและศิลปินท้องถิ่นจำนวนมาก ในทางตรงกันข้าม เมื่อพิจารณาครั้งที่ 22 ซึ่งจัดขึ้นในปี พ.ศ. 2563 พบว่า จำนวนผู้เข้าร่วมงานลดลงอย่างมากเหลือเพียง 310,086 คน หรือคิดเป็นอัตราการลดลงถึงร้อยละ 63.68 เมื่อเทียบกับครั้งที่ 21 โดยสาเหตุหลักมาจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งส่งผลให้หลายประเทศต้องใช้มาตรการจำกัดการเดินทางข้ามพรมแดน ทำให้ศิลปินและผู้ชมจากต่างประเทศไม่สามารถเข้าร่วมงานได้ นอกจากนี้ มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมและการจำกัดจำนวนผู้เข้าชมก็ทำให้คนในพื้นที่ เข้าร่วมน้อยลงด้วย อย่างไรก็ตาม ในครั้งที่ 23 ซึ่งจัดขึ้นในปี พ.ศ. 2565 พบว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้คลี่คลายลงบ้างแล้ว ส่งผลให้จำนวนผู้เข้าร่วมงานเพิ่มขึ้นเป็น 606,386 คน หรือเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 95.55 เมื่อเทียบกับครั้งที่ 22 แต่ก็ยังคงต่ำกว่าจำนวนสูงสุดในครั้งที่ 21 ถึงร้อยละ 29.02

จากการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า จำนวนผู้เข้าร่วมงานเทศกาล Biennale of Sydney มีความผันผวนสูงในระหว่างครั้งที่ 20 ถึงครั้งที่ 23 โดยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อจำนวนผู้เข้าร่วมงานมากที่สุด ได้แก่ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งส่งผลให้จำนวนผู้เข้าร่วมงานลดลงอย่างมากในครั้งที่ 22 ขณะที่ปัจจัยภายในอื่น ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ รวมถึงชื่อเสียงและจำนวนของศิลปินที่เข้าร่วม ก็ล้วนมีอิทธิพลต่อจำนวนผู้ชมด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากกรณีของครั้งที่ 21 อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจำนวนผู้เข้าร่วมงานในครั้งที่ 23 จะมีทิศทางที่ดีขึ้น แต่ก็ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าเทศกาลจะสามารถกลับไปสู่ระดับความสำเร็จเดียวกับในอดีตได้อย่างรวดเร็ว เหล่านี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลอย่างมหาศาลของปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อวงการศิลปะ ซึ่งผู้จัดงานจำเป็นต้องเฝ้าติดตามและวางแผนรับมืออย่างรอบคอบ รวมถึงการปรับกลยุทธ์การจัดงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ชมที่อาจเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

4.3 กิจกรรมเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney ครั้งที่ 20-24

ตารางที่ 13 ตารางสรุปจำนวนกิจกรรมในเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-24

กิจกรรม (ครั้งที่)	จำนวนกิจกรรม
ครั้งที่ 20 ค.ศ. 2016	ไม่ปรากฏการบันทึกข้อมูล
ครั้งที่ 21 ค.ศ. 2018	1,021 กิจกรรม
ครั้งที่ 22 ค.ศ. 2020	มากกว่า 600 กิจกรรม
ครั้งที่ 23 ค.ศ. 2022	400 กิจกรรม
ครั้งที่ 24 ค.ศ. 2024	67 กิจกรรม

เมื่อพิจารณาจำนวนกิจกรรมที่จัดขึ้นในแต่ละครั้งตั้งแต่ครั้งที่ 20-24 พบว่ามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากข้อมูล ในครั้งที่ 20 ปี ค.ศ. 2016 ไม่มีการบันทึกจำนวนกิจกรรมที่แน่ชัด แต่ในครั้งที่ 21 ปี ค.ศ. 2018 มีการจัดกิจกรรมมากถึง 1,021 รายการ ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่สูงมาก แสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของเทศกาลในครั้งนั้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อเข้าสู่ครั้งที่ 22 ในปี ค.ศ. 2020 จำนวนกิจกรรมลดลงเหลือเพียงมากกว่า 600 รายการ ซึ่งน้อยกว่าครั้งก่อนหน้าอย่างเห็นได้ชัด และแนวโน้มนี้ยังคงดำเนินต่อไปในครั้งที่ 23 ปี ค.ศ. 2022 โดยมีกิจกรรมเพียง 400 รายการ และลดลงอย่างมากอีกครั้งในครั้งที่ 24 ปี ค.ศ. 2024 เหลือเพียง 67 รายการเท่านั้น

สาเหตุของการลดลงของจำนวนกิจกรรมอาจเกิดจากหลายปัจจัย เช่น ผลกระทบจากการระบาดของโควิด-19 ในช่วงปี 2020-2022 ที่ทำให้การจัดงานในลักษณะที่มีผู้คนมารวมตัวกันเป็นไปได้ยาก รวมถึงสภาวะทางเศรษฐกิจที่ถดถอยในช่วงหลังการระบาด ซึ่งอาจส่งผลให้งบประมาณในการจัดงานลดลง

อย่างไรก็ดี แม้ว่าจำนวนกิจกรรมจะลดลง แต่เทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ก็ยังคงเป็นเทศกาลศิลปะที่สำคัญและเป็นที่น่าสนใจของผู้คนทั่วโลกเสมอมา โดยในแต่ละครั้งยังมีศิลปินและผลงานศิลปะจากหลากหลายประเทศมาร่วมแสดง และยังคงมีผู้เข้าชมจำนวนมากเช่นกัน

การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดเทศกาลศิลปะเช่นนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างยั่งยืน แม้ว่าอาจต้องลดขนาดลงบ้างเพื่อให้สอดคล้องกับข้อจำกัดต่างๆ แต่เชื่อว่าด้วยคุณภาพของศิลปะและการบริหารจัดการที่ดี เทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์จะยังคงสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้คนต่อไป

4.4 สถานที่ที่ใช้จัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-24

ตารางที่ 14 ตารางสรุปสถานที่ที่ใช้จัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-24

นิทรรศการ (ครั้งที่)	สถานที่ในพื้นที่จัดแสดง นิทรรศการ (แกลเลอรี / หอศิลป์ / พิพิธภัณฑ์)			สถานที่นอกพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ (แกลเลอรี / หอศิลป์ / พิพิธภัณฑ์)			
ครั้งที่ 20 ค.ศ. 2016	Museum of Contemporary Art Australia	Artspace	Art Gallery of NSW	Cockatoo Island	Carriageworks	Mortuary Station	Online Venue
ครั้งที่ 21ค.ศ. 2018	Museum of Contemporary Art Australia	Artspace	Art Gallery of NSW	4A Centre for Contemporary Asian Art	Cockatoo Island	The Sydney Opera House	Carriageworks
ครั้งที่ 22 ค.ศ. 2020	Museum of Contemporary Art Australia	Artspace	Art Gallery of NSW	Australia Centre for Contemporary Art	Cockatoo Island	Campbelltown Arts Centre	Carriageworks

นิทรรศการ	สถานที่ในพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ	สถานที่นอกพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ
-----------	----------------------------------	-----------------------------------

ร (ครั้งที่)	(แกลเลอรี / หอศิลป์ / พิพิธภัณฑ์)				(แกลเลอรี / หอศิลป์ / พิพิธภัณฑ์)		
ครั้งที่ 23 ค.ศ. 2022	Museum of Contem porary Art Australia	Artspa ce	Art Galle ry of NSW	Arts and Cultural Exchange at Parramatta	Baranga roo	Bay 43 at The Rocks	Pier 2/3 at Walsh Bay Arts Precinct
ครั้งที่ 24 ค.ศ. 2024	Museum of Contem porary Art Australia	Artspa ce	Art Galle ry of NSW	Chau Chak Wing Museu m at the Univers ity of Sydney	U N S W G a ll e ri e s	White Bay Power Station	Sydney Opera House

ในการจัดเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์แต่ละครั้งจะมีการจัดแสดงผลงานศิลปะในหลากหลายสถานที่ทั่วเมือง จากข้อมูลสถานที่จัดนิทรรศการตั้งแต่ครั้งที่ 20-24 (ค.ศ. 2016-2024) จะเห็นได้ว่ามีการใช้พื้นที่หลักที่ค่อนข้างคงที่ ได้แก่ Museum of Contemporary Art Australia, Artspace และ Art Gallery of NSW ซึ่งเป็นสถาบันศิลปะชั้นนำของเมือง ที่มีพื้นที่จัดแสดงผลงานขนาดใหญ่และทันสมัย เหมาะสำหรับการจัดนิทรรศการศิลปะร่วมสมัยเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ในบางครั้งก็มีการใช้สถานที่เฉพาะกิจอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น Cockatoo Island ซึ่งเป็นเกาะประวัติศาสตร์กลางอ่าวซิดนีย์ ที่เคยเป็นอู่ต่อเรือและคุกในอดีต ปัจจุบันกลายเป็นสถานที่จัดแสดงผลงานศิลปะและการแสดงต่าง ๆ ที่น่าสนใจ หรือ Carriageworks ที่เป็นพื้นที่ศิลปะขนาดใหญ่ในย่านอุตสาหกรรมเก่า

ในครั้งที่ 21-22 ยังมีการใช้สถานที่ศิลปะเฉพาะทางอย่างเช่น 4A Centre for Contemporary Asian Art ที่มุ่งเน้นศิลปะร่วมสมัยจากเอเชีย และ Australia Centre for Contemporary Art ที่นำเสนอผลงานศิลปินออสเตรเลีย

ครั้งที่ 23 นอกจากสถานที่หลักแล้ว ยังขยายไปสู่ย่านใหม่ ๆ เช่น ย่าน Parramatta ทางตะวันตก ที่ศูนย์ Arts and Cultural Exchange รวมถึงพื้นที่ริมอ่าวอย่าง Barangaroo, Bay 43 at The Rocks และ Pier 2/3 at Walsh Bay Arts Precinct

ส่วนครั้งที่ 24 ได้เพิ่มสถานที่ศิลปะของมหาวิทยาลัย อย่าง Chau Chak Wing Museum ของม.ซิดนีย์ และ UNSW Galleries ที่ม.นิวเซาท์เวลส์ รวมถึงอาคารอุตสาหกรรมเก่าอย่าง White Bay Power Station และสถานที่สำคัญอย่าง Sydney Opera House อีกด้วย

โดยภาพรวมจะเห็นว่าเทศกาลพยายามใช้ประโยชน์จากสถานที่หลากหลายรูปแบบทั่วซิดนีย์ ทั้งหอศิลป์ระดับนำ ย่านศิลปะ มหาวิทยาลัย อาคารเก่า และสถานที่สำคัญ เพื่อนำเสนอผลงานศิลปะในบริบทต่าง ๆ ให้ผู้ชมได้สัมผัสประสบการณ์ที่หลากหลาย อีกทั้งยังช่วยกระจายงานศิลปะสู่ชุมชนในย่านต่าง ๆ นับเป็นการผสมผสานระหว่างศิลปะกับสถานที่ได้อย่างน่าสนใจ

4.5 จำนวนศิลปินที่ร่วมจัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-24

ตารางที่ 15 ตารางสรุปจำนวนศิลปินทั้งในประเทศออสเตรเลีย และต่างประเทศ ที่ร่วมจัดแสดงผลงานในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-24

นิทรรศการ (ครั้งที่)	จำนวนศิลปินที่เข้าร่วมทั้งหมด	จำนวนศิลปินในประเทศออสเตรเลีย	จำนวนศิลปินจากต่างประเทศ
ครั้งที่ 20 ค.ศ. 2016	83 คน	15 คน	68 คน
ครั้งที่ 21 ค.ศ. 2018	90 คน	15 คน	75 คน
ครั้งที่ 22 ค.ศ. 2020	101 คน	79 คน	22 คน
ครั้งที่ 23 ค.ศ. 2022	111 คน	43 คน	68 คน
ครั้งที่ 24 ค.ศ. 2024	96 คน	45 คน	51 คน

เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์เป็นเวทีสำคัญที่เปิดโอกาสให้ศิลปินทั้งชาวออสเตรเลียและต่างชาติได้นำเสนอผลงานสู่สายตาผู้ชมจากทั่วโลก จากการวิเคราะห์จำนวนศิลปินที่เข้าร่วมตั้งแต่ครั้งที่ 20-24 (ค.ศ. 2016-2024) พบว่ามีแนวโน้มที่น่าสนใจหลายประการ

ประการแรก จำนวนศิลปินโดยรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 83 คนในปี 2016 เป็น 90, 101 และ 111 คนในปี 2018, 2020 และ 2022 ตามลำดับ ก่อนจะลดลงเล็กน้อยเหลือ 96 คนในปี 2024 แสดงให้เห็นถึงความนิยมและการขยายตัวของเทศกาลที่ดึงดูดศิลปินจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ

ประการที่สอง สัดส่วนระหว่างศิลปินออสเตรเลียและต่างชาติมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ในปี 2016 และ 2018 ศิลปินต่างชาติมีจำนวนมากกว่าชาวออสเตรเลียอย่างชัดเจน (68 ต่อ 15 และ 75 ต่อ 15 ตามลำดับ) แต่ในปี 2020 กลับเปลี่ยนเป็นศิลปินออสเตรเลียมากถึง 79 คน ในขณะที่ต่างชาติลดลงเหลือ 22 คน อาจเป็นเพราะผลกระทบของการระบาดโควิด-19 ที่ทำให้การเดินทางระหว่างประเทศทำได้ยาก จึงมีศิลปินต่างชาติเข้าร่วมน้อยลง

ครั้งที่ 23-24 สัดส่วนศิลปินออสเตรเลียและต่างชาติเริ่มสมดุลมากขึ้น (43 ต่อ 68 ในปี 2022 และ 45 ต่อ 51 ในปี 2024) สะท้อนให้เห็นถึงการฟื้นตัวของการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศหลังวิกฤตโควิด อย่างไรก็ตาม จำนวนศิลปินต่างชาติก็ยังไม่กลับมาสูงเท่าช่วงก่อนปี 2020 ซึ่งอาจต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่ง

โดยภาพรวม แม้สถานการณ์โลกจะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบของศิลปินในเทศกาลบ้าง แต่เป้าหมายและเจตนาที่ยังคงความเป็นนานาชาติไว้ได้ในระดับหนึ่ง ในขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับศิลปินในประเทศมากขึ้น เกิดเป็นการผสมผสานที่ลงตัว ทั้งยังแสดงให้เห็นพลวัตที่น่าสนใจของวงการศิลปะภายใต้บริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดและความยั่งยืนจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับศิลปินและเทศกาลศิลปะเช่นนี้

4.6 ภัณฑารักษ์นิทรรศการเทศกาลศิลปะ Biennale of Sydney ครั้งที่ 20-24

ตารางที่ 15 ตารางสรุปรายชื่อภัณฑารักษ์โดยแบ่งแยกตามสัญชาติในเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ ครั้งที่ 20-24

นิทรรศการ (ครั้งที่)	ชื่อภัณฑารักษ์	สัญชาติ
ครั้งที่ 20 ค.ศ. 2016	Dr Stephanie Rosenthal	เยอรมัน
ครั้งที่ 21 ค.ศ. 2018	Mami Kataoka	ญี่ปุ่น
ครั้งที่ 22 ค.ศ. 2020	Brook Andrew	ออสเตรเลีย
ครั้งที่ 23 ค.ศ. 2022	José Roca	โคลัมเบีย
ครั้งที่ 24 ค.ศ. 2024	Cosmin Costinas and Inti Guerrero	โรมาเนีย และ โคลัมเบีย

เทศกาลศิลปะเบียนนาเลซิดนีย์เป็นเทศกาลศิลปะร่วมสมัยนานาชาติที่สำคัญของออสเตรเลีย ในแต่ละครั้งจะมีการเชิญภัณฑารักษ์ (curator) มาร่วมคัดเลือกศิลปินและจัดนิทรรศการ ซึ่งภัณฑารักษ์เหล่านี้มักเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ

จากข้อมูลรายชื่อและสัญชาติของภัณฑารักษ์ที่ร่วมจัดเทศกาลตั้งแต่ครั้งที่ 20-24 (ปี ค.ศ. 2016-2024) จะเห็นได้ว่ามีความหลากหลายทางวัฒนธรรมอย่างมาก ใน 5 ครั้งมีภัณฑารักษ์จาก 5 สัญชาติ ได้แก่ เยอรมนี ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย โคลัมเบีย และโรมาเนีย

ครั้งที่ 20 มี Dr Stephanie Rosenthal จากเยอรมนี เป็นภัณฑารักษ์ นับเป็นการเปิดมุมมองศิลปะแบบยุโรปให้กับเทศกาล ต่อมาครั้งที่ 21 เชิญ Mami Kataoka จากญี่ปุ่น ซึ่งนำเอาอิทธิพลของศิลปะเอเชียเข้ามาผสมผสาน

ครั้งที่ 22 ในปี 2020 เลือก Brook Andrew ภัณฑารักษ์ชาวออสเตรเลียเชื้อสายชนพื้นเมือง เป็นการให้ความสำคัญกับศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นของแผ่นดินเจ้าของเทศกาล

จากนั้นในครั้งที่ 23-24 กลับไปเน้นศิลปะจากทวีปอเมริกาใต้ โดยมี José Roca จากโคลัมเบีย ในปี 2022 และ Cosmin Costinas และ Inti Guerrero จากโรมาเนียและโคลัมเบียมาร่วมกันเป็นภัณฑารักษ์ในปี 2024

ความหลากหลายของภูมิหลังทางวัฒนธรรมของภัณฑารักษ์เหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของเทศกาลที่ต้องการนำเสนอมุมมองศิลปะจากทั่วโลกอย่างหลากหลายและสมดุล ทั้งจากยุโรป เอเชีย อเมริกา รวมถึงศิลปะพื้นถิ่นของออสเตรเลียเอง การผสมผสานทางวัฒนธรรมเช่นนี้ช่วยเพิ่มสีสันให้กับเทศกาล เปิดโอกาสให้ผู้ชมได้เรียนรู้ ติชม และซึมซับศิลปะในบริบทที่แตกต่าง

การหมุนเวียนภัณฑารักษ์จากหลากหลายประเทศเช่นนี้ ยังแสดงให้เห็นถึงเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศที่เข้มแข็ง และความมุ่งมั่นของเทศกาลในการสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระดับโลก เป็นการเชื่อมโยงวงการศิลปะของออสเตรเลียเข้ากับกระแสศิลปะสากล และแสดงบทบาทของออสเตรเลียในฐานะผู้นำด้านศิลปะร่วมสมัยระดับนานาชาติได้เป็นอย่างดี

4.7 สรุปบทที่ 4

การศึกษาเทศกาลศิลปะเบียนนาเลซิดนีย์ (Biennale of Sydney) ในหลายแง่มุม ทั้งด้านงบประมาณ รายรับ-รายจ่าย จำนวนผู้เข้าชม กิจกรรม สถานที่จัดงาน จำนวนศิลปินผู้เข้าร่วม และภัณฑารักษ์ผู้ดูแลการจัดงาน ในช่วงระหว่างครั้งที่ 20-24 (ปี ค.ศ. 2016-2024) มีข้อมูลเชิงลึกที่น่าสนใจดังนี้

4.7.1 ด้านงบประมาณ

จะเห็นได้ว่ารายรับของเทศกาลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในครั้งล่าสุด (ครั้งที่ 23 ปี 2022) มีรายรับสูงถึง 6.9 ล้านเหรียญออสเตรเลีย ส่วนรายจ่ายหลักมาจากการจัดนิทรรศการและ กิจกรรมศิลปะ การตลาด การบริหาร และค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร โดยเทศกาลยังคงสามารถทำกำไร ได้ในระดับหนึ่ง แสดงถึงการบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ

4.7.2 ด้านจำนวนผู้เข้าชม

พบว่ามีความผันผวนสูง โดยในครั้งที่ 21 (ปี 2018) มีผู้เข้าชมสูงสุดถึง 854,276 คน แต่ใน ครั้งที่ 22 (ปี 2020) ลดลงมากเหลือ 310,086 คน เนื่องจากผลกระทบของโควิด-19 ก่อนจะฟื้นตัว ขึ้นมาเป็น 606,386 คนในครั้งที่ 23 (ปี 2022) แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของปัจจัยภายนอกที่อาจส่งผล ต่อความสำเร็จของเทศกาล

4.7.3 กิจกรรมและสถานที่

แม้จะมีการใช้สถานที่หลักซ้ำๆ เช่น Museum of Contemporary Art หรือ Art Gallery of NSW แต่ก็มักมีการขยายไปสู่สถานที่อื่นๆ ทั่วซิดนีย์ เพื่อเพิ่มความหลากหลายและเข้าถึงผู้ชมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม จำนวนกิจกรรมกลับมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะหลังการระบาดใหญ่ของโควิด-19

4.7.4 ศิลปินและภัณฑารักษ์

จะเห็นได้ว่ามีทั้งศิลปินในประเทศและต่างชาติเข้าร่วมอย่างคึกคัก โดยในช่วงก่อนโควิด ศิลปินต่างชาติจะมีสัดส่วนมากกว่า แต่ในช่วงหลังสัดส่วนของศิลปินออสเตรเลียเพิ่มขึ้น ส่วน ภัณฑารักษ์ก็มาจากหลากหลายประเทศ สะท้อนความเป็นนานาชาติและความพยายามแสดงมุมมอง ศิลปะที่หลากหลายของเทศกาล

โดยสรุป เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ยังคงรักษาความเป็นมหกรรมศิลปะนานาชาติชั้นนำ ไปได้ แม้จะได้รับผลกระทบจากวิกฤตต่างๆ บ้าง แต่ก็สามารถปรับตัวและดำเนินการจัดงานอย่าง ต่อเนื่อง โดยมีการบริหารจัดการที่ดีทั้งในด้านงบประมาณ กิจกรรม สถานที่ จำนวนศิลปิน และ ภัณฑารักษ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำเสนอประสบการณ์ศิลปะที่ยอดเยี่ยมให้แก่ผู้ชมต่อไป

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ เพื่อประเมินบทบาทและผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้จัดงานได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามวิจัยที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

- 1) วัตถุประสงค์ของการจัดเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์
- 2) จุดยืนของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ในบริบทสังคมระดับชาติและระดับโลกในปัจจุบัน

- 3) เป้าหมายในอนาคตของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์

ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดของการจัดงานเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 20-23 โดยแบ่งหัวข้อการศึกษาออกเป็น 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) แนวความคิดของนิทรรศการ 2) รายชื่อและจำนวนศิลปินที่เข้าร่วมแสดงผลงาน 3) สถานที่จัดงาน 4) งบประมาณและรายได้ และ 5) สถิติจำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการ

สำหรับการศึกษาเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ครั้งที่ 24 ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อการศึกษาออกเป็น 1) แนวความคิดของนิทรรศการ 2) รายชื่อศิลปินและสัดส่วนของศิลปินในประเทศออสเตรเลียต่อศิลปินจากต่างประเทศ 3) สถานที่จัดแสดงผลงาน และจำนวนผลงานในแต่ละพื้นที่ 4) รายละเอียดตำแหน่งผลงานที่จัดแสดงในแต่ละสถานที่ 5) กิจกรรมระหว่างการจัดนิทรรศการ 6) การบริหารจัดการระหว่างการจัดแสดงนิทรรศการ และ 7) การประชาสัมพันธ์ รวมถึงการศึกษาข้อมูลจากคลิป์วิดีโอการอภิปรายที่ทางทีมผู้จัดได้จัดทำไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ซึ่งมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับทิศทางของเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการจัดเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney)

ผู้วิจัยได้สืบค้นข้อมูลวัตถุประสงค์ขององค์กรเบียนนาเล่ซิดนีย์จากคลังเอกสารออนไลน์ของ Biennale of Sydney โดยมีเนื้อหาดังนี้ ”เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ จัดขึ้นบนผืนแผ่นดินดั้งเดิมของชนเผ่า กาดิกัลป์ (Gadigal) แห่ง เอรา เนชั่น (Eora Nation) เราให้ความสำคัญเคารพเจ้าของดินแดนดั้งเดิมทั้งหมดและยอมรับการเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่องของพวกเขา กับแผ่นดิน น้ำ และวัฒนธรรม เราขอแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

เบียนนาเล่ซิดนีย์ เป็นเทศกาลศิลปะร่วมสมัยชั้นนำระดับนานาชาติ มีบทบาทสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการทำให้ออสเตรเลียมีส่วนร่วมทั่วโลก และมีบทบาทอันทรงคุณค่าในชีวิตของชาติ เบียนนาเล่ซิดนีย์นำเสนอศิลปะร่วมสมัยที่มีพลวัตมากที่สุดจากทั่วโลกในสถานที่ต่าง ๆ ทั่วซิดนีย์ (และพื้นที่อื่น ๆ) ด้วยนิทรรศการที่จุดประกายและสร้างความประหลาดใจให้กับผู้คน กระตุ้นการสนทนา สร้างการเชื่อมต่อ และสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการกระทำผ่านประสบการณ์ทางศิลปะที่มีความหมายและแบ่งปัน เบียนนาเล่ซิดนีย์ขยายเสียงของศิลปินและเล่าเรื่องราวของชุมชนระดับโลก²

จากข้อมูลข้างต้น เมื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาสามารถสรุปได้ว่าเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ในช่วงครั้งที่ 20-24 ประสบความสำเร็จในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในหลายประการ ดังนี้

5.1.1.1 การมีส่วนร่วมทั่วโลก เบียนนาเล่ซิดนีย์ในแต่ละครั้งมีศิลปินจากหลากหลายประเทศทั่วโลกเข้าร่วมจัดแสดงผลงาน อาทิเช่น ในครั้งที่ 20 มีศิลปินจาก 37 ประเทศ ครั้งที่ 21 มีศิลปินจาก 35 ประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการเชื่อมโยงกับสถาบันวัฒนธรรมและสถานทูตต่างประเทศ ช่วยให้เทศกาลนี้เพิ่มการเข้าถึงของผู้ชมระดับนานาชาติมากขึ้น

5.1.1.2 การนำเสนอศิลปะร่วมสมัยที่หลากหลายและมีพลวัต ผลงานศิลปะที่จัดแสดงในแต่ละครั้งมีความหลากหลายของสื่อและรูปแบบ สะท้อนมุมมองและประเด็นสังคมจากทั่วโลก มีทั้งผลงานที่สร้างขึ้นใหม่และผลงานที่ริเริ่มโดยศิลปินชื่อดังและศิลปินรุ่นใหม่

5.1.1.3 การจัดแสดงในสถานที่ต่าง ๆ ทั่วซิดนีย์ ในแต่ละครั้งเบียนนาเล่ซิดนีย์ใช้พื้นที่จัดแสดงที่หลากหลายทั้งในพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ และสถานที่เฉพาะกิจกระจายไปทั่วเมือง ทำให้ผู้ชมได้สัมผัสกับผลงานศิลปะในบริบทที่แตกต่างกัน ขยายขอบเขตและสร้างปฏิสัมพันธ์กับชุมชนในวงกว้าง

5.1.1.4 การดึงดูดผู้ชมจำนวนมาก แต่ละครั้งมีผู้ชมเข้าชมนิทรรศการจำนวนมาก แม้จะมีความผันผวนเนื่องจากผลกระทบของโควิด-19 แต่โดยรวมก็ยังมีผู้ชมหลายแสนคนให้ความสนใจทั้งในประเทศออสเตรเลียและทั่วโลก

5.1.1.5 การเป็นพื้นที่สำหรับการสนทนาและสร้างแรงบันดาลใจ นอกจากการจัดแสดงศิลปะแล้ว เบียนนาเล่ซิดนีย์ยังจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม เช่น การเสวนา การฉายภาพยนตร์ เวิร์คชอป (Workshop) ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดและสร้างแรงบันดาลใจ

² <https://www.biennaleofsydney.art/humanitarian-statement/>

5.1.1.6 การมีบทบาทต่อสังคม เปียนนาเล่ซิดนีย์มีความพยายามในการสะท้อนและกระตุ้นประเด็นทางสังคมร่วมสมัยผ่านผลงานศิลปะที่จัดแสดง ยกกระดับเสียงของศิลปินและชุมชนที่หลากหลาย ขยายพื้นที่ให้ความคิดที่แตกต่างได้แสดงออก ซึ่งเป็นการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อวัฒนธรรมและสังคม

5.1.1.7 การร่วมเป็นเจ้าของกับชนพื้นเมืองดั้งเดิม เปียนนาเล่ซิดนีย์ตระหนักและให้ความสำคัญกับการยอมรับกลุ่มชนเผ่าที่ถือเป็นเจ้าของดินแดนดั้งเดิม ดังเห็นได้จากการมีศิลปินชาวอะบอริจิน (Aboriginal) จำนวนมากเข้าร่วมจัดแสดงผลงาน สื่อให้เห็นถึงความพยายามเชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่น

โดยสรุป เทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ในช่วงที่ผ่านมาได้ดำเนินการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักที่ระบุไว้ ทั้งในด้านการทำให้ออสเตรเลียมีส่วนร่วมร่วมกับโลกผ่านการนำเสนอศิลปะร่วมสมัยอันหลากหลาย การดึงดูดผู้ชมจำนวนมาก การสร้างการเชื่อมต่อและพื้นที่สำหรับการสนทนา รวมถึงการให้ความสำคัญกับผู้คนและชุมชนที่หลากหลาย แม้จะมีความท้าทายบ้าง เช่น ผลกระทบจากโควิด-19 แต่เทศกาลนี้ก็พิสูจน์ให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างต่อเนื่อง ผ่านการปรับตัว ความคิดสร้างสรรค์ และการร่วมมือกับทุกภาคส่วน ดังนั้นเปียนนาเล่ซิดนีย์จึงยังคงเป็นงานเทศกาลศิลปะนานาชาติชั้นนำที่ช่วยส่งเสริมบทบาทของศิลปะในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกให้แก่สังคม ตามปณิธานขององค์กรที่ตั้งไว้

5.1.2 จุดยืนของเทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์ในบริบทสังคมระดับชาติและระดับโลกในปัจจุบัน

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า เทศกาลศิลปะเปียนนาเล่ซิดนีย์มีจุดยืนสำคัญในการเป็นพื้นที่สำหรับจัดแสดงศิลปะร่วมสมัยจากศิลปินทั่วโลก ทั้งศิลปินชาวออสเตรเลียและศิลปินระดับนานาชาติ ด้วยการจัดแสดงผลงานที่หลากหลายและมีพลังในการสะท้อนประเด็นสังคมระดับโลกที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็น ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ชาตินิยม ความรุนแรง ฯลฯ โดยเปียนนาเล่ซิดนีย์ได้วางบทบาทในการเป็นเสียงสะท้อนสังคมผ่านมุมมองของศิลปะร่วมสมัย พร้อมทั้งเปิดพื้นที่ให้ศิลปินจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะศิลปินชนพื้นเมืองซึ่งเคยถูกกดทับและถูกมองข้ามในอดีตได้มีพื้นที่แสดงความคิดเห็นต่อสังคมโลก แม้จะเผชิญกับข้อจำกัดทางงบประมาณและการระบาดของโควิด-19 เทศกาลก็ยังคงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ชมทั้งแบบออฟไลน์ (Offline) และออนไลน์ (Online) ได้เป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและบทบาทอันทรงอิทธิพลของเทศกาลที่ยังคงดำรงอยู่ในสังคมโลกปัจจุบัน

นอกจากนี้ การที่เทศกาลยังให้ความสำคัญกับการรื้อฟื้นมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมที่หลากหลายจากทั่วโลก เพื่อมุ่งหวังว่าศิลปะจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารมุมมองและจุดประกายความหวังท่ามกลางความวุ่นวายในโลก ถือเป็นจุดยืนสำคัญของของเทศกาลศิลปะในยุคปัจจุบัน ที่มุ่งเน้นการสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างศิลปินและชุมชนทั้งในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับโลก เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงทางสังคมผ่านพลังของศิลปะร่วมสมัย

โดยสรุป จากการศึกษาชี้ให้เห็นว่าแม้เปียนนาเลซีตินีจะมีจุดยืนในการนำเสนอผลงานศิลปะร่วมสมัยจากศิลปินทั่วโลก แต่หัวใจหลักคือ การให้ความสำคัญกับการส่งเสริมศิลปินท้องถิ่นชาวออสเตรเลียและชนพื้นเมืองไปพร้อม ๆ กับการขยายเวทีสู่ระดับนานาชาติ โดยมุ่งเน้นสะท้อนประเด็นสังคมผ่านมุมมองของศิลปะร่วมสมัย และพยายามใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือในการสร้างความเปลี่ยนแปลงและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่โลก ซึ่งถือเป็นจุดยืนสำคัญในบทบาทของเทศกาลศิลปะนานาชาติชั้นนำที่ทรงคุณค่าและมีความหมายต่อสังคมในยุคปัจจุบัน

5.1.3 เป้าหมายในอนาคตของ Biennale of Sydney

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า เทศกาลศิลปะเปียนนาเลซีตินีมีเป้าหมายสำคัญในอนาคตดังนี้

5.1.3.1 ยกระดับและขยายขอบเขตของเทศกาลให้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองมากยิ่งขึ้น โดยเชิญชวนศิลปินและภัณฑารักษ์จากภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกมาร่วมงานให้มากขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนะและแนวคิดสร้างสรรค์ที่แตกต่างหลากหลาย

5.1.3.2 สร้างพื้นที่เปิดกว้างให้ศิลปินรุ่นใหม่ ศิลปินพื้นเมือง และกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ได้มีโอกาสนำเสนอผลงานในเวทีระดับนานาชาติมากขึ้น เพื่อสะท้อนสังคมที่มีความหลากหลายและยั่งยืน

5.1.3.3 ผลักดันบทบาทของศิลปะร่วมสมัยในการตั้งคำถาม กระตุ้นความคิด และสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกให้กับสังคม ผ่านผลงานศิลปะที่ทรงพลัง

5.1.3.4 สร้างความร่วมมือกับสถาบันศิลปะ หอศิลป์ และพิพิธภัณฑ์ชั้นนำทั่วโลกให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ทรัพยากร และขยายเครือข่ายศิลปะระดับนานาชาติ

5.1.3.5 พัฒนาเทศกาลให้มีความยั่งยืนทางการเงินมากขึ้น โดยระดมทุนจากหลายช่องทางทั้งภาครัฐ เอกชน และการบริจาค รวมถึงสร้างสมดุลระหว่างรายจ่ายกับรายได้ให้มีประสิทธิภาพ

5.1.3.6 ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการจัดงาน โดยใช้วัสดุรีไซเคิล (Recycle) เลือกสถานที่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยคาร์บอน (Carbon) จากการขนส่งและกิจกรรมต่าง ๆ

5.1.3.7 เพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้คนหลากหลายกลุ่ม ผ่านโปรแกรมการเรียนรู้ศิลปะ กิจกรรมเชิงปฏิสัมพันธ์ และสื่อดิจิทัล (Digital) ที่เข้าถึงได้ง่าย เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และเสริมสร้างความเข้าใจในคุณค่าของศิลปะ

5.1.3.8 ปรับตัวกับความท้าทายในยุควิกฤตต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ โดยใช้ศิลปะเป็นพื้นที่ในการสะท้อน ติความ และจินตนาการถึงโลกในอนาคตที่ดีกว่า ผ่านมุมมองที่หลากหลายของศิลปินและชุมชน

โดยสรุป เทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์มีเป้าหมายในอนาคตที่ท้าทายและครอบคลุมหลายด้าน ทั้งการยกระดับความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยเชิญศิลปินและภัณฑารักษ์จากทั่วโลกมาร่วมงานมากขึ้น เปิดพื้นที่ให้ศิลปินรุ่นใหม่ ศิลปินพื้นเมือง และกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ได้นำเสนอผลงานในเวทีนานาชาติ ผลักดันบทบาทของศิลปะในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกให้สังคม สร้างความร่วมมือกับสถาบันศิลปะชั้นนำทั่วโลก พัฒนาคความยั่งยืนทางการเงิน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านกิจกรรมศิลปะที่หลากหลาย และปรับตัวกับความท้าทายในยุควิกฤตด้วยพลังสร้างสรรค์ของศิลปะ ด้วยพันธกิจที่มุ่งมั่นเหล่านี้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่าเบียนนาเล่ซิดนีย์มีจุดหมายต้องการเป็นเวทีศิลปะนานาชาติชั้นนำที่เปิดกว้างและมีบทบาทสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงสังคมผ่านศิลปะร่วมสมัย

5.2 อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ว่า แนวทางการคัดเลือกเนื้อหา แนวความคิด และลักษณะของการจัดแสดงนิทรรศการเบียนนาเล่ซิดนีย์ (Biennale of Sydney) มุ่งความสนใจไปที่ความก้าวหน้าของศิลปะร่วมสมัยมากกว่าการจัดเทศกาลศิลปะในเชิงพาณิชย์ จึงทำให้เป็นกิจกรรมทางสังคมที่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่น และได้รับความร่วมมือในการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างล้นหลาม” จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์นั้นพบว่า แนวทางการคัดเลือกเนื้อหา แนวความคิด และลักษณะของการจัดแสดงนิทรรศการมีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่าเทศกาลศิลปะเบียนนาเล่ซิดนีย์ให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าของศิลปะร่วมสมัยมากกว่าการจัดงานในเชิงพาณิชย์เป็นหลัก ดังจะเห็นได้จากหลักฐานต่อไปนี้

ประการแรกเป็ยนนาเล่ชิตนีย่่มุงนำเสนองผลงานศิลปะร่วมสมัยจากศิลปินที่หลากหลายทั้งจากออสเตรเลียและทั่วโลก เน้นการสะท้อนประเด็นสังคมผ่านมุมมองทางศิลปะ เปิดพื้นที่ให้ศิลปินจากหลายกลุ่มชาติพันธุ์โดยเฉพาะศิลปินชนพื้นเมืองได้นำเสนองผลงาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ในการผลักดันบทบาทของศิลปะในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกต่อสังคมมากกว่าการสร้างผลกำไรจากการจัดแสดง

ประการที่สอง แม้จะเผชิญกับข้อจำกัดทางงบประมาณและวิกฤตการณ์ต่างๆ แต่เป็ยนนาเล่ชิตนีย่่มุงยังคงมุ่งมั่นที่จะจัดงานอย่างต่อเนื่อง และปรับตัวด้วยความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้สามารถเข้าถึงผู้ชมได้ทั้งแบบออฟไลน์ (Offline) และออนไลน์ (Online) แสดงให้เห็นว่าผู้จัดงานให้ความสำคัญกับพันธกิจทางศิลปะและสังคมมากกว่าการแสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจ

ประการที่สาม เป้าหมายในอนาคตของเป็ยนนาเล่ชิตนีย่่มุงเน้นการขยายความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชน สร้างความร่วมมือกับสถาบันศิลปะทั่วโลก พัฒนาความยั่งยืนทางการเงิน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งล้วนแต่สะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับคุณค่าทางศิลปะ สังคม และสิ่งแวดล้อมมากกว่าผลตอบแทนทางการเงิน

นอกจากนี้ ด้วยพันธกิจที่ต้องการเป็นงานเทศกาลศิลปะเพื่อสังคมที่มีเป้าหมายในการสร้างการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ ทำให้เป็ยนนาเล่ชิตนีย่่มุงได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากการที่มีผู้ชมเข้าร่วมงานเป็นจำนวนมากในแต่ละครั้ง และการได้รับเงินทุนสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นเครื่องพิสูจน์ถึงคุณค่าและความสำเร็จของเทศกาลในการดำเนินตามเจตนารมณ์ที่วางไว้

จากหลักฐานข้างต้น จึงสามารถสรุปได้ว่าสมมติฐานที่ว่าเทศกาลศิลปะเป็ยนนาเล่ชิตนีย่่มุงความสนใจไปที่การพัฒนาศิลปะร่วมสมัยมากกว่าการดำเนินงานในเชิงพาณิชย์เป็นหลักนั้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ปรากฏ การยึดมั่นในพันธกิจทางศิลปะและสังคมนี้เอง ที่ทำให้เทศกาลได้รับการสนับสนุนจากท้องถิ่นและองค์กรต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และสามารถดำรงบทบาทสำคัญในฐานะเทศกาลศิลปะนานาชาติชั้นนำได้จนถึงปัจจุบัน

รายการอ้างอิง

- Biennale of Sydney. "20th Biennale of Sydney." (2016). Accessed August 12, 2023.
<https://www.biennaleofsydney.art/biennale/20th-biennale-of-sydney-2016/>.
- . "22nd Biennale of Sydney (2020)." (2020). Accessed August 12, 2023.
<https://www.biennaleofsydney.art/wp-content/uploads/2021/11/22nd-Biennale-of-Sydney-2020-Exhibition-Report.pdf.pdf>.
- . "23rd Biennale of Sydney." (2022). Accessed August 12, 2022.
<https://www.biennaleofsydney.art/wp-content/uploads/2023/04/23rd-Biennale-of-Sydney-2022-Report.pdf>.
- . "Archive." (2024). Accessed August 5, 2023. <https://www.biennaleofsydney.art/archive/>.
- . *Biennale Archive Stories #1*. Podcast audio2024.
https://www.youtube.com/watch?v=3w4Tws_jqvs&t=263s.
- Mair, J., & Weber, K., *The Australian Festival Industry: Characteristics*. Routledge., 2019.
- Mami Kataoka. *Biennale Archive Stories #2*. Video. Podcast audio2024.
<https://www.youtube.com/watch?v=BolmcHE6zG0&t=2s>.
- . *Biennale Archive Stories #3*. Podcast audio2024.
<https://www.youtube.com/watch?v=oOEsDUfhvOE>.
- . *Biennale Archive Stories #5*. Podcast audio2024.
<https://www.youtube.com/watch?v=MFGf-D1N5wE>.
- . *Biennale Archive Stories #6*. Podcast audio2024. <https://www.youtube.com/watch?v=bS1hblQcqHw>.
- RocketReach. "Biennale of Sydney Management." (2024). Accessed August 9, 2023.
https://rocketreach.co/biennale-of-sydney-management_b5c79ba8f42e0d71.
- สหพันธ์รัฐออสเตรเลีย. (2009). Accessed 8 สิงหาคม 2566.
<https://immi.homeaffairs.gov.au/citizenship-subsite/files/thai-non-test.pdf>.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางสาวอัยย์ญาดา มุขสดี

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2560-2563 สำเร็จการศึกษาจากคณะวิจิตรศิลป์ เกียรตินิยม
อันดับหนึ่ง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2563-2567 เข้ารับศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาทฤษฎี
ศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2563-ปัจจุบัน ผู้จัดการโครงการประจำประเทศไทย ร่วมกับ
แกลเลอรี 16 Albermarle Project Space ประเทศออสเตรเลีย

พ.ศ. 2565 – 2566

ผู้จัดการฝ่ายบริหาร 333 Gallery ประเทศไทย

พ.ศ. 2567-ปัจจุบัน

ผู้จัดการฝ่ายบริหาร Art4C Art Centre

